

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede
Center za socialno psihologijo

Socialnoekonomski položaj študentov v Sloveniji

Poročilo 2008

Avtorji:

red. prof. dr. Mirjana Ule

doc. dr. Blanka Tivadar

doc. dr. Slavko Kurdija

Simona Rajšp, dipl. soc.

Ljubljana, september 2008

KAZALO

<i>Uvod</i>	4
<i>Spremembe položaja študentske mladine v sodobnih družbah</i>	4
Življenjski stili študentske mladine	5
Pogoji za študentski aktivizem	7
Od generacijske h kulturni modernizaciji študentske mladine	8
<i>Socialnodemografske značilnosti</i>	11
Opis vzorca	11
Spol	11
Letnik študija	12
Kraj stalnega prebivališča	12
Vrsta študija po univerzah	13
Odstotek študentov, ki študirajo po bolonjskih programih	14
<i>Socialnoekonomski položaj</i>	15
Način bivanja v času študija	15
Socialnoekonomski položaj izvirne družine	16
Viri dohodkov študentov	20
Ocena mesečnih prihodkov in življenjskega standarda	22
Posedovanje avtomobila in računalnika	26
Stroški študentskega življenja	29
Povprečni mesečni stroški za študenta	30
Študentski boni	31
<i>Odnos do študija</i>	32
Izbira študija	32
Dejavniki izbire študija	33
Pogostost obiskovanja predavanj	37
Povprečne ocene izpitov	37
Priprava na izpite	39
Uporaba interneta	40

Zadovoljstvo s fakulteto _____	41
Študij v tujini _____	43
Namere za študij v tujini v prihodnosti _____	45
<i>Pogledi na študentske organizacije</i> _____	47
ŠOU v Ljubljani _____	49
ŠOU v Mariboru _____	54
ŠOU na Primorskem _____	58
<i>Prehodi iz študija v delo</i> _____	62
Pričakovane težave pri zaposlovanju v poklicu _____	62
Kje bi želeli opravljati poklicno delo? _____	65
V tujino po končanem študiju? _____	67
Kako si izboljšati poklicne možnosti? _____	68
<i>Vrednote študentske mladine</i> _____	71
Značilnosti vrednotnega prostora študentske mladine danes _____	71
Premik vrednotnega prostora in razlike med spoloma _____	72
<i>Vpliv na družbene spremembe, družbena in politična angažiranost, zadovoljstva, skrbi študentov</i> _____	76
Interes za politiko _____	76
Strankarske preference _____	78
Kako ocenjujejo študentje svoj vpliv na družbene spremembe _____	80
Pripravljenost za družbeni angažma _____	81
Dejavniki (ne)zadovoljstva mladih _____	84
Skrbi o prihodnosti _____	87
<i>Glavne ugotovitve raziskave</i> _____	94
<i>Viri</i> _____	105
<i>Sumarno poročilo in vprašalniki</i> _____	106

Uvod

Center za socialno psihologijo na Fakulteti za družbene vede (UL) je po naročilu Študentske organizacije Slovenije izvedel anketno raziskavo o družbenem profilu študentov v letu 2008. Raziskava naj bi ponudila strokovne podlage za vodenje študentske politike ŠOS in študentskih organizacij. Cilj projekta je bil ugotoviti stanje na področju socialnoekonomskega položaja, pogojev študija, interesnih ter vrednotnih orientacij študentske populacije na vzorcu študentov vseh štirih univerz (UL, UM, UP in UNG).

Pričujoče poročilo je sestavljeno iz treh vsebinskih sklopov:

- sociološka analiza in ugotovitve evropskih raziskav o položaju študentske mladine v sodobni družbi,
- analiza rezultatov raziskave
- interpretacija rezultatov, ugotovitve in strokovne podlage za ukrepanje

Spremembe položaja študentske mladine v sodobnih družbah

Današnji status in profil študentske mladine izhajata iz dveh družbenih sprememb, ki bistveno spreminjata tudi položaj mladosti in mladih:

- podaljšanja mladosti, ki jo zaznamuje čedalje daljši študij. Posledica tega je daljša ekonomska in socialna odvisnost od izvorne družine in družbe ter podaljšano posredno državljanstvo,
- družbenih sprememb, ki jih označujemo s pojmi globalizacija, individualizacija, nova družbena tveganja, ki spreminjajo življenjski potek in življenjske možnosti predvsem tistih, ki šele pridobivajo polnopravni državljanski status. To pa so predvsem mladi na prehodu v odraslost.

Ekonomska logika globalizacije sili vse družbe, da prelagajo čedalje več bremen za svojo enostavno in razširjeno reprodukcijo na pleča posameznikov. Vse "vmesne strukture" med posameznikom in državo pa spreminja v tržne oz. kapitalske subjekte, ki se borijo za svoj delež in vpliv na trgu uslug. To posledično vpliva predvsem na tiste populacije v sodobnih družbah, ki si šele oblikujejo svoj položaj in možnosti v družbi. Prav gotovo je študentska

populacija ena najbolj izpostavljenih skupin v družbi zaradi različnih razlogov: novega znanja, nujnosti umeščanja v družbo, pridobivanje polnopravega državljanstva itd.

Podatki iz mladinskih raziskav v Evropi in v Sloveniji kažejo, da je osnovna strategija mladih, da ostajajo vse dalj časa v izobraževalnem procesu, da zaradi tega podaljšujejo ekonomsko in socialno odvisnost od staršev in drugih institucij. Zaradi spreminjanja vloge vrstnikov, zaradi povečane tekmovalnosti za omejene resurse (vstop v zaželene šole, zaposlitev, kariere) se zmanjšuje pomen generacijske solidarnosti. Mladi imajo močno oporo v starših, zaveznitvo in zagovornitvo se s strani staršev podaljšuje iz osnovne preko srednje šole na univerzitetni nivo. Zato se ni čuditi nenavadni zvezi familiaristične zasebnosti in mladostnega eksperimentiranja pri mnogih mladih, zlasti iz bolj izobraženih srednjih slojev.

Znane nemške raziskave mladih (Jugend 2002, 2006) iz zadnjih let ugotavljajo, da so sodobni študentje zelo realistični in pragmatični, in se angažirajo v javnem življenju predvsem tam, kjer se ta angažma lahko povezuje s praktičnimi koristmi in emocionalnim dobičkom. Kjer se ta račun izide, so zelo motivirani. To pa ima svojo neugodno stran, namreč da mladim izjemo hitro in drastično upade motivacija za angažma pri projektih, ki ne ponujajo izboljšanje osebnih možnosti ali užitka. Takšni pa so praviloma projekti, ki terjajo veliko dozo refleksije, odgovornega načrtovanja in odločanja, kritične zavesti in skrbi za druge. Sem sodijo npr. zahtevnejši izobraževalni projekti, civilnodružbena gibanja, politični angažma ipd.

Če te podatke primerjamo s podatki o mladih iz druge polovice prejšnjega stoletja, lahko govorimo o znatni zožitvi motivacijskih perspektiv (Ule idr. 1996). Namesto domnevno inherentne ideološke zveze mladi-napredek, ki je delovala kot kadrovska kovačnica za emancipatorna in revolucionarna gibanja moderne, tako nastopa nova prav tako domnevna inherentna zveza mladi-individualizacija življenja, ki deluje kot kadrovska kovačnica za novi privatizem globalizirane potrošniške družbe. Ta premik ni nedolžen, saj je eden temeljnih kamnov v zgodovinskem odmiku razvitih družb od emancipatornih idealov razsvetljenstva in moderne in vsebuje nevarnosti zdrsa v družbeno (politično) anomijo.

Življenjski stili študentske mladine

Študentje/ke so v več pogledih elita znotraj mladinske populacije. Pravzaprav se je koncept mladine kot pomembne družbene skupine razvil prav s povečevanjem deleža študentske populacije. Za zgodovinski prodor študentske populacije so bila odločilna šestdeseta in sedemdeseta leta prejšnjega stoletja. Študentski življenjski stili so tedaj homogenizirali

študentsko mladino in iz nje napravili socialno skupino, ki se je zoperstavila tedaj prevladujočim političnim, vrednotnim, ideološkim idejam in predstavam v sodobnem svetu tako na zahodu kot na vzhodu. Z upadanjem družbene moči in vpliva študentske populacije v zadnjih dveh desetletjih pa je tudi mladina izgubila vlogo kreatorja in nosilca družbenih sprememb.

V čem je torej izpostavljena in posebna vloga študentske populacije nasproti drugim mladinskim populacijam in zakaj se je ta vloga izgubila? Študentje so deležni najboljše kombinacije dveh glavnih značilnosti, ki določajo življenjsko situacijo mladih ljudi v sodobnih družbah: podaljšanega statusa mladosti in možnosti ter svobodo za preizkušanje različnih življenjskih izkušenj. Socializacijski prostor dijakov predstavljata šola in družina, ki še zelo nadzorujeta prostor dijaške mladosti in urejujeta časovno ekonomijo mladih. Študentje pa so praviloma že dokaj emancipirani od svojih izvornih družin in bolj enakopravni partnerji v študijskem procesu. Glavna odvisnost od izvornih družin je ekonomska.

Socializacijski učinki izvirne družine so majhni glede na socializacijske učinke univerze, študija, znanja, študentskega okolja, prijateljskih in partnerskih zvez. Po mnenju raziskovalcev študentske socializacije starši predstavljajo študentom in študentkam predvsem izvor socialnoekonomske podpore, izvor motivacije za študij, za določen poklicni profil in za merilo svojega socialnega položaja. Niso pa večinski izvor osebnostnega profiliranja študentov in študentk, niti ne njihovega življenjskega stila, kulture, idejne in politične usmeritve. Tu so glavni izvori identifikacije vrstniki/ce, vsakdanje študentsko življenje in sam univerzitetni študij (Hurrelmann, 1989).

To pomeni, da študij kot socializacijska dejavnost zajema tako formalne učne učinke kot tudi neformalne socializacijske učinke, ki imajo svoj izvor po večini izven predavalnic in seminarских sob, v različnih oblikah komuniciranja, druženja, izmenjevanja izkušenj med študenti, pa tudi med študenti in profesorji. Takšna socializacija ustreza dvema višjima fazama razvoja socialnih vlog in identitete posameznika in posameznice: neformalni in osebnotni ravni. Nižji fazi pa sta anticipatorna in formalna faza, ki sta značilni za na primer dijaško mladino.

Velik poudarek na neformalni in osebnotni ravni socializacije rezultira iz večje zrelosti in izkušenosti študentov v primerjavi z dijaško mladino in iz narave samega univerzitetnega študija, ki podpira avtonomnost v vodenju vsakdanjega življenja, v izbiri izkušenj, večjo heterogenost različnih področij delovanja. Zato ugotovitev, da so študentje in študentke

najbolj izobražen del mladih, ni le preprost statističen podatek, temveč govori tudi o specifični socializaciji študentov, ki je vezana na načrtno in intenzivno akumuliranje in prisvajanje kulturnega kapitala.

Sposobnost študentov za hitro sprejemanje različnih inovacij, znanj in kulturnih dosežkov je zlasti pomembna v sodobnih razvitih družbah. Te družbe se hitro spreminjajo pod vplivom informacijske tehnologije in novega znanja. Zato je v teh družbah postalo odločilno pridobivanje in prenašanje kulturnega kapitala, to je novega znanja, informacij, spretnosti in kulturnih dosežkov (Bourdieu 1985). Študentje in študentke so torej pomembni prenašalci in akterji kulturnega kapitala, ne le med mladino, temveč tudi na sploh v družbi.

Ta ugotovitev pa ne sme voditi v romantiziranje študentske populacije kot nekakšnega generatorja socialnih, kulturnih in političnih sprememb. Večja kritičnost študentov in študentk do družbe, večja odprtost za nove izkušnje, znanja, je izrazito ambivalentna, saj lahko vodi tudi v pasivizacijo in kadar študentje ocenijo, da sta njihova socialna moč in vpliv premajhna za dosego pomembnejših družbenih sprememb, ali kadar se preprosto sprijaznijo s svojim razmeroma privilegiranim socialnim položajem.

Pogoji za študentski aktivizem

Razmerja med študentsko sociopolitično inventivnostjo in izkušnjami so bila zelo ugodna v šestdesetih in sedemdesetih letih. Nesorazmerje med relativno visoko ravno študentske socialne inovativnosti in libertarnih izkušenj na eni strani v šestdesetih in sedemdesetih letih ter relativno zaprtostjo institucij in medijev za te pobude in izkušnje, je rezultiralo v izbruhih študentskega nezadovoljstva koncem šestdesetih let po vsem svetu. Obenem pa so Keniston in nekateri drugi raziskovalci študentskih gibanj iz šestdesetih in sedemdesetih let množičnost in univerzalnost teh gibanj razlagali z nezavedno reakcijo mladih na družbene spremembe, ki so bile na obzoru. Ravno študentska gibanja naj bi napovedovala začetke poindustrijske družbe, informacijske družbe oziroma "družbe znanja" (Keniston, 1971), v katerih postajajo strateški razvojni dejavniki znanje, inovacije, informacije, komunikacije in ne več množična industrijska proizvodnja in potrošnja.

Tudi v sodobnih družbah osrednja nasprotja nastajajo prav na področju razvijanja znanja, izobraževanja, komunikacij. Eno takšnih nasprotij je nasprotje med instrumentalno, vrednotno nevtralno rabo znanja ter družbeno in ekološko odgovorno uporabo znanja. Prav to nasprotje je izzivalo močne odzive v času študentskih gibanj pri študentski mladini in pri kritični

inteligenci, ki se je upirala instrumentalnemu pogledu na znanost in tehniko in terjala reflektirano, odgovorno in humano uporabo tehničnih in znanstvenih dognanj. Znameniti "spori o pozitivizmu" v različnih družbenih vedah ter iskanja "kritične znanosti" so bila kasnejši teoretski odsev teh protestov oziroma zahtev (Adorno idr., 1993).

Nekatere lastnosti študentskih in mladinskih gibanj šestdesetih in sedemdesetih let so zato presegle okvire svojega časa in so paradigmatike za cel spekter mladinskih in alternativnih gibanj, ki so se pojavile kasneje. Keniston na primer izpostavlja naslednje značilnosti mladih študentskih protestnikov v sedemdesetih letih: fluidnost in dinamičnost, identifikacija z lastno generacijo, personalizem, neasketizem, inkluzivnost, antitehnologizem, težnja k udeležbi, antiakademizem in nenasilje (Keniston 1971, 289-295).

Nekatere od teh lastnosti so bile vezane na zgodovinski okvir študentskega gibanja in kritiko družbenega in akademskega establishmenta tedanjega časa in za današnji čas niso več značilne in aktualne. Druge pa so se tako razširile, da jih sploh ne zaznavamo več kot "posebnosti". Razširile so se tudi na del starejše generacije, zlasti na tisto, ki se je odločilno oblikovala v kriznih šestdesetih in sedemdesetih letih na primer samorealizacija, personalizem, inkluzivnost, vsakdanji hedonizem in nenasilje.

Značilnost sedemdesetih in osemdesetih let je bila tudi, da so osrednje vrednote in ideali študentske mladine postali splošno sprejeti ideali in vrednote sodobnih družb. Zato so nekateri avtorji opozarjali na pravo "juvenilizacijo" sodobnih družb, kjer so študentje postali tisti, ki so diktirali vrednote odraslim in ne obratno. Zdi se, da "odrasla" družba, predvsem nekatere družbene avtoritete in centri oblasti tega procesa evolucijske spremembe vodilnih vrednot in splošnega posnemanja mladine niso spremljali brez zadržkov. Predpostavljamo, da so procesi v zadnjih dveh desetletjih, ki se v mnogih pogledih zdijo regresivni v odnosu na prejšnja desetletja, posledica protiidara nekaterih institucij in vzvodov oblasti in moči "odrasle" družbe, ki je želela ustaviti in preusmeriti proces osamosvajanja študentske mladine.

Od generacijske h kulturni modernizaciji študentske mladine

Celoten proces spreminjanja življenjskih in vrednotnih usmeritev mladih od šestdesetih let do danes predstavlja nezadržan in vse močnejši tok kulturne modernizacije mladine. Glavne poteze procesa kulturne modernizacije so bile:

- vse večji odmik od sveta plačanega dela in zaposlitve kot centralne sfere vrednot posameznika k svetu prostega časa, potrošnje in zabave,

- sprememba spolnih vlog, pluralizem družinskih oblik, vse večje izenačevanje družinskih in izvendružinskih skupnosti,
- sledenje novim stilom v potrošnji in v množični kulturi, ki so jih prinašali in prenašali množični, zlasti vizualni mediji,
- individualizacija življenjskih usmeritev in življenjskih poti,
- vse večji pomen osebnih izkušenj, vrednot in idealov,
- poudarjanje "postmaterialnih" vrednot (kvaliteta življenja, samorealizacija, visoko vrednotenje osebnih izkušenj) nasproti tradicionalnim vrednotam, zlasti nasproti karierizmu, gonji za materialnimi dobrinami, socialno močjo itd.).

Te poteze spreminjanja življenjskih usmeritev študentske mladine natančno ustrezajo spremembam v globalni družbi. Ne moremo reči, kaj je bilo vzrok in kaj posledica, ali najprej kulturna modernizacija in nato spremembe v produkcijskem načinu ali obratno. Kakorkoli že, študentska mladina je "avantgarda" v teh kulturno-transformacijskih procesih, ker je sposobna tudi za kulturno ekspresijo in artikulacijo, ne le za njeno prisvajanje in uživanje.

Študentsko mladino je vedno obdajal nimbus nečesa posebnega. Ne le, da je bil visokošolski študij dokaj zanesljiva pot do višjih socialnih statusov, do boljših zaposlitev, temveč je veljalo, da je to svojska življenjska šola, ki dokončno izoblikuje osebnostni značaj posameznika, mu da trdne vrednote, profiliran okus za kulturna doživetja in dosežke, jasen pogled na svet, artikulirano politično pripadnost, večjo toleranco do različnosti, raznolika življenjska izkustva na področju dela, spolnosti, športa, zabave, druženja itd.

S širjenjem visokošolske izobrazbe na vse več mladih, z nastopom bolj avtonomnih mladinskih kultur in subkultur po drugi svetovni vojni, so se razširjali prostori za bolj avtonomno oblikovanje identitete mladostnikov, za "življenjsko eksperimentiranje", za izpraševanje utrjenih vrednot in norm in razvijanje novih vrednotno-življenjskih usmeritev med mladino.

Danes vse več mladih nadaljuje šolanje na visokih šolah in univerzah. Zato je "študentsko življenje" izgubilo svoj nekdanji prizvok posebnosti in privilegiranosti. To, kar je včasih veljalo kot posebni privilegij nekaterih, je danes samoumevna življenjska postaja večine. Po drugi strani pa se zaradi podaljševanja študijskih procesov v tretje desetletje življenja podaljšuje "študentsko življenje" in s tem obdobje življenjskega eksperimentiranja in individualnega oblikovanja osebne in socialne identitete mladih pa tudi podaljšane statusa

ekonomske odvisnosti. Študenti in študentke morda le bolj intenzivno, bolj reflektirano doživljajo svoj proces odraščanja in osebnostnega oblikovanja kot drugi mladi, toda težko bi našli kakšne specifične poteze njihovega življenjskega in vrednotnega sveta, ki ne bi bile poznane že tudi mlajši mladini ali, ki jih ne bi naprej prakticirali mladi odrasli.

To so teoretska in raziskovalna izhodišča za razlago rezultatov raziskave o družbenem profilu in socialnoekonomskem položaju študentske populacije v Sloveniji v letu 2008.

Socialnodemografske značilnosti

Opis vzorca

Raziskava *Socialno-ekonomski položaj študentk in študentov v Sloveniji* je potekala v dneh od 21. 4. do 30. 5. 2008. Na osnovi vzorca študentov na štirih slovenskih univerzah (UL, UM, UP, UNG) smo zajeli 3006 oseb in z njimi izvedli anketni intervju s pomočjo standardiziranega vprašalnika. Populacija raziskave so študenti, ki obiskujejo katero od omenjenih štirih univerz.

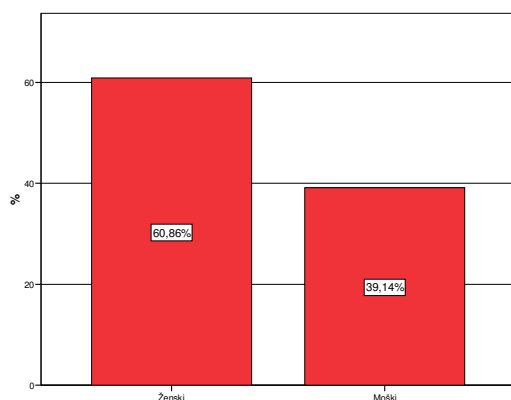
Vzorec raziskave je bil kvotni. Vzorčni načrt je bil izdelan na podlagi vzorčenja po skupinah, kjer so skupine posamezne fakultete na omenjenih univerzah za katere smo definirali kvote. Kvote predstavljajo število vpisanih študentov na fakultetah na vsaki od univerz. Vzorčenje je tako sledilo izpolnitvi zahtevanih kvot števila anketiranih znotraj vzorčnih skupin. Anketiranje je potekalo na fakultetah. Anketiranci so izpolnili vprašalnik bodisi sami ali pa ga je izpolnil anketar po njihovem nareku.

Razmerja v realiziranem vzorcu se ujemajo z dejanskim stanjem glede na število vpisanih študentov na posamezni fakulteti oz. univerzi (UL: 71 %, UM: 23 %, UP: 4 % in UNG: 1 %), njihov letnik študija (prvi: 39 %, drugi: 29 %, tretji: 20 % in četrti 12 %) ter njihov spol (ženske: 61 %, moški: 39 %). Uteževanje podatkov zaradi uravnotežene realizacije vzorčnega načrta ni bilo potrebno.

Spol

V raziskavo je bilo vključenih 1827 študentk ali 60,9 % in 1175 študentov ali 39,1 %.

Anketirani po spolu

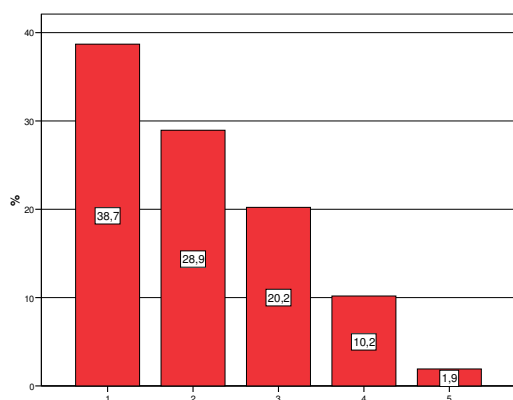

Večja reprezentiranost študentk v raziskavi je v skladu z večjo zastopanostjo študentk v študiju na vseh slovenskih univerzah, ki raste tja od osemdesetih let prejšnjega stoletja. Podobna razmerja najdemo v drugih državah Evropske unije. Po raziskavi Eurostudent 2007 je v Evropski uniji 52 % študentk v celotni študentski populaciji.

Letnik študija

V anketiranem vzorcu so zastopani vsi letniki študija v sorazmerju z številom vpisanih študentov. Tako je zastopanost študentov prvega letnika razumljivo največja: 38,7 %, študentov drugega letnika je 28,9 %, tretjega 20,2 %, četrtega 10,2 % in petega 1,9 %.

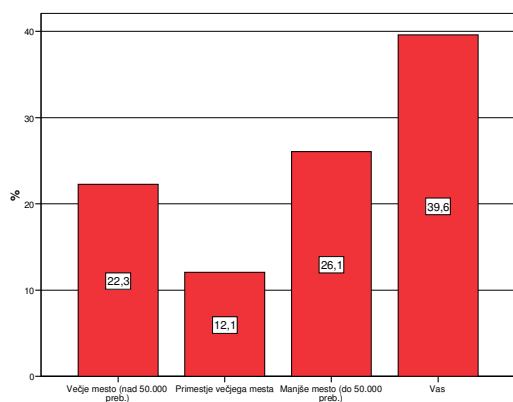
Anketirani po letniku študija

Kraj stalnega prebivališča

Med študentsko populacijo prevladujejo tisti, ki prihajajo iz vaškega okolja. Teh je kar 39,6 %.

Anketirani po kraju stalnega bivališča

Iz manjšega mesta (do 50.000 prebivalcev) prihaja 26,1 % anketiranih študentov, iz večjega mesta 22,3 % in iz primestja večjega mesta 12,1 % anketiranih študentov.

Vrsta študija po univerzah

Iz Univerze v Ljubljani je vključenih v raziskavo 2143 študentov. Struktura študentov Univerze v Ljubljani glede na fakulteto študija kaže, da je največ študentov v raziskavi iz Ekonomske fakultete (14,7 %), Filozofske fakultete (13,5 %) in Fakultete za družbene vede (10,2 %), kar ustreza deležu vpisanih študentov na te fakultete. To seveda ne pomeni, da pretežna večina študentov študira humanistiko in družboslovje, ampak da so naravoslovne in tehnične fakultete bolj razdrobljene. Skupen seštevek študentov vključenih na naravoslovnih fakultetah (brez medicine, farmacije in zdravstva) je 17,1 %, skupen seštevek študentov na tehničnih fakultetah pa 16,7 %.

Z Univerze v Mariboru je vključenih v raziskavo 706 študentov, največ jih prihaja iz Ekonomsko poslovne fakultete (15,9 %), Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko (14 %) in Filozofske fakultete (10,8 %).

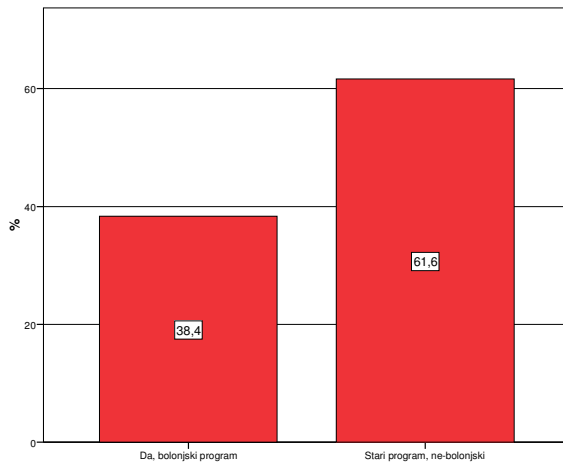
Univerza na Primorskem ima največ študentov vključenih v raziskavo iz Fakultete za humanistične študije, Fakultete za management in Pedagoške fakultete. Skupno število vključenih v raziskavo s te Univerze je 135.

Delež študentov z Univerze v Novi Gorici vključenih v raziskavo je majhen (le 22 oseb) v primerjavi z vsemi fakultetami, kar je posledica majhnosti te univerze.

Odstotek študentov, ki študirajo po bolonjskih programih

Po bolonjskih programih študira 38,4 % študentov vključenih v raziskavo, 61,6 % pa jih študira še po starih programih.

Bolonjski in stari programi

Na Univerzi na Primorskem je v bolonjske programe vključenih 56 % študentov, na Univerzi v Novi Gorici pa kar 77,3 %. Odstotek študentov na bolonjskih programih iz Univerze v Ljubljani in Univerze v Mariboru je skoraj enak: 37 % (Ljubljana) in 37,9 % (Maribor). Novejše univerze torej hitreje prehajajo na bolonjski sistem, oziroma drugače povedano, za starejše univerze je prehod na bolonjski sistem težji, poleg tega pa so to tudi večje univerze, kjer je prehod bolj odvisen od fakultet.

Socialnoekonomski položaj

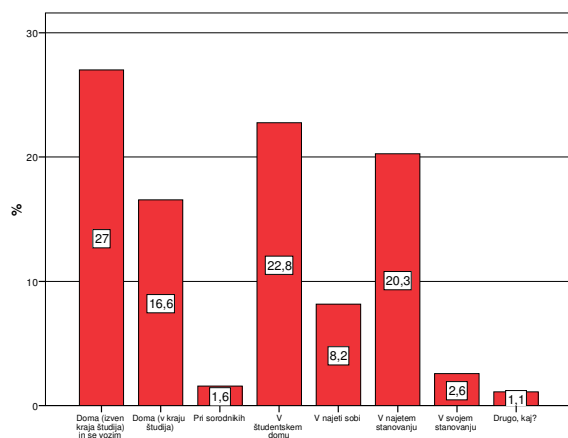
Socialnoekonomski položaj študentov smo analizirali glede na:

- način bivanja v času študija
- socialni status družine (izobrazba, zaposlitveni status staršev)
- ocenjeni dohodki staršev
- ocenjeni viri preživljanja v času študija
- ocena življenjskega standarda študentov in študentk
- stroški študentskega življenja

Način bivanja v času študija

Največ študentov v času študija biva doma (43,6 %). Od tega jih 27 % živi doma izven kraja študija in se na študij vozijo. Največ se jih od doma vozi na študij na Univerzo v Maribor (40 %), najmanj na Univerzo na Primorskem.

Način bivanja v času študija

Doma v kraju študija jih živi 16,6 %. Največ takih je iz Univerze v Ljubljani (18 %), najmanj pa za iz Univerze na Primorskem (10 %).

V študentskem domu jih živi 23 %, zopet največ iz Univerze v Ljubljani (24 %) in približno enak procent iz Univerze v Mariboru (20 %) in Univerze na Primorskem (19 %).

V najeti sobi jih živi 8 %, v najetem stanovanju pa 20 %. Le malo študentov biva v lastnem stanovanju – 2,6 %), to so predvsem študenti iz Univerze v Ljubljani (2,8 %) in Maribora (2,3 %).

Primerjava z raziskavo Eurostudent 2008 pokaže, da je način bivanja študentov v Sloveniji primerljiv z evropskimi. Po raziskavi Eurostudent 2008 živi pri starših ali sorodnikih 40 % študentov, kar je 5 % manj kot pri nas. V naši raziskavi jih živi 45,2 % pri starših ali sorodnikih. V študentskih domovih živi 30 % študentov po raziskavi Eurostudent 2008, kar je 7,2 % več kot v naši raziskavi (22,8 %). V privatnih sobah, stanovanjih pa živi 30 % "Euro študentov" in 31 % študentov vključenih v našo raziskavo.

Primerjava z Evropo pokaže torej, da pri nas živi nekoliko več študentov doma pri starših na račun nekoliko manjšega deleža vključenih v študentske domove. Ta podatek postane pomenljiv, če ga primerjavo z zadovoljstvom z bivanjem. V raziskavi Eurostudent 2008 so študenti odgovarjali tudi na vprašanje o zadovoljstvu z načinom bivanja.

Rezultati so bili naslednji:

	S starši, sorodniki	V študentskem domu	Privatna soba, stanovanje
(Zelo)* zadovoljen	30	40	65
Sprejemljivo	20	35	25
(Zelo)* nezadovoljen	50	25	10

* Združeni zelo zadovoljni in zadovoljni oz. zelo nezadovoljni in nezadovoljni

Vir: Eurostudent 2008

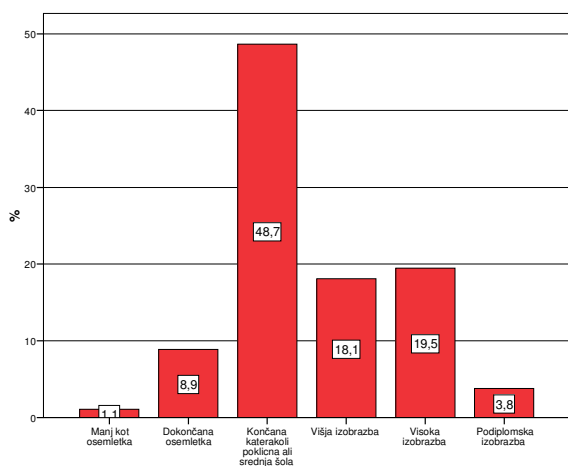
Raziskava Eurostudent 2008 pokaže, da je kar 50 % tistih, ki bivajo doma (zelo) nezadovoljnih z načinom bivanja. Najbolj zadovoljni so študenti, ki živijo v privatnih sobah in stanovanjih, ki jih je (zelo) nezadovoljnih le 10 %. Je pa to po raziskavi Eurostudenta 2008 najdražji način bivanja. Bivanje v študentskih domovih v povprečju stane po podatkih Eurostudenta 400 EUR, bivanje v privatnih sobah/stanovanjih pa 710 EUR.

Socialnoekonomski položaj izvirne družine

Socialnoekonomski položaj izvirne družine smo merili z izobrazbo očeta in matere ter z zaposlitvenim statusom očeta in matere.

Največ mater študentov in študentk vključenih v raziskavo ima srednješolsko izobrazbo (48,70 %), višjo izobrazbo jih ima 18,1 %, visoko 19,5 % ter podiplomsko izobrazbo 3,8 %. dokončano ali nedokončano osnovno šolo ima 10 % mater.

Materina izobrazba

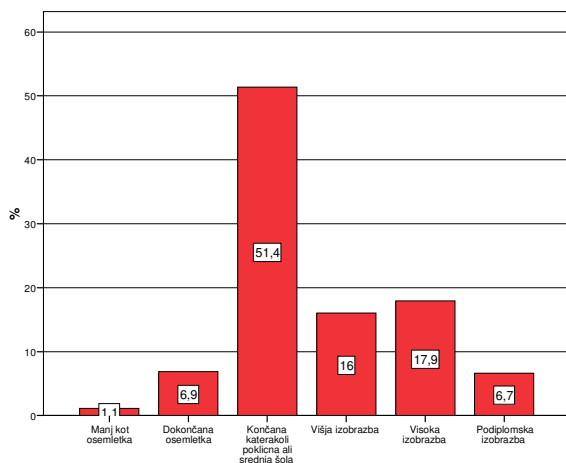
Zanimiva je primerjava z Eurostudentom 2008. Namreč ti rezultati kažejo, da imajo matere študentov v raziskavi Eurostudent pomembno višjo izobrazbo, kot je povprečna izobrazba žensk med 40 in 60 leti v državah zajetih v raziskavo. Spodnja tabela kaže primerjave:

Primerjava med izobrazbo mater študentov vključenih v raziskavo v Sloveniji, mater študentov vključenih v raziskavo Eurostudent in izobrazbo žensk v starosti med 40 in 60 let v državah vključenih v raziskavo Eurostudent

	OŠ ali manj	Srednja šola	Višja šola	Visoka, podiplomska
Slovenska raziskava (ŠOS 2008)	10 %	49 %	18 %	23 %
Eurostudent 2008	10 %	20 %	30 %	40 %
Povprečna izobrazba žensk 40–60 let	40 %	25 %	10 %	25 %

Gre torej za precej selekcionirano populacijo študentov. V Sloveniji je izobrazba mater študentov bolj primerljiva s povprečno izobrazbo žensk. Po podatkih iz Popisa 2002 je bilo med ženskami, starimi 15 let ali več, 47,9 % žensk s srednjo izobrazbo in 13,3 % z višjo in visoko izobrazbo (Internet1).

Očetova izobrazba

Tudi izobrazba očetov študentov v naši raziskavi je predvsem srednješolska (51,4 %), višješolsko izobrazbo ima 16 % očetov, visokošolsko 17,9 % očetov, podiplomsko izobrazbo 6,7 % očetov, dokončano in nedokončano osemletno šolo pa 8 % očetov.

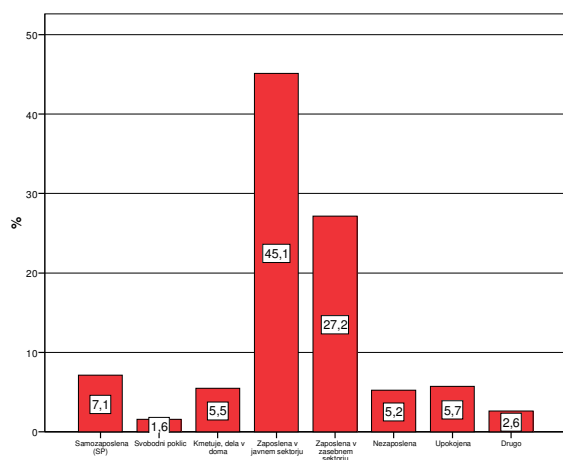
Tudi pri izobrazbi očetov pokaže primerjava z Eurostudentom 2008 podobne trende kot pri izobrazbi matere. Kar 40 % očetov študentov v raziskavi Eurostudent 2008 ima visokošolsko izobrazbo, 25 % jih ima višješolsko izobrazbo, 20 % srednješolsko izobrazbo ter 15 % dokončano ali nedokončano osnovnošolsko izobrazbo.

Primerjava izobrazbe staršev študentov vključenih v raziskavo v Sloveniji z izobrazbo staršev v raziskavi Eurostudent 2008 pokaže, da je izobrazba staršev študentov v Sloveniji bolj razpršena. Očitno je v Evropi študij dostopnejši za študente, ki izvirajo iz bolj izobraženih družin. V Sloveniji je pa (zaenkrat) omogočen študij tudi tistim, ki imajo starše z nižjo izobrazbo. Za to so lahko različni razlogi: postsocialistični ostanek egalitarnosti, povprečno srednjesholske aspiracije slovenske populacije staršev, večja dostopnost študija itd.

Podobne ugotovitve pokaže primerjava z vrsto zaposlitev staršev. Kot kaže spodnji graf je 45 % mater študentov vključenih v našo raziskavo zaposlenih v javnem sektorju, 27 % jih deluje v zasebnem sektorju, 6 % jih kmetuje oz. so gospodinje in 67 % jih je upokojenih ter 5 %

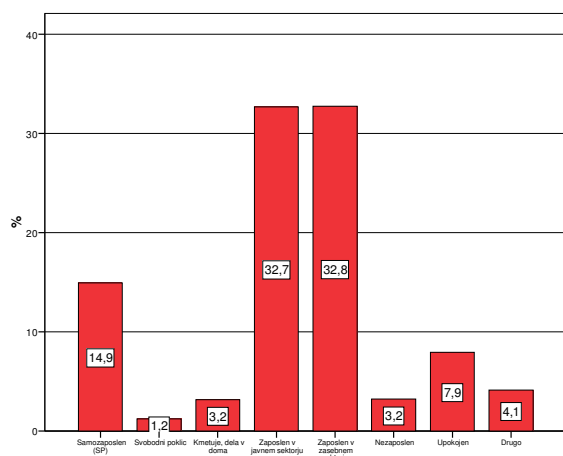
nezaposlenih.

Zaposlitveni status matere

Zaposlitveni status očetov se malce razlikuje od mater. Manj jih je zaposlenih v javnem sektorju (32,7 %) in več v zasebnem sektorju (32,8 % + 14,9 % samozaposlenih), malce manj jih je kmetov oz.gospodinjecv (3,2 %) in nekoliko več upokojenih (7,9 %).

Zaposlitveni status očeta

Rezultati Eurostudenta 2008 kažejo, da je pomembno več staršev zaposlenih na mestu javnih uslužbencev (beli ovrtniki) kot v splošni populaciji. Tako je na primer kar 80 % očetov študentov vključenih v Eurostudent javnih uslužbencev, medtem ko je le teh v splošni populaciji 40 %.

Zaposlitveni status staršev v Eurostudentu 2008 v primerjavi s populacijo med 40 in 60 let v državah vključenih v raziskavo

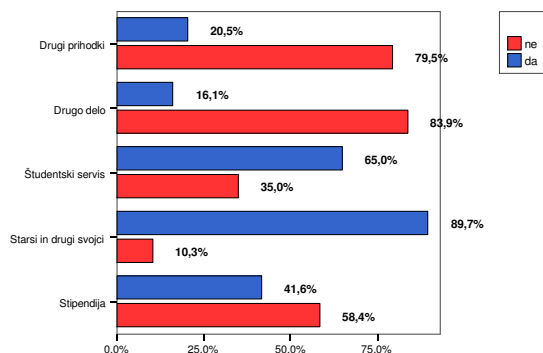
	Očetje študentov	Splošna populacija moških 40–60 let	Matere študentov	Splošna populacija žensk 40–60 let
Uslužbenci/ke	80	40	50	45
Nezaposleni	17	53	15	20
Gospodinjci/e	2	2	30	30
Upokojenci/ke	1	5	5	5

Ti podatki še dodatno potrjujejo zgornjo ugotovitev, da je v Evropi študentski status rezerviran za tiste iz srednjih in višjih slojev, da pa je slovenska populacija študentov bolj socialno uravnotežena.

Viri dohodkov študentov

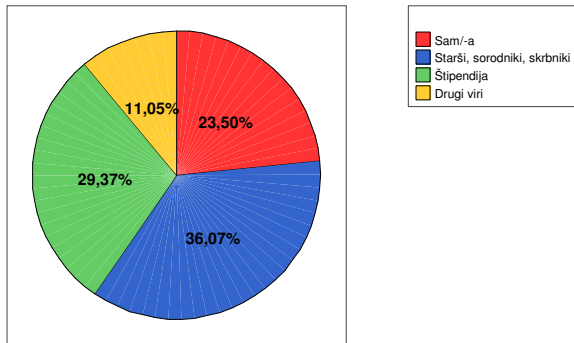
Spodnji grafi kažejo, da največ mesečnih stroškov študentov pokrivajo starši. Kar v 90 % študentov predstavljajo študentom vir prihodkov, štipendija predstavlja vir prihodkov 42 % študentom, 65 % študentov si pridobiva prihodke z delom preko študentskega servisa.

Viri prihodkov

Študente smo prosili tudi, da naj poskušajo oceniti, kolikšen odstotek njihovih prihodkov predstavlja določen vir. Razmerje med viri prihodkov (sam, starši, štipendija, drugi viri) je približno naslednje: študent sam: 23,5 %, starši, sorodniki: 36,1 %, štipendija: 29,4 %, drugi viri: 11,0 %.

Razmerje med viri prihodkov

Podatki Eurostudenta 2008 kažejo, da starši pokrivajo stroške pri 55 % študentih, država (štipendije, oblike pomoči) pokriva mesečne stroške v 21 %, sami študentje pa pokrivajo mesečne stroške v 45 % .

Razporeditev virov prihodkov po spolu

		Spol	
		Ženski	Moški
Štipendija	ne	58,7 %	57,9 %
	da	41,3 %	42,1 %
Starši in drugi svojci	ne	10,5 %	10,1 %
	da	89,5 %	89,9 %
Študentski servis	ne	36,6 %	32,4 %
	da	63,4 %	67,6 %
Drugo delo	ne	89,4 %	75,3 %
	da	10,6 %	24,7 %
Drugi prihodki	ne	83,3 %	73,5 %
	da	16,7 %	26,5 %

V naši raziskavi ni razlik po spolu glede prejemanja štipendije in družinskih virov dohodkov. Nekoliko več študentov kot študentk pa je vključenih v delo preko študentskega servisa in ima tudi dohodke iz drugih dodatnih virov.

Predvsem glede prejemanja štipendije se rezultati Eurostudenta razlikujejo od naših: materialno pomoč dobiva od države 25 % vseh vključenih v raziskavo Eurostudent 2008, od tega le 38 % žensk, ki študirajo na dodiplomskem študiju.

Prejemniki državne pomoči za študij v Eurostudent 2008

	Študentje dodiplomskega študija	Od tega ženske	Študentje podiplomskega študija
prejemniki	25 %	38 %	36 %
niso prejemniki	75 %	62 %	64 %

V raziskavi Eurostudent je narejena primerjava med dohodki staršev študentov in študentk s povprečnimi družinskimi dohodki v državah zajetih v raziskavo Eurostudent 2008. Primerjava je narejena glede na to, kakšen odstotek dohodkov glede na povprečni dohodek ima družina.

Primerjava dohodkov staršev študentov vključenih v Eurostudent 2008 s povprečnimi družinskimi dohodki v državah vključenih v raziskavo

	Povprečni dohodek				
	50 %	50-100 %	100-150 %	150-200 %	več kot 200 %
Družine študentov iz Eurostudent 2008	10 %	10 %	50 %	20 %	10 %

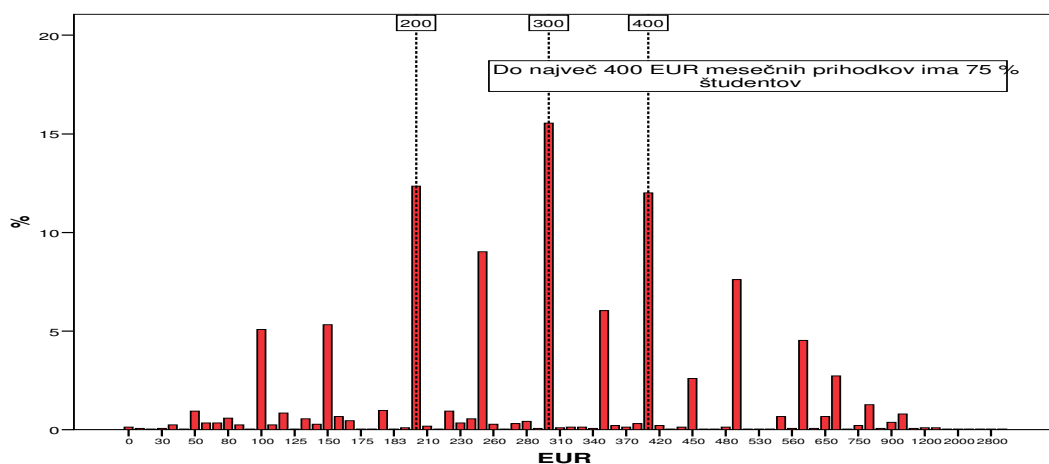
Podatki Eurostudenta pokažejo zanimivo sliko. Večina družin študentov vključenih v raziskavo ima od 100 do 150 % povprečnega dohodka. To zopet potrjuje tezo, da imajo največje aspiracije za študij družine srednjega materialnega položaja, torej srednjeslojske družine.

Ocena mesečnih prihodkov in življenjskega standarda

Koliko pa po oceni študentov vključenih v raziskavo znašajo njihovi skupni mesečni prihodki?

Kot kaže spodnji graf, ima do največ 400 EUR prihodkov 75 % študentov. 50 % študentov ima do največ 300 EUR prihodkov, da največ 200 EUR pa spodnjih 25 %.

Mesečni prihodki študenta/ke

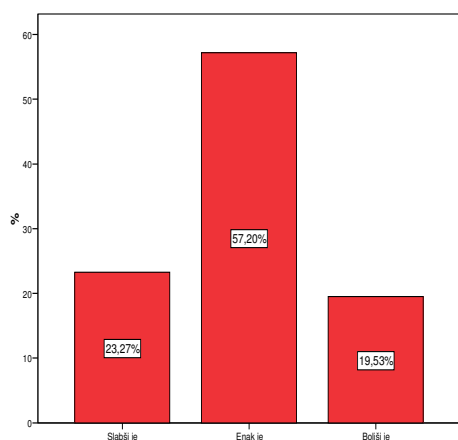

Mesečni prihodki študenta/-ke (EUR)

Število odgovorov	Veljavni	2850
	Manjkajoči	156
Aritmetična sredina		337,72
Modus		300
Standardni odklon		221,020
Najnižji naveden znesek		0
Najvišji naveden znesek		5130
Kvartili	25	200,00
	50	300,00
	75	400,00

Na vprašanje: *Kako bi ocenili svoj življenjski standard danes, če bi ga primerjali s tistim pred letom dni?*, je skupno 23,3 % študentov odgovorilo, da je le-ta slabši kot pred letom, za 57,2 % študentov je enak, za 19,5 % študentov pa je boljši.

Kako bi ocenil/a svoj življenjski standard, če ga primerjaš s tistim pred letom dni?

Glede na precejšnje podražitve osnovnih življenjskih potrebščin v zadnjem letu (od maja 2007 do maja 2008) in glede na raziskovalne podatke s splošne populacije, rezultat preseneča. V raziskavi Eurobarometer (pomlad 2008) je namreč 52 % anketiranih prebivalcev Slovenije izjavilo, da si lahko privoščijo manj dobrin kot pred petimi leti in samo 15 % jih je reklo, da si lahko privoščijo več. Več kot polovica jih tudi poroča, da ima vsak mesec težave pri plačevanju računov. Od jeseni 2007 je število tistih, ki imajo težave naraslo za 20 odstotnih točk (iz 39 % na 59 %). Zato domnevamo, da so starši študentov finančne vire/prihranke preusmerili k otrokom, da bi jih obvarovali pred pomanjkanjem.

Ocena življenjskega standarda je povezana z izobrazbo staršev. Med študenti, ki so imajo starše z osnovnošolsko izobrazbo, jih je približno tretjina odgovorila, da se jim je življenjski standard poslabšal, med tistimi pa, ki imajo starše z visoko izobrazbo pa se je položaj poslabšal slabi petini.

Ocena življenjskega standarda glede na materino izobrazbo

		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Kako bi ocenil/a svoj življenjski standard, če ga primerjaš s tistim pred letom dni?	Slabši je	30,8 %	24,7 %	22,3 %	17,0 %	23,1 %
	Enak je	49,8 %	57,4 %	56,7 %	60,7 %	57,3 %
	Boljši je	19,3 %	18,0 %	21,0 %	22,4 %	19,7 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Ocena življenjskega standarda glede na očetovo izobrazbo

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Kako bi ocenil/a svoj življenjski standard, če ga primerjaš s tistim pred letom dni?	Slabši je	33,2 %	25,3 %	19,0 %	16,9 %	22,8 %
	Enak je	50,7 %	55,7 %	59,7 %	61,5 %	57,4 %
	Boljši je	16,2 %	19,0 %	21,4 %	21,6 %	19,8 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

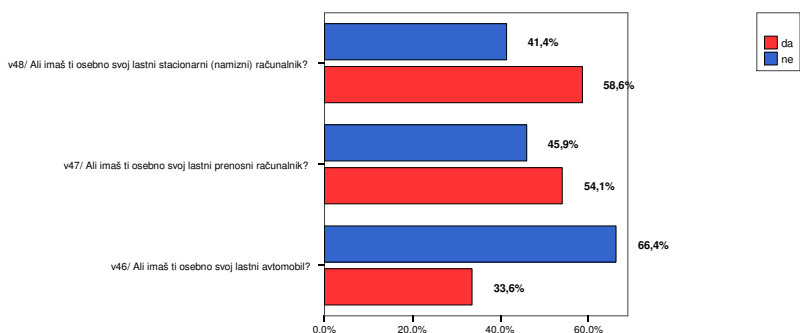
Ocene življenjskega standarda se med spoloma ne razlikujejo. Spodnja tabela kaže, da se je bolj poslabšal življenjski standard tistim, ki so podnajemniki.

Ocena življenjskega standarda glede na način bivanja v času študija

	Kje pretežno stanuješ v času študija?								Total
	Doma, izven kraja študija in se vozim	Doma, v kraju študija	Pri sorod.	V štud. domu	V najeti sobi	V najetem stanovanju	V svojem stanovanju	Drugo, kaj?	
Slabši je	19,6 %	17,1 %	17,4 %	28,6 %	32,1 %	24,6 %	15,6 %	27,3 %	23,2 %
Enak je	60,3 %	62,2 %	60,9 %	53,2 %	52,7 %	55,9 %	50,6 %	60,6 %	57,2 %
Boljši je	20,1 %	20,7 %	21,7 %	18,3 %	15,2 %	19,5 %	33,8 %	12,1 %	19,6 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Posedovanje avtomobila in računalnika

Posedovanje avtomobila in računalnika

Računalnik je nujno sredstvo za študij. Iz rezultatov lahko sklepamo, da ima več kot polovica študentov namizni računalnik, polovica pa prenosnega. Nobenega računalnika nima 10 % anketiranih.

Lastni osebni avtomobil pa ima tretjina študentov vključenih v raziskavo. Med študenti, ki imajo avtomobil je največ takih, ki bivajo doma, zunaj kraja študija in se torej na fakulteto vozijo, a tudi študenti, ki imajo lastno stanovanje. Ti drugi so verjetno tudi premožnejši.

Posedovanje avtomobila glede na način bivanja med študijem

		Kje pretežno stanuješ v času študija?								Total
		Doma, izven kraja študija in se vozim	Doma, v kraju študija	Pri sorod.	V štud. domu	V najeti sobi	V najetem stanovanju	V svojem stanovanju	Drugo	
Ali imaš ti osebno svoj lastni avtomobil?	da	44,9 %	31,2%	27,7%	24,3%	32,4%	30,1%	49,4%	30,3%	33,6%
	ne	55,1 %	68,8%	72,3%	75,7%	67,6%	69,9%	50,6%	69,7%	66,4%
Total		100 %	100 %	100%	100%	100%	100 %	100%	100 %	100 %

Avto ima desetina več študentov kot študentk. Kot smo videli zgoraj, ima tudi več študentov lastne vire dohodkov, oboje pa pomeni seveda večjo stopnjo osebne izbire in, upamo si reči, tudi svobode. Opaznejših razlik med spoloma v posedovanju prenosnih računalnikov ni, v posedovanju namiznih pa so – ima ga več študentov kot študentk.

Ugotavljamo, da razlik v stopnji izobrazbe staršev in lastništvu avtomobila ni. So pa razlike pri prenosnikih, katerih posedovanje narašča z izobrazbo staršev, in pri stacionarnih računalnikih, ki jih imajo v večji meri študenti, ki imajo starše z nižjo izobrazbo. Razlike so verjetno povezane z višjo ceno prenosnikov. Obenem so pa prenosniki bolj ugodna in udobna oblika računalnikov, kar daje prikrito prednost študentom iz socialno bolj stoječih družin.

Posedovanje avtomobila glede na spol

		Spol		Total
		Ženski	Moški	
Ali imaš ti osebno svoj lastni avtomobil?	da	29,4 %	39,9 %	33,6 %
	ne	70,6 %	60,1 %	66,4 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Posedovanje stacionarnega računalnika glede na spol

		Spol		Total
		Ženski	Moški	
Ali imaš ti osebno svoj lastni stacionarni (namizni) računalnik?	da	52,8 %	67,5 %	58,6 %
	ne	47,2 %	32,5 %	41,4 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Posedovanje prenosnega računalnika glede na izobrazbo matere

		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali imaš ti osebno svoj lastni prenosni računalnik?	da	42,2 %	51,1 %	59,7 %	61,6 %	54,2 %
	ne	57,8 %	48,9 %	40,3 %	38,4 %	45,8 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Posedovanje prenosnega računalnika glede na izobrazbo očeta

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali imaš ti osebno svoj lastni prenosni računalnik?	da	44,1 %	50,9 %	60,7 %	61,3 %	54,5 %
	ne	55,9 %	49,1 %	39,3 %	38,7 %	45,5 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Posedovanje stacionarnega računalnika glede na izobrazbo matere

		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali imaš ti osebno svoj lastni stacionarni (namizni) računalnik?	da	63,4 %	60,9 %	58,2 %	52,0 %	58,6 %
	ne	36,6 %	39,1 %	41,8 %	48,0 %	41,4 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Posedovanje stacionarnega računalnika glede na izobrazbo očeta

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali imaš ti osebno svoj lastni stacionarni (namizni) računalnik?	da	57,2 %	60,9 %	57,6 %	54,1 %	58,4 %
	ne	42,8 %	39,1 %	42,4 %	45,9 %	41,6 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Stroški študentskega življenja

Kot je pričakovati, največji strošek študentskega življenja predstavlja stanovanje, prehrana, prevozi, obleka. Stroški povezani neposredno s študijem (literatura, učbeniki, obštudijske dejavnosti, učni pripomočki) so prisotni, vendar so nižje vrednosti. Tretja vrsta stroškov pa je vezana na prostočasne dejavnosti: GSM, šport in rekreacijo ter zabavo.

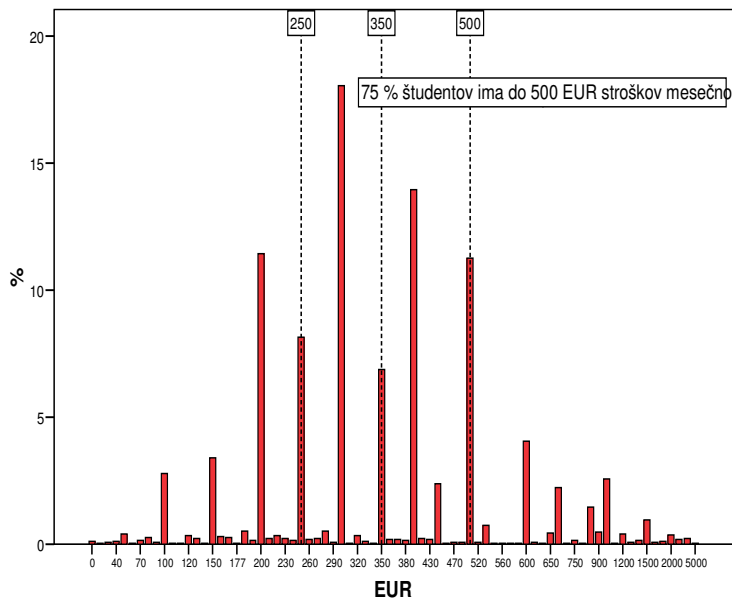
	Nič	Do 20	Nad 20 do 50	Nad 50 do 100	Nad 100 do 250	Nad 250 do 500	Nad 500
Študijska literatura, npr. Učbeniki, fotokopije, skripta	6,2 %	49,8 %	31,9 %	9,6 %	2,1 %	,3 %	,1 %
Stanovanje	42,4 %	1,3 %	3,2 %	22,1 %	28,1 %	2,7 %	,3 %
Prevoz	6,8 %	21,3 %	35,7 %	25,4 %	10,0 %	,7 %	,1 %
Prehrana	5,5 %	15,6 %	41,0 %	29,1 %	8,1 %	,6 %	,1 %
Oblačila in obutev	7,9 %	22,2 %	36,5 %	24,8 %	7,3 %	1,1 %	,2 %
Razvedrilo, zabava	6,6 %	33,5 %	39,3 %	16,4 %	3,6 %	,6 %	,2 %
Šport, rekreacija	39,1 %	33,8 %	18,2 %	6,9 %	1,4 %	,4 %	,3 %
Sredstva za osebno nego	7,9 %	53,6 %	30,1 %	7,3 %	,7 %	,3 %	,1 %
Obštudijsko izobraževanje	75,6 %	13,3 %	6,3 %	3,0 %	1,3 %	,3 %	,1 %
GSM naročnina in pogovori	6,3 %	41,4 %	43,7 %	7,5 %	,9 %	,1 %	,1 %

Povprečni mesečni stroški za študenta

Ocene o tem, koliko stroškov imajo sami in njihove družine z njimi, se zelo razlikujejo. Gibljejo se v razponu od 0 do 5000 EUR. Najpogostejši znesek, ki so ga navedli, je 300 EUR. 25 % študentov ima stroškov do 250 EUR, 50 % študentov do 350 EUR, 75 % študentov pa do 500 EUR.

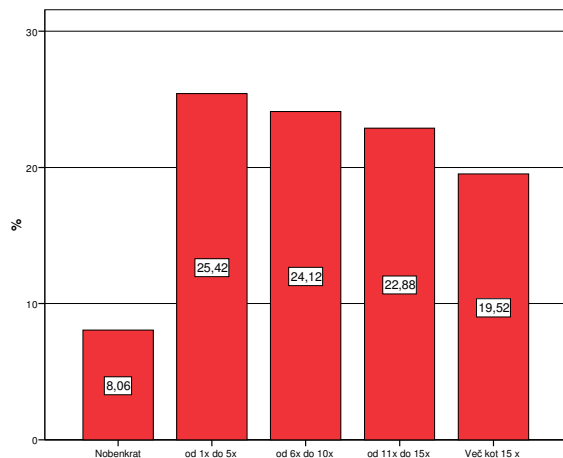
Kolikšni so v povprečju po tvoji oceni vsi mesečni stroški zate, ki jih imaš sam in tvoja družina? (EUR)

Št. odgovorov	Veljavni	2737
	Manjkajoči	269
Aritmetična sredina		404,34
Modus		300
Standardni odklon		306,494
Najnižji naveden znesek		0
Najvišji naveden znesek		5000
Kvartili	25	250,00
	50	350,00
	75	500,00

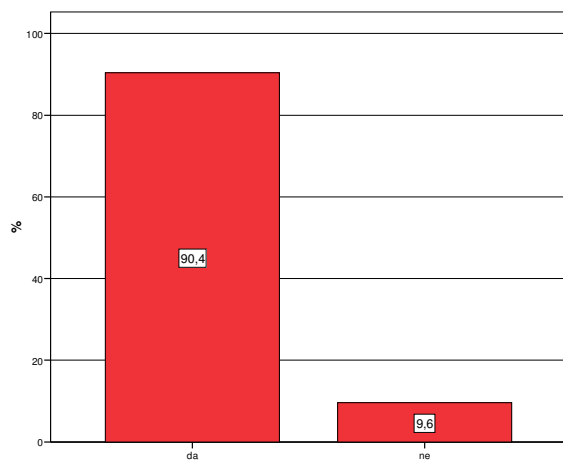
Študentski boni

Kolikokrat na mesec se v času študijskega leta v povprečju prehranjuješ na študentske bone?

Samo 8,1 % študentov se ne prehranjuje na študentske bone, četrtnina študentov se prehranjuje do petkrat na mesec in prav tako četrtnina študentov in študentk od šest- do desetkrat na mesec. Redno, torej več kot petnajstkrat se prehranjuje slabih 20 % študentk in študentov. Pomembno vprašanje je, ali študentom količina bonov zadošča za prehranjevanje. Kot kažejo rezultati, 90 % študentom zadošča, 10 % pa ne zadošča.

Ali ti zadošča mesečno število bonov, ki je določeno?

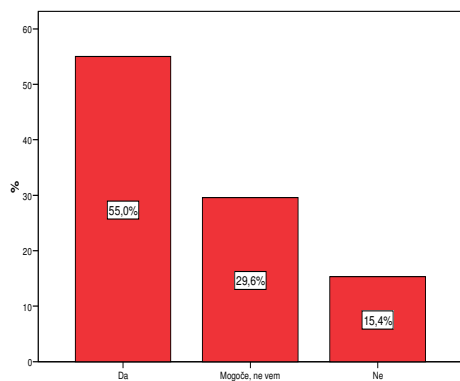
Odnos do študija

Odnos do študija smo proučevali z naslednjih vidikov:

- dejavniki povezani z izbiro študija
- študijski uspeh in vključenost v študijski proces na izbrani fakulteti
- uporaba učnega gradiva
- zadovoljstvo s kvaliteto študija na izbrani fakulteti
- mednarodne študijske izkušnje, študij v tujini

Izbira študija

Če bi lahko še enkrat izbral/a svoj študij, ali bi se danes odločil/a enako?

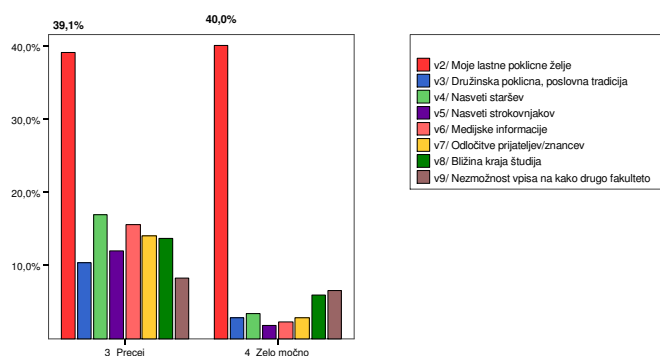
Dobra polovica študentov in študentk je zadovoljnih z izbiro študija, kar 55 % jih izjavlja, da bi se pri ponovni izbiri študija odločili enako. Samo 15 % študentov istega študija ne bi izbralo, 30 % pa ne ve, kako bi ravnali ponovno.

Dejavniki izbire študija

Kateri dejavniki so najbolj vplivali na tvojo izbiro študija?

	Sploh ni	Malo	Precej	Zelo močno
Moje lastne poklicne želje	4,6 %	16,3 %	39,1 %	40,0 %
Družinska poklicna, poslovna tradicija	65,9 %	21,0 %	10,4 %	2,8 %
Nasveti staršev	37,7 %	42,0 %	16,9 %	3,4 %
Nasveti strokovnjakov	52,2 %	33,9 %	12,0 %	1,8 %
medijske informacije	45,9 %	36,3 %	15,6 %	2,2 %
Odločitve prijateljev/znancev	56,3 %	27,0 %	14,0 %	2,8 %
Bližina kraja študija	60,3 %	20,0 %	13,7 %	6,0 %
Nezmožnost vpisa na kako drugo fakulteto	67,5 %	17,6 %	8,3 %	6,5 %

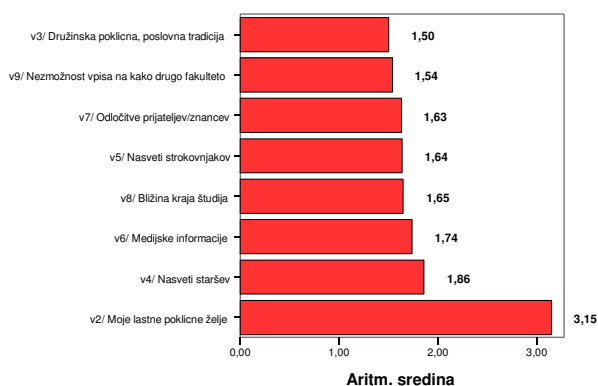
Najodločilnejši dejavniki izbire študija (% precej in zelo močno)

Najpomembnejši dejavnik pri izbiri študija je lastna poklicna želja. Kar v 79 % je precej ali zelo močno vplivala na izbiro študija, kar je zelo dobro. Na drugem mestu po vplivu so nasveti staršev. Kar v 20 % precej ali zelo močno vplivajo na izbiro študija študentov in

študentk. Če dodamo še vpliv družinske tradicije (v 13 % precej ali zelo močno vpliva na izbiro študija), potem je vpliv družine na izbiro študija precej ali zelo močan kar pri tretjini študentov. Vsi ostali vplivi so manj pomembni. Tako na primer nasveti strokovnjakov kar pri 86 % študentov in študentk malo ali sploh ne vplivajo na izbiro študija. Tudi medijske informacije imajo kar pri 82 % študentov ali študentk majhen ali nikakršen vpliv na izbiro študija. Odločitve prijateljev in znancev v 83 % malo ali sploh ne vplivajo na odločitev o izbiri študija. Zanimivo, da tudi bližina kraja študija kar za 80 % študentov nima vpliva, prav tako ne nezmožnost vpliva na kako drugo fakulteto (za 85 % študentov in študentk ni pomemben dejavnik). Izbira študija je torej predvsem osebna izbira in odločitev na katero kvečjemu vplivajo nasveti staršev ali družinska tradicija, manj pa drugi okoljski/družbeni dejavniki.

Vsi dejavniki izbire študija po velikosti (aritmetična sredina)

Kljub temu pa nas zanima, če obstajajo razlike pri vplivu dejavnikov glede na najbolj pomembne socialnodemografske značilnosti anketirane populacije študentov in študentk.

Dejavniki izbire študija glede na spol

		Spol	
		Ženski	Moški
Moje lastne poklicne želje	Sploh ni	4,8 %	4,2 %
	Malo	15,2 %	18,0 %
	Precej	39,0 %	39,5 %
	Zelo močno	41,0 %	38,4 %
Družinska poklicna, poslovna tradicija	Sploh ni	69,8 %	59,9 %
	Malo	19,2 %	23,8 %
	Precej	9,1 %	12,3 %
	Zelo močno	1,9 %	4,0 %
Nasveti staršev	Sploh ni	39,1 %	35,7 %
	Malo	41,2 %	43,2 %
	Precej	16,5 %	17,5 %
	Zelo močno	3,2 %	3,6 %
Nasveti strokovnjakov	Sploh ni	55,8 %	46,7 %
	Malo	31,9 %	37,0 %
	Precej	10,7 %	14,1 %
	Zelo močno	1,5 %	2,2 %
Medijske informacije	Sploh ni	46,9 %	44,4 %
	Malo	36,7 %	35,7 %
	Precej	14,5 %	17,2 %
	Zelo močno	1,9 %	2,7 %
Odločitve prijateljev/znancev	Sploh ni	60,4 %	49,9 %
	Malo	25,4 %	29,5 %
	Precej	11,7 %	17,4 %
	Zelo močno	2,5 %	3,2 %
Bližina kraja študija	Sploh ni	61,1 %	59,1 %
	Malo	19,2 %	21,2 %
	Precej	13,9 %	13,5 %
	Zelo močno	5,8 %	6,2 %
Nezmožnost vpisa na kako drugo fakulteto	Sploh ni	67,9 %	67,0 %
	Malo	17,6 %	17,8 %
	Precej	8,0 %	8,8 %
	Zelo močno	6,6 %	6,4 %

Primerjava po spolu pokaže, da več študentov kot študentk upošteva družinsko tradicijo, da v večji meri na odločitve študentov vplivajo odločitve prijateljev in znancev ter nasveti strokovnjakov. To je zanimiv podatek, saj kaže, da se fantje bolj naslanjajo na različne druge, zunanje dejavnike pri izbiri študija kot dekleta. Ni pa razlike po spolu glede nasvetov staršev, bližine študija, nezmožnosti vpisa na drugo fakulteto.

Dejavniki izbire študija glede na izobrazbo staršev

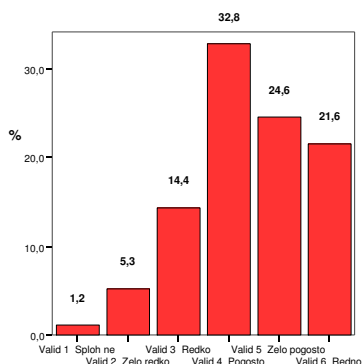
		Materina izobrazba			
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska
Moje lastne poklicne želje	Sploh ni	5,2 %	4,5 %	5,5 %	3,8 %
	Malo	15,8 %	18,1 %	14,8 %	13,5 %
	Precej	42,3 %	41,1 %	34,8 %	37,1 %
	Zelo močno	36,8 %	36,3 %	44,9 %	45,6 %
Družinska poklicna, poslovna tradicija	Sploh ni	79,8 %	70,2 %	58,6 %	56,5 %
	Malo	13,0 %	18,6 %	24,9 %	26,6 %
	Precej	4,8 %	9,5 %	13,5 %	12,1 %
	Zelo močno	2,4 %	1,7 %	3,0 %	4,8 %
Nasveti staršev	Sploh ni	51,5 %	40,4 %	28,9 %	32,8 %
	Malo	34,5 %	43,0 %	46,2 %	40,4 %
	Precej	10,6 %	14,4 %	21,4 %	20,9 %
	Zelo močno	3,4 %	2,2 %	3,4 %	5,8 %
Nasveti strokovnjakov	Sploh ni	53,9 %	54,0 %	45,5 %	52,6 %
	Malo	34,8 %	32,7 %	38,0 %	33,2 %
	Precej	10,9 %	11,6 %	15,0 %	11,1 %
	Zelo močno	,3 %	1,6 %	1,5 %	3,1 %
Medijske informacije	Sploh ni	41,1 %	44,6 %	44,3 %	51,7 %
	Malo	41,8 %	37,6 %	36,6 %	31,2 %
	Precej	15,1 %	15,6 %	17,3 %	14,7 %
	Zelo močno	2,1 %	2,2 %	1,9 %	2,3 %
Odločitve prijateljev/znancev	Sploh ni	53,3 %	55,6 %	53,4 %	61,5 %
	Malo	27,1 %	28,6 %	27,2 %	23,5 %
	Precej	16,8 %	13,9 %	16,9 %	10,4 %
	Zelo močno	2,7 %	2,0 %	2,6 %	4,5 %
Bližina kraja študija	Sploh ni	59,7 %	59,8 %	63,8 %	59,4 %
	Malo	19,8 %	21,0 %	18,2 %	19,6 %
	Precej	15,7 %	13,6 %	12,9 %	13,1 %
	Zelo močno	4,8 %	5,6 %	5,1 %	7,9 %
Nezmožnost vpisa na kako drugo fakulteto	Sploh ni	66,6 %	66,2 %	64,8 %	72,7 %
	Malo	17,7 %	18,0 %	20,6 %	14,8 %
	Precej	8,2 %	9,0 %	8,8 %	6,4 %
	Zelo močno	7,5 %	6,8 %	5,8 %	6,1 %

Pomenljive rezultate smo dobili tudi s križanji med dejavniki, ki vplivajo na izbiro študija in izobrazbo staršev. Čim višja je izobrazba matere, tem bolj sledijo študentje lastni želji pri izbiri študija. Z izobrazbo staršev se povečuje tudi vpliv družinske oz. poklicne tradicije. Podobno velja za nasvete staršev. Tudi ti imajo pomembnejši vpliv pri izbiri študija pri tistih z višjo izobrazbo mater in še bolj pri očetih. To seveda lahko pomeni, da imajo tisti študentje, ki imajo bolj izobražene starše tudi več podpore pri izbiri študija. Ni pa izobrazba staršev diferencirajoča pri drugih dejavnikih izbire študija: pri upoštevanju medijskih informacij,

nasvetih strokovnjakov, pri odločitvah prijateljev in znancev ter tudi ne pri dejavniki, kot je bližina kraja študija in nezmožnost vpisa na katero drugo fakulteto.

Pogostost obiskovanja predavanj

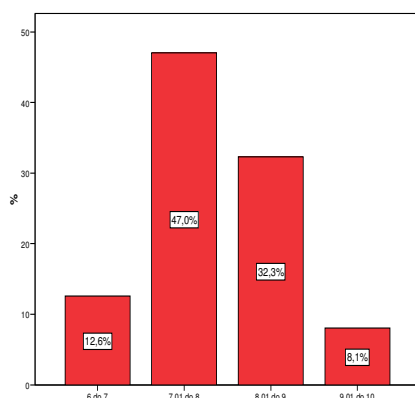
Kako pogosto obiskuješ študijska predavanja?

Dobra polovica študentov in študentk (57 %) obiskuje predavanja pogosto oz. zelo pogosto. Nikoli ali redko obiskuje predavanja 21 % in prav toliko jih obiskuje predavanja redno. Bistvenih razlik med spoloma in glede na izobrazbo staršev ni.

Povprečne ocene izpitov

Oceni, koliko znaša tvoja povprečna izpitna ocena dosedanjega študija?

Povprečna ocena študija se zgošča med ocenama 7 in 8 (47 % študentov in študentk) in 8-9 (32,3 % študentov in študentk. 8,1 % študentov in študentk ima višje povprečje študija kot 9 in 12,6 % študentov in študentk ima nižje povprečje pod 7. Ocene se med spoloma ne

razlikujejo, glede na izobrazbo staršev pa.

Povprečna izpitna ocena dosedanjega študija glede na materino izobrazbo?

		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	OŠ ali manj
Oceni, koliko znaša tvoja povprečna izpitna ocena dosedanjega študija?	6 do 7	16,8 %	13,1 %	10,9 %	10,4 %	12,4 %
	7,01 do 8	49,3 %	51,9 %	42,8 %	39,5 %	47,1 %
	8,01 do 9	29,1 %	29,4 %	36,6 %	37,0 %	32,4 %
	9,01 do 10	4,8 %	5,7 %	9,6 %	13,2 %	8,0 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Razlike med povprečno oceno in stopnjo materine izobrazbe so v prid tistim z višjo izobrazbo mater. Razlike glede na izobrazbo očetov so manjše, kar potrjuje siceršnje ugotovitve mladinskih študij, kako pomembna oseba v odraščanju mladostnikov je mati.

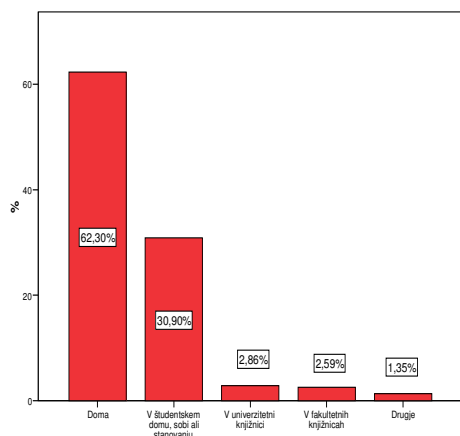
Povprečna izpitna ocena dosedanjega študija glede na očetovo izobrazbo?

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Oceni, koliko znaša tvoja povprečna izpitna ocena dosedanjega študija?	6 do 7	16,2 %	13,3 %	14,0 %	9,1 %	12,6 %
	7,01 do 8	49,8 %	49,5 %	45,4 %	41,8 %	47,0 %
	8,01 do 9	29,3 %	30,4 %	32,3 %	38,1 %	32,5 %
	9,01 do 10	4,8 %	6,9 %	8,3 %	11,1 %	8,0 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Priprava na izpite

Študentje se običajno učijo tam, kjer bivajo. Javne prostore za študij uporabljajo zelo redko, vse prostore skupaj jih uporablja samo 6,8 % študentov in študentk.

Kje se najpogosteje učiš?

Kaj uporabljaš pri pripravi na izpit?

	Sploh ne	Zelo redko	Redko	Pogosto	Zelo pogosto	Vedno
Zapiske	,7 %	2,3 %	6,5 %	18,0 %	23,1 %	49,4 %
Učbenike, knjige, priročnike	1,4 %	4,4 %	13,4 %	26,3 %	26,4 %	28,0 %
Internet	5,9 %	17,0 %	26,6 %	25,5 %	15,4 %	9,6 %

Najpogosteje študijsko gradivo pri pripravi na izpit so zapiski, 49 % študentov jih uporablja vedno, kar 90 % pa od pogosto do vedno. Sledijo učbeniki/knjige/priročniki, ki jih vedno uporablja 28 % študentov in študentk, od pogosto do vedno pa 80 % in internet, ki ga uporablja vedno samo 9,6 % študentov in študentk, od pogosto do vedno pa 50 % študentov in študentk. Vse tri vire skupaj pa od pogosto do vedno uporablja 38 % študentov in študentk. Spol in izobrazba staršev na uporabo virov ne vplivajo.

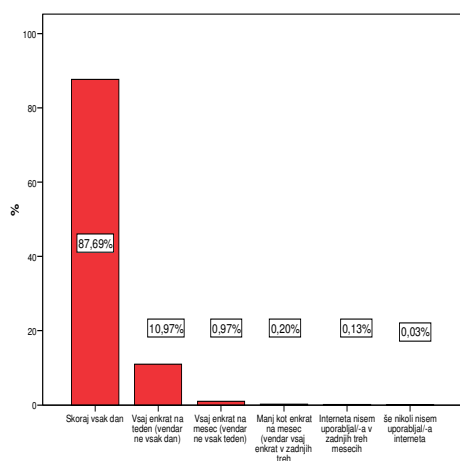
Koliko jih uporablja vse tri vire vsaj pogosto?

Zapiski, knjige in internet pogosto, zelo pogosto in vedno	%
Ne	61,7
Pogosto, zelo pogosto ali vedno	38,3
Total	100,0

Uporaba interneta

Na vprašanje “Ali kdaj uporabljaš internet”, je 99,5 % vprašanih odgovorilo pritrdilno. Tudi dostopnost do interneta je dobra. Na vprašanje “Ali imaš tam, kjer stanuješ večino časa dostop do interneta?” je 92,5 % anketiranih odgovorilo pritrdilno. Kot kažejo rezultati uporabljajo študentje v 88 % internet skoraj vsak dan.

Kako pogosto si v povprečju uporabljal/a internet v zadnjih treh mesecih?

Zadovoljstvo s fakulteto

Študentje in študentke so v splošnem najbolj zadovoljni s kakovostjo in razumljivostjo predavanj (približno 20 % jih ni zadovoljnih), s pripravljenostjo profesorjev in njihovim odnosom do študentov, malce je manjše zadovoljstvo s potekom vaj in seminarjev ter pridobljenim znanjem, najmanj pa so zadovoljni s storitvami referatov za študentske zadeve (kar 42 % jih ni zadovoljnih) ter s porazdelitvijo izpitnih rokov (kar 52 % jih ni zadovoljnih).

Izrazi svoje zadovoljstvo ali nezadovoljstvo s področji dela na fakulteti

	Zelo nezadovoljen	Pretežno nezadovoljen	Pretežno zadovoljen	Zelo zadovoljen
S kakovostjo predavanj profesorjev	2,5 %	18,6 %	67,8 %	11,1 %
Z razumljivostjo predavanj profesorjev	2,0 %	20,8 %	66,5 %	10,7 %
S pripravljenostjo profesorjev za sodelovanje s študenti	2,6 %	21,0 %	57,0 %	19,4 %
S celotnim odnosom profesorjev do študentov	2,9 %	19,2 %	59,4 %	18,4 %
S potekom vaj in seminarjev	3,2 %	22,7 %	61,4 %	12,7 %
S pridobljenim znanjem med samim študijem	4,0 %	23,1 %	61,0 %	12,0 %
S storitvami referata za študijske zadeve	13,1 %	28,9 %	46,4 %	11,6 %
S številom in porazdelitvijo izpitnih rokov v študijskem letu	19,8 %	32,6 %	38,8 %	8,7 %

Najbolj so s svojo fakulteto zadovoljni anketirani študenti Univerze v Ljubljani, najmanj pa anketirani študenti Univerze v Novi Gorici. Pri tem pa velja opozoriti, da je bil vzorec študentov v Novi Gorici zaradi majhnosti te univerze majhen (22 oseb) in so zato lahko rezultati za novogoriško univerzo manj zanesljivi kot za druge.

Zadovoljstvo s fakulteto glede na univerzo

		Univerza			
		UL	UM	UP	UNG
S kakovostjo predavanj	nezadovoljen	20,1 %	22,1 %	28,4 %	45,5 %
	zadovoljen	79,9 %	77,9 %	71,6 %	54,5 %
Z razumljivostjo predavanj	nezadovoljen	21,1 %	26,5 %	27,4 %	50,0 %
	zadovoljen	78,9 %	73,5 %	72,6 %	50,0 %
S pripravljenostjo prof. za sodelovanje s študenti	nezadovoljen	22,9 %	25,4 %	23,0 %	36,4 %
	zadovoljen	77,1 %	74,6 %	77,0 %	63,6 %
S celotnim odnosom prof. do študentov	nezadovoljen	21,1 %	25,0 %	22,2 %	36,4 %
	zadovoljen	78,9 %	75,0 %	77,8 %	63,6 %
S potekom vaj in seminarjev	nezadovoljen	24,0 %	29,2 %	34,8 %	59,1 %
	zadovoljen	76,0 %	70,8 %	65,2 %	40,9 %
S pridobljenim znanjem med študijem	nezadovoljen	25,7 %	30,0 %	28,9 %	54,5 %
	zadovoljen	74,3 %	70,0 %	71,1 %	45,5 %
S storitvami referata	nezadovoljen	42,1 %	40,7 %	44,4 %	63,6 %
	zadovoljen	57,9 %	59,3 %	55,6 %	36,4 %
S številom in porazdelitvijo izpitnih rokov	nezadovoljen	49,3 %	61,1 %	49,3 %	95,5 %
	zadovoljen	50,7 %	38,9 %	50,7 %	4,5 %

Zadovoljstvo s fakulteto glede na spol

		Spol	
		Ženski	Moški
S kakovostjo predavanj	nezadovoljen	19,2 %	24,1 %
	zadovoljen	80,8 %	75,9 %
Z razumljivostjo predavanj	nezadovoljen	20,8 %	26,0 %
	zadovoljen	79,2 %	74,0 %
S pripravljenostjo prof. za sodelovanje s študenti	nezadovoljen	22,0 %	26,1 %
	zadovoljen	78,0 %	73,9 %
S celotnim odnosom prof. do študentov	nezadovoljen	21,1 %	23,7 %
	zadovoljen	78,9 %	76,3 %
S potekom vaj in seminarjev	nezadovoljen	23,7 %	29,3 %
	zadovoljen	76,3 %	70,7 %
S pridobljenim znanjem med študijem	nezadovoljen	24,5 %	30,9 %
	zadovoljen	75,5 %	69,1 %
S storitvami referata	nezadovoljen	43,0 %	40,6 %
	zadovoljen	57,0 %	59,4 %
S številom in porazdelitvijo izpitnih rokov	nezadovoljen	54,5 %	49,1 %
	zadovoljen	45,5 %	50,9 %

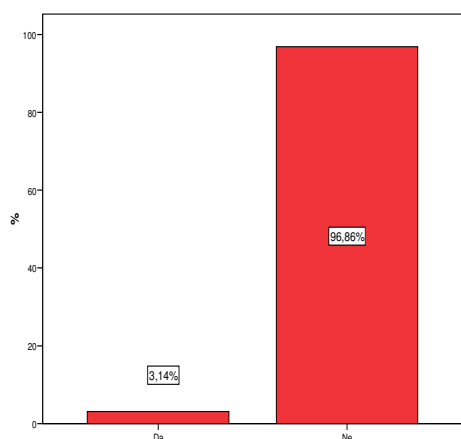
Študentke so nekoliko bolj zadovoljne s kakovostjo in razumljivostjo predavanj, potekom vaj in seminarjev, pripravljenostjo profesorjev za sodelovanje s študenti in s pridobljenim

znanjem med študijem. A so tudi bolj kot študenti nezadovoljne s številom in porazdelitvijo izpitnih rokov. Zadovoljstvo s fakulteto glede na izobrazbo staršev ne kaže bistvenih razlik.

Študij v tujini

Med anketiranimi študenti je do sedaj samo 3 % opravilo del dodiplomskega študija v tujini, kar je izjemno malo.

Ali si od sedaj morda del dodiplomskega študija že opravljal/a v tujini?

Študij v tujini glede na spol

		Spol		Total
		Ženski	Moški	
Ali si do sedaj morda del dodiplomskega študija že opravljal/a v tujini?	Da	2,4 %	4,2 %	3,1 %
	Ne	97,6 %	95,8 %	96,9 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %

V tujini je opravilo del študija več študentov (4,2 %) kot študentk (2,4 %). Prav tako je več tistih z višjo izobrazbo mater in očetov že študiralo v tujini; razlika glede na očetovo izobrazbo je celo malce večja kot glede na materino izobrazbo.

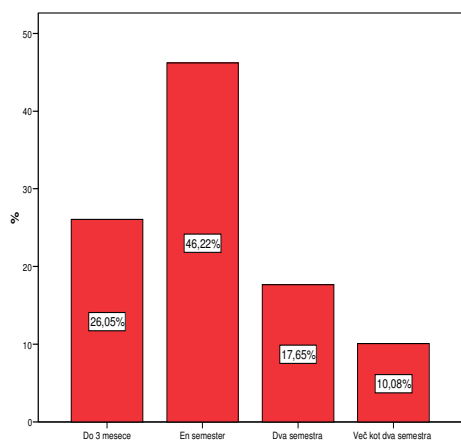
Študij v tujini glede na materino izobrazbo

		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali si do sedaj morda del dodiplomskega študija že opravljal/a v tujini?	Da	1,7 %	2,5 %	4,9 %	3,8 %	3,2 %
	Ne	98,3 %	97,5 %	95,1 %	96,2 %	96,8 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Študij v tujini glede na očetovo izobrazbo

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
v24/ Ali si do sedaj morda del dodiplomskega študija že opravljal/a v tujini?	Da	,9 %	2,1 %	5,0 %	4,4 %	3,0 %
	Ne	99,1 %	97,9 %	95,0 %	95,6 %	97,0 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

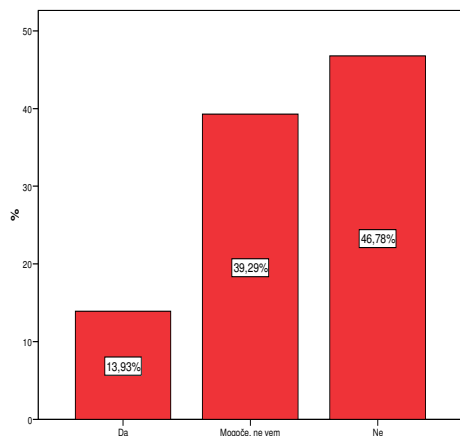
Koliko časa pa si preživel/a na tuji univerzi?

Največ študentov (46 %) je preživel v tujini en semester študija, 26 % jih je preživel še krajši čas (do tri mesece).

Namere za študij v tujini v prihodnosti

Ali nameravaš v prihodnosti del dodiplomskega študija opravljati v tujini?

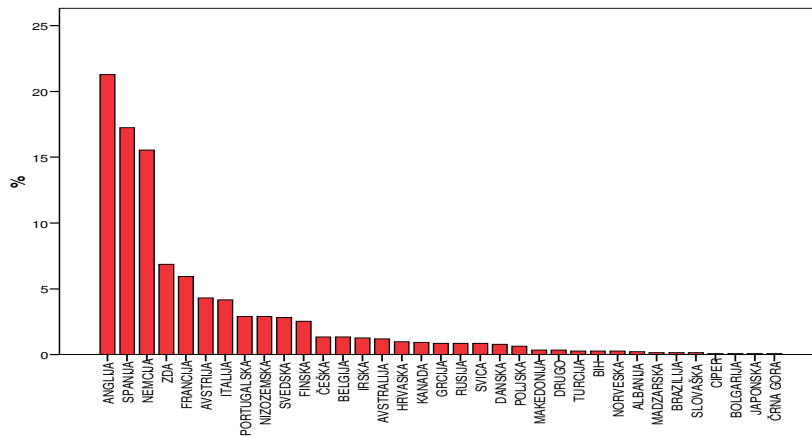

Tudi v prihodnje večina študentov ne namerava del študija opraviti v tujini. Le 14 % študentov se je pozitivno izreklo o tej nameri. V teh namerah ni razlik med spoloma, so pa razlike glede izobrazbe staršev. Čim višja je izobrazba matere, tem bolj je ta namera izražena, prav tako pri izobrazbi očeta.

Ali nameravaš v prihodnosti del dodiplomskega študija opravljati v tujini glede na materino izobrazbo?

		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali nameravaš v prihodnosti del dodiplomskega študija opravljati v tujini?	Da	7,9 %	11,6 %	17,6 %	18,7 %	14,0 %
	Mogoče, ne vem	32,3 %	39,0 %	38,8 %	43,0 %	39,2 %
	Ne	59,8 %	49,4 %	43,7 %	38,3 %	46,8 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Država, v katero si želijo na študij

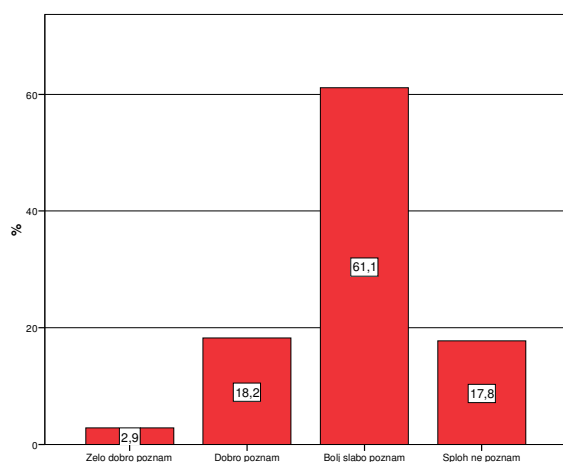

Študentje kot možno destinacijo študija v tujini izbirajo predvsem tri države: Anglijo (21 %), Španijo (17 %) in Nemčijo (15,5). Vse ostale ponujene države so daleč manj zanimive za študente. Očitno je pri enem delu študentov izbira države predvsem racionalna (znanje jezik države gostiteljice in ugled njenih univerz), pri drugem pa bolj hedonistična (kakovost življenja, klima).

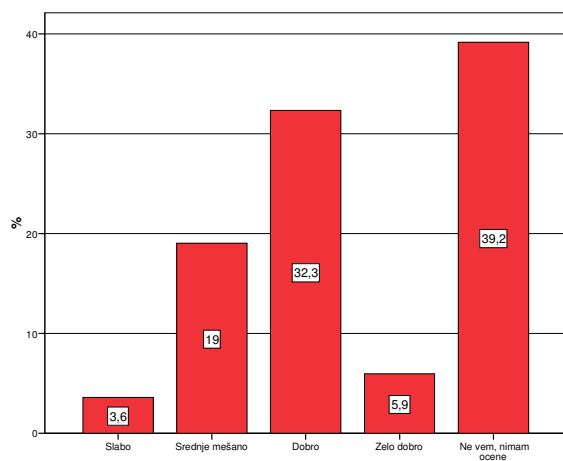
Pogledi na študentske organizacije

Študente smo najprej vprašali, koliko poznajo in kako ocenjujejo ŠOS in ŠKIS, potem pa študente posamezne univerze tudi po seznanjenosti in zadovoljstvu z dejavnostmi njihove univerzitetne organizacije.

Kako dobro poznaš Študentsko organizacijo Slovenije (ŠOS)?

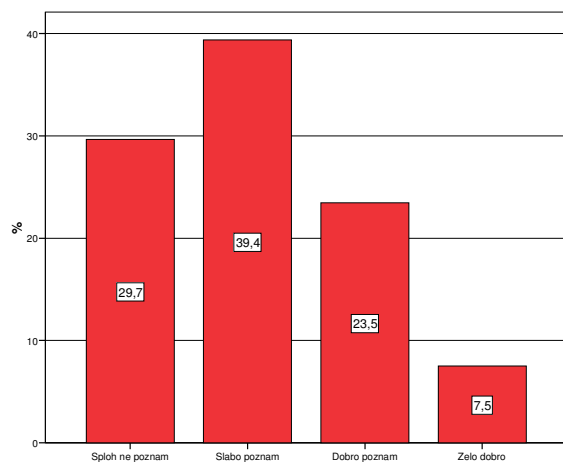
V celoti opazovano, kako ocenjuješ delo Študentske organizacije Slovenije (ŠOS)?

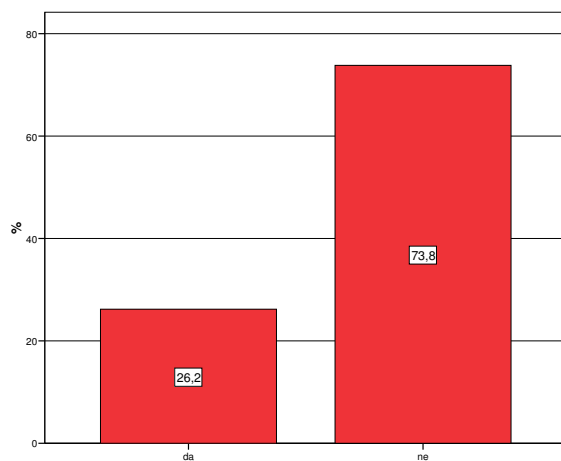
79 % študentov bolj slabo ali sploh ne pozna Študentske organizacije Slovenije, 21 % pa jo pozna dobro ali zelo dobro. Čeprav je velika večina študentov rekla, da ŠOS (sploh) ne pozna, jih je le 39 % odgovorilo, da je ne more oceniti; 51 % meni, da dela srednje oz. dobro, in manjšina, da dela slabo (4 %) oz. zelo dobro (6 %).

Študentje slabo poznajo tudi delovanje svojega lokalnega študentskega kluba.

Ali poznaš delovanje vašega lokalnega študentskega kluba?

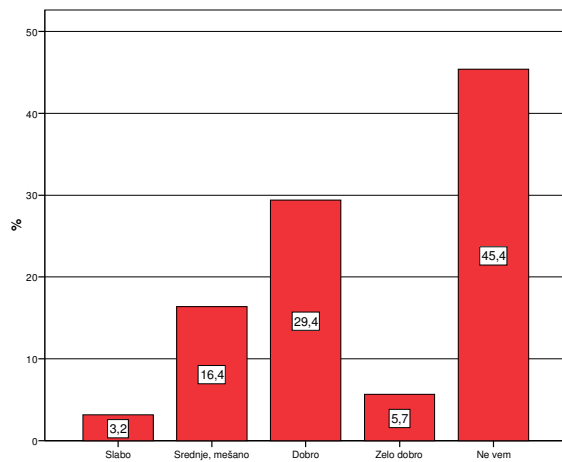

Članstvo v lokalnem študentskem klubu

69 % jih pravi, da kluba sploh ne pozna ali slabo pozna in 74 % študentov v te klube ni včlanjenih. Večina ocen delovanja Zveze ŠKIS je v kategorijah srednje/mešano in dobro (46 %). 3 % se zdi, da ŠKIS dela zelo slabo, 6 % , da zelo dobro, 45 % pa se jih ni opredelilo.

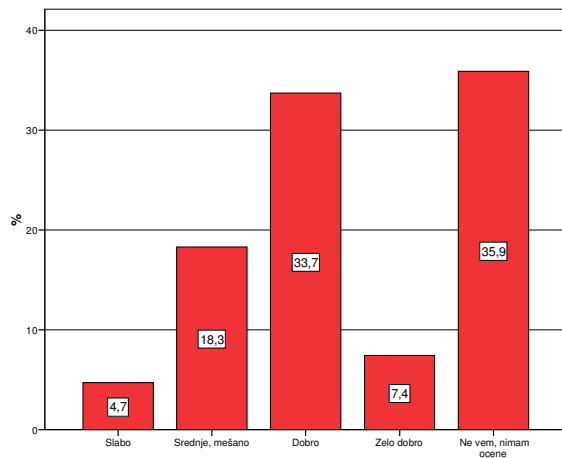
Kako ocenjuješ delo Zveze ŠKIS

ŠOU v Ljubljani

Splošna ocena dela Študentske organizacije Univerze v Ljubljani je razvidna iz spodnjega grafa: 36 % študentov je neopredeljenih, 42 % jih meni, da dela (zelo) dobro, 18 %, da srednje in 5 %, da slabo.

V celoti opazovano, kako ocenjuješ delo Študentske organizacije Univerze v Ljubljani?

Ocene o njeni potrebnosti, kakovosti, poštenosti, političnosti in skrbi za študente so razmeroma naklonjene. Večina študentov namreč meni, da je to bolj potrebna kot nepotrebna organizacija, da v glavnem dela dobro in pošteno, da bolj kot politične zastopa študentske interese, ter da njeni člani bolj kot zase skrbijo za študente. Vendar pa velja omeniti, da je precejšen odstotek ocen 3, – ki so morda tudi neopredeljeni.

Ocena posameznih lastnosti ŠOU v Ljubljani

	1	2	3	4	5	
Je nepotrebna	3,6 %	6,1 %	34,2 %	28,1 %	28,0 %	Je potrebna
Dela zelo slabo	4,0 %	9,0 %	55,2 %	26,0 %	5,9 %	Dela zelo dobro
Dela nepošteno	5,7 %	12,6 %	50,2 %	23,9 %	7,6 %	Dela pošteno
Zastopa politične interese	6,0 %	12,9 %	47,3 %	22,5 %	11,4 %	Zastopa interese študentov
Njeni člani skrbijo samo zase	7,9 %	13,4 %	45,1 %	23,1 %	10,5 %	Njeni člani skrbijo predvsem za študente

Seznanjenost s prireditvami je zelo slaba. Mnogih prireditev ne pozna polovica študentov ali celo več. Najbolje poznane in tudi dobro ocenjene so prireditve: Študentska arena, Dan boja proti AIDS-u, BRUC in Študentska krvodajalska akcija. Najmanj poznane pa so ŠOU tabor, Mesec mednarodnih izivov, Revija študentskih pevskih zborov in Pesem pod padalom.

Prosimo te, da oceniš naslednje študentske prireditve.

	Ne poznam	Slabo	Dobro	Zelo dobro
Študentska arena	18,70 %	14,10 %	43,80 %	23,40 %
Dan boja proti AIDS-u	21,20 %	15,00 %	42,40 %	21,30 %
BRUC	22,00 %	16,50 %	42,00 %	19,50 %
Študentska krvodajalska akcija	26,30 %	14,20 %	35,30 %	24,20 %
ŠOU fest	37,20 %	17,70 %	36,70 %	8,40 %
Rock izziv (natečaj, predizbor, zaključna prireditev)	37,60 %	18,10 %	32,20 %	12,10 %
Študentski tek na grad	40,30 %	17,20 %	31,40 %	11,20 %
Mesec marec - Mesec kulture	45,20 %	17,60 %	31,00 %	6,20 %
Marihuana marš	44,70 %	20,90 %	25,30 %	9,10 %
Ij15/ ŠOU spoznava Evropo - predstavitev in izleti po EU	55,50 %	15,20 %	21,60 %	7,70 %
Mesec sociale in zdravstva	52,10 %	18,80 %	24,20 %	4,90 %
Fotografski natečaji (Biti mlad, Svet v fotografijah)	56,60 %	14,70 %	22,60 %	6,10 %
Poznaj svojo deželo - predstavitev in izleti po Sloveniji	54,80 %	16,70 %	21,20 %	7,30 %
ŠOU tabor	56,70 %	17,10 %	21,60 %	4,60 %
Mesec mednarodnih izivov	55,70 %	18,60 %	22,20 %	3,50 %
Revija študentskih pevskih zborov	64,50 %	13,30 %	17,10 %	5,10 %
Pesem pod padalom	68,70 %	12,60 %	15,40 %	3,30 %

Slabo poznana je tudi marsikatera študentska dejavnost. Slaba seznanjenost z nekaterimi dejavnostmi bi lahko bila tudi posledica nizkih finančnih vložkov. Najbolje pa študentje poznajo študentsko prehrano, Modri študentski servis Ljubljana in Majske igre.

Kako dobro poznaš naslednje študentske dejavnosti?

	Sploh ne poznam	Slabo poznam	Dobro poznam	Zelo dobro poznam
Študentska prehrana	7,60 %	15,80 %	43,30 %	33,30 %
Modri študentski servis Ljubljana	14,30 %	26,80 %	35,10 %	23,80 %
Majske igre	25,60 %	20,00 %	27,90 %	26,50 %
Revija Študent	18,10 %	29,00 %	37,60 %	15,30 %
Revija Element	24,90 %	28,80 %	32,70 %	13,70 %
www.sou-lj.si	19,80 %	35,90 %	30,30 %	14,00 %
Klub K4	16,90 %	39,00 %	30,20 %	13,90 %
Student-info	27,50 %	29,50 %	28,20 %	14,80 %
Radio Študent	22,10 %	38,30 %	28,30 %	11,30 %
ŠOU hostel Celica	24,60 %	37,70 %	25,60 %	12,10 %
Impro liga	30,40 %	32,50 %	26,10 %	11,00 %
ESN (Erasmus Student Network)	30,00 %	37,00 %	25,90 %	7,10 %
Zdrava zabava	34,80 %	32,90 %	23,70 %	8,70 %
ŠOU ŠPORT	35,30 %	34,20 %	22,40 %	8,10 %
Zavod K6/4	36,20 %	34,40 %	22,00 %	7,30 %
Študentska svetovalnica šOU LJ	29,70 %	44,70 %	21,60 %	4,00 %
Študentska založba	33,80 %	41,10 %	18,50 %	6,60 %
Športna zveza Univerze v Ljubljani	40,80 %	34,80 %	18,30 %	6,20 %
Zavod ŠOLT	42,40 %	35,80 %	16,00 %	5,80 %
Kiberpipa	48,80 %	31,60 %	15,20 %	4,40 %
M2 - brezplačna posvetovalnica sob	50,50 %	31,20 %	14,40 %	3,90 %
ŠOVZ (ŠOFE, ŠOEF, ŠOFF, ŠOAG)	54,50 %	29,40 %	12,00 %	4,20 %
KISS	56,20 %	30,80 %	10,60 %	2,40 %
Talentiran.si	60,90 %	26,60 %	9,20 %	3,30 %
Legebitra	61,70 %	26,20 %	8,90 %	3,30 %
Galerija Kapelica	62,70 %	25,70 %	9,70 %	1,90 %
CUŠ	65,50 %	23,00 %	8,30 %	3,10 %
KOMISP	68,80 %	22,90 %	6,60 %	1,70 %

Večine prireditev za študente se jih udeležuje malo. Aktivnih udeležencev je največ 5 % anketiranih. Večina prireditev ima okrog 5 % "opazovalcev", štiri prireditve pa jih imajo več kot 10 %: Mesec marec – Mesec kulture (19 %), Rock izziv (18,5 %), ŠOU Fest (16 %) ter Študentski tek na grad (10,3 %).

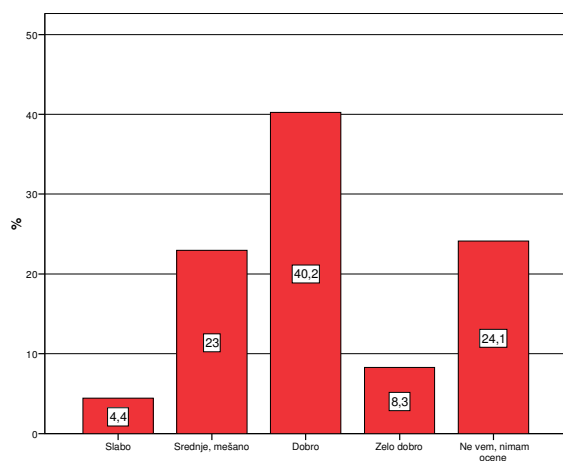
Ali sodeluješ v naslednjih prireditvah za študente?

	Ne poznam	Se ne udeležujem	Sem opazovalec	Aktivno sodelujem
Mesec marec – Mesec kulture	31,60 %	45,00 %	19,70 %	3,70 %
Rock izziv	28,30 %	51,90 %	18,10 %	1,70 %
ŠOU fest	31,70 %	50,10 %	16,00 %	2,20 %
Študentski tek na grad	27,10 %	57,50 %	10,30 %	5,10 %
Ustvarjalne delavnice ŠOULJ	37,30 %	53,00 %	7,70 %	2,00 %
Tek za srce	32,50 %	58,40 %	6,10 %	2,90 %
UKL (košarkarska liga)	32,40 %	59,20 %	5,80 %	2,60 %
UNL (nogometna liga)	31,80 %	60,60 %	5,60 %	2,10 %
UOL (odbojkarska liga)	32,20 %	60,30 %	5,60 %	1,90 %
Spoznaj svojo deželo	44,40 %	48,70 %	4,90 %	2,00 %
Revija študentskih pevskih zborov	45,70 %	48,40 %	4,80 %	1,00 %
Festival zgodbe - FABULA	45,70 %	49,50 %	4,30 %	0,60 %

ŠOU v Mariboru

Splošna ocena dela Študentske organizacije Univerze v Mariboru je razvidna iz spodnjega grafa: 24 % študentov je neopredeljenih, 48,5 % jih meni, da dela (zelo) dobro, 23 %, da srednje in 4 %, da slabo.

V celoti opazovano, kako ocenjuješ delo Študentske organizacije Univerze v Ljubljani?

Ocene o ŠOUM-ovi potrebnosti, kakovosti, poštenosti, političnosti in skrbi za študente so razmeroma naklonjene. Večina študentov namreč meni, da je to bolj potrebna kot nepotrebna organizacija, da v glavnem dela dobro in pošteno, da bolj kot politične zastopa študentske interese, ter da njeni člani bolj kot zase skrbijo za študente. Vendar pa velja omeniti, da je precejšen odstotek ocen 3, – ki so morda tudi neopredeljeni.

Ocena posameznih lastnosti ŠOU v Mariboru

	1	2	3	4	5	
Je nepotrebna	3,9 %	5,8 %	32,1 %	28,1 %	30,0 %	Je potrebna organizacija
Dela zelo slabo	4,5 %	10,2 %	55,2 %	24,3 %	5,7 %	Dela zelo dobro
Dela nepošteno	7,2 %	12,4 %	47,1 %	25,9 %	7,3 %	Dela pošteno
Zastopa politične interese	6,7 %	13,1 %	47,2 %	21,7 %	11,2 %	Zastopa interese študentov
Njeni člani skrbijo samo zase	9,0 %	14,3 %	40,6 %	26,3 %	9,8 %	Njeni člani skrbijo predvsem za študente

Polovice prireditve ne pozna več kot polovica študentov. Najbolje poznane in tudi dobro ocenjene so prireditve: Lampiončkove igre, Univerzitetno brucovanje, Dan boja proti AIDS-u ter ŠOU ROCK. Najmanj poznane pa so Študentska delovna brigada, SCIM Student Conference in Maribor ter Študentski All Stars.

Prosimo te, da oceniš naslednje študentske prireditve.

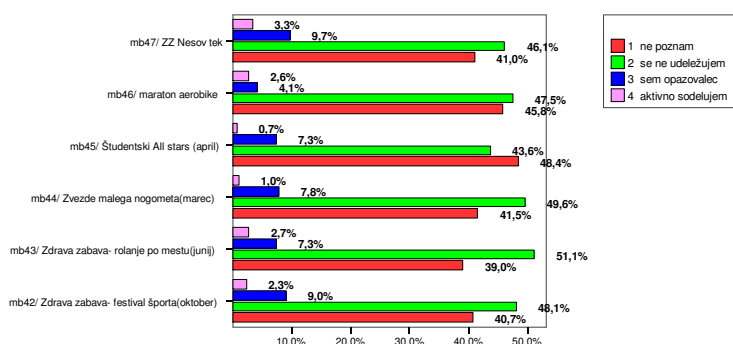
	Ne poznam	Slabo	Dobro	Zelo dobro
Lampiončkove igre	17,90 %	8,70 %	37,90 %	35,50 %
Univerzitetno brucovanje	15,90 %	12,40 %	44,20 %	27,50 %
Dan boja proti AIDS-u	22,00 %	13,20 %	42,50 %	22,30 %
ŠOU ROCK	31,30 %	12,30 %	35,40 %	20,90 %
Knjižni sejem	39,60 %	16,30 %	33,20 %	10,90 %
Sredine študentske diskoteke	43,20 %	15,20 %	31,50 %	10,10 %
Nesov tek	52,60 %	9,60 %	27,30 %	10,50 %
Velika otvoritvena zabava	55,90 %	9,60 %	27,40 %	7,20 %
Četrtekovi večeri kulture	58,20 %	11,70 %	24,30 %	5,70 %
Šteko - čistilna akcija	60,70 %	11,80 %	20,20 %	7,30 %
Seksoslovje	61,40 %	11,20 %	19,90 %	7,60 %
Študentska delovna brigada	67,20 %	10,60 %	18,80 %	3,40 %
SCIM Student Conference in Maribor	71,10 %	8,20 %	16,90 %	3,90 %
Študentski All Stars	72,70 %	6,90 %	17,50 %	3,00 %

Kako dobro poznaš naslednje študentske dejavnosti?

	Sploh ne poznam	Slabo poznam	Dobro poznam	Zelo dobro poznam
Štuk	9,90 %	15,90 %	40,70 %	33,60 %
KMŠ (Klub mariborskih študentov)	14,00 %	21,40 %	34,20 %	30,40 %
Akademija	23,00 %	20,10 %	33,90 %	23,00 %
Gaudeamus	17,10 %	30,10 %	35,50 %	17,30 %
ESN Erasmus Student Network	29,30 %	33,00 %	28,50 %	9,20 %
Univerzitetna športna zveza Maribor UŠZM	40,40 %	28,40 %	24,40 %	6,70 %
Mariborski radio Študent	36,60 %	36,70 %	20,10 %	6,60 %
Izobraževalni seminarji ŠOUM	43,80 %	33,60 %	18,30 %	4,30 %
Zavod PIP (št. pravni in inform. center)	49,60 %	29,70 %	17,10 %	3,60 %
KUD Študent	56,80 %	25,20 %	12,80 %	5,10 %
Solidarnostni sklad ŠOUM	62,70 %	21,80 %	11,80 %	3,70 %
ŠO FOV	64,50 %	21,30 %	9,40 %	4,70 %
Študentski multimedijski center Cyber Student	58,10 %	27,90 %	10,30 %	3,70 %
BEST	63,90 %	23,10 %	8,70 %	4,30 %
ZZ Nesov tek	41,00 %	46,10 %	9,70 %	3,30 %
Študentska založba Litera	66,70 %	21,50 %	9,40 %	2,40 %
Univerzum Minerva	61,70 %	26,70 %	8,00 %	3,60 %
Zdrava zabava- festival športa (oktober)	40,70 %	48,10 %	9,00 %	2,30 %
Zdrava zabava – rolanje po mestu (junij)	39,00 %	51,10 %	7,30 %	2,70 %
Tovarna podjemov	72,00 %	18,20 %	6,10 %	3,70 %
Zavod Bodi Zraven	69,80 %	21,30 %	7,40 %	1,40 %
Zvezde malega nogometa (marec)	41,50 %	49,60 %	7,80 %	1,00 %
BEST Maribor	72,20 %	19,30 %	6,80 %	1,70 %
Zavod za mladinsko popotništvo	73,30 %	18,40 %	7,30 %	1,00 %
Študentski All stars (april)	48,40 %	43,60 %	7,30 %	0,70 %
Maraton aerobike	45,80 %	47,50 %	4,10 %	2,60 %
Študentski center za razvoj medijev	72,60 %	22,10 %	3,60 %	1,70 %

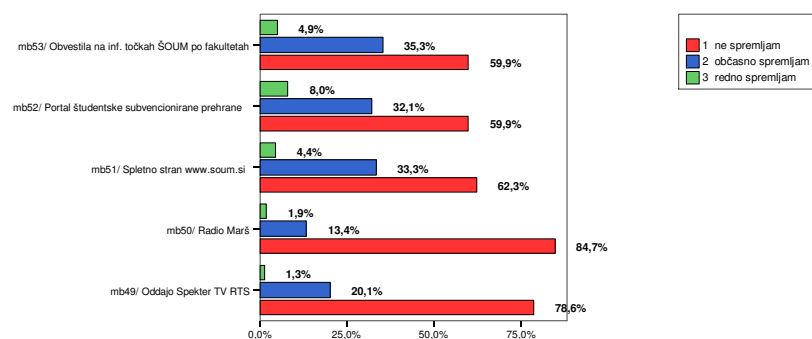
Zgornja tabela kaže, da je slabo poznana tudi marsikatera študentska dejavnost. Slaba seznanjenost z nekaterimi dejavnosti bi lahko bila tudi posledica nizkih finančnih vložkov. Študentje najbolj poznajo Štuk, KMSŠ (Klub mariborskih študentov), Akademijo in Gaudeamus.

Udeležba na športnih prireditvah

Večine športnih prireditev za študente se jih udeležuje malo. Aktivnih udeležencev je 3 % ali manj. Večina prireditev ima od 7 do 10 % "opazovalcev". Najbolj popularni športni prireditvi (od sicer nepopularnih) sta videti Zdrava zabava in Nesov tek.

Spremljanje medijev

ŠOUM je zanimala tudi pogostost spremljanja njihovih medijev, ki pa jih večina študentov (od 60 do 85 %) ne spremlja. Še najbolj redno je od vseh medijev spremljan Portal študentske

subvencionirane prehrane. Od časopisov je vsaj občasno najbolj bran Spekter (79,3 %), sledijo mu Študent (28,9 %), Štil (21,9 %) in Abakus (17,90 %). Časopisi Agronom, Status, Organom, Iusto Iure imajo med študenti UM 10 % ali manj občasnih bralcev.

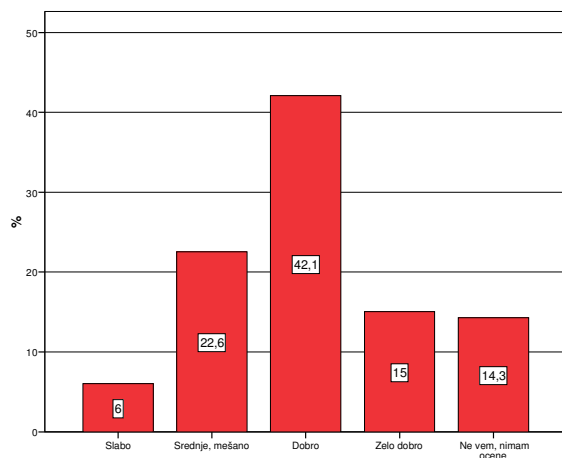
Katerega od naslednjih časopisov bereš vsaj občasno?

Več možnih odgovorov	Katerega od naslednjih časopisov bereš vsaj občasno?							
	Spekter	Agronom	Štil	Status	Organon	Iusto iure	Študent	Abakus
Uni Mb	79,32 %	3,70 %	21,91 %	1,85 %	9,10 %	2,31 %	28,86 %	17,90 %

ŠOU na Primorskem

Splošna ocena dela Študentske organizacije Univerze na Primorskem je razvidna iz spodnjega grafa: 14 % študentov je neopredeljenih, 57,1 % jih meni, da dela (zelo) dobro, 23 %, da srednje in 6 %, da slabo.

V celoti opazovano, kako ocenjuješ delo Študentske organizacije Univerze na Primorskem?

Ocene o njeni potrebnosti, kakovosti, poštenosti, političnosti in skrbi za študente so razmeroma naklonjene. Večina študentov namreč meni, da je to bolj potrebna kot nepotrebna organizacija, da v glavnem dela dobro in pošteno, da bolj kot politične zastopa študentske

interese, ter da njeni člani bolj kot zase skrbijo za študente. Vendar pa velja omeniti, da je precejšen odstotek ocen 3, – ki so morda tudi neopredeljeni.

Ocena posameznih lastnosti ŠOU na Primorskem

	1	2	3	4	5	
Je nepotrebna	9,0%	5,3%	22,6%	18,8%	44,4%	Je potrebna organizacija
Dela zelo slabo	6,8%	11,4%	40,9%	27,3%	13,6%	Dela zelo dobro
Dela nepošteno	12,8%	10,5%	30,1%	30,8%	15,8%	Dela pošteno
Zastopa politične interese	12,9%	13,6%	38,6%	21,2%	13,6%	Zastopa interese študentov
Njeni člani skrbijo samo zase	12,0%	16,5%	33,8%	27,1%	10,5%	Njeni člani skrbijo predvsem za študente

Prosimo te, da oceniš naslednje študentske prireditve.

	Ne poznam	Slabo	Dobro	Zelo dobro
Brucovanje	6,00 %	12,80 %	50,40 %	30,80 %
Čista desетка	13,50 %	6,00 %	45,10 %	35,30 %
Nastopi improbabable – štud. improgledališča	40,20 %	6,80 %	29,50 %	23,50 %
Mednarodni večeri	42,90 %	9,80 %	36,10 %	11,30 %
Teden študentske culture – Kultura raztura	40,90 %	12,90 %	31,80 %	14,40 %
Dnevi knjige	36,60 %	20,90 %	32,80 %	9,70 %
ŠOUP bazar, interaktivna ŠOUP-ova tržnica	44,70 %	15,90 %	28,00 %	11,40 %
Zdravi maj	52,30 %	9,80 %	23,50 %	14,40 %
Koncert Akadem. pevsk. zbora Univerze na Primorskem	47,00 %	15,70 %	25,40 %	11,90 %
Človekoljub – predavanja in diskusije ob svet. in mednar. dnevih	46,20 %	17,40 %	25,00 %	11,40 %
Mednarodni vrtiljak	57,60 %	12,90 %	20,50 %	9,10 %
Kulturni torki pod drevesom sporazumevanja	61,70 %	15,00 %	17,30 %	6,00 %

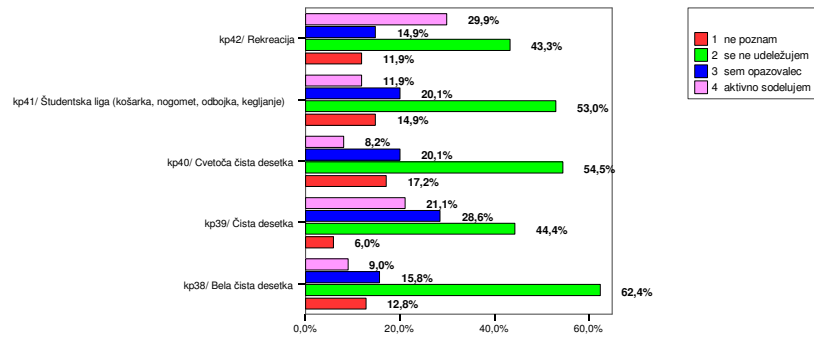
ŠOUP organizira manj prireditev kot drugi dve organizaciji. Morda so tudi zato bolj poznane kot prireditve ŠOU v Ljubljani in ŠOUM-a, hkrati pa je tudi število študentov na UP veliko manjše od števila študentov na UL in UM. Najbolje poznani in tudi dobro ocenjeni sta Brucovanje in Čista desetka, najmanj poznani pa sta Mednarodni vrtiljak in Kulturni torki pod drevesom sporazumevanja.

Slabo poznana je tudi marsikatera študentska dejavnost. Najbolje pa študentje poznajo subvencionirano študentsko prehrano in prodajo bonov, študentski časopis Kažin, ŠOUP-ove info točke ter rekreacijo za študente/ke.

	Sploh ne poznam	Slabo poznam	Dobro poznam	Zelo dobro poznam
Subvencionirana štud. prehrana in prodaja bonov	6,00 %	12,00 %	27,80 %	54,10 %
Študentski časopis KAŽIN	8,20 %	15,70 %	36,60 %	39,60 %
ŠOUP-ove infotočke	9,80 %	27,10 %	45,90 %	17,30 %
Rekreacija za študente/ke	18,00 %	21,80 %	33,80 %	26,30 %
ESN Erasmus Student Network	27,30 %	25,00 %	30,30 %	17,40 %
Krvodajalske akcije	23,90 %	35,80 %	24,60 %	15,70 %
Univerzitetna knjigarna	25,40 %	34,30 %	22,40 %	17,90 %
Spletna stran CIMER	40,60 %	22,60 %	21,10 %	15,80 %
ImprObala – študentsko improgledališče	39,60 %	26,10 %	20,90 %	13,40 %
Center za jezike in medkulturno komunikacijo	37,30 %	30,60 %	22,40 %	9,70 %
ŠOUPEK, šopek kakovostne in uporabne programske opreme	41,40 %	27,80 %	21,80 %	9,00 %
Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem	41,40 %	30,80 %	13,50 %	14,30 %
Univerzitetna športna zveza Primorske UŠZP	42,10 %	31,60 %	16,50 %	9,80 %
PRIMSS, Primorsko svetovalno središče	44,40 %	31,60 %	15,80 %	8,30 %
EGEA, European Geography Association	52,60 %	24,80 %	15,80 %	6,80 %
Študentski radio KAŽIN	39,10 %	39,80 %	13,50 %	7,50 %
Revija Študent	35,10 %	44,00 %	17,20 %	3,70 %
Klub študentskih družin Univerze na Primorskem	58,60 %	29,30 %	10,50 %	1,50 %
Akademska folklorna skupina Univerze na Primorskem	72,90 %	21,80 %	3,80 %	1,50 %

Športnih prireditev za študente se udeležuje večji odstotek študentov kot na UL in UM in tudi bolj poznane so. Aktivnih udeležencev je od 8 do 30 %. Najbolj popularni sta rekreacija in Čista desetka.

Udeležba na športnih prireditvah

Prehodi iz študija v delo

Vedno bolj zožen obseg dela za zaslužek je v zadnjem desetletju prizadel mlade povsod v sodobnem svetu. To ne pomeni, da mladost ostaja brez stika s svetom dela, pač pa, da se je v mladosti najprej začel uveljavljati sistem fleksibilne podzaposlenosti, ki se oblikuje na robu uradnega sistema polne zaposlitve. Za mlade to pomeni menjavanje nezaposlenosti z obštudijskimi zaposlitvami, delnimi zaposlitvami, ipd.

Značilnost sodobnih mladih je vse daljša ekonomska odvisnost od izvorne družine zaradi problemov z zaposlitvijo in vse daljšega procesa izobraževanja. Alternativne oblike zaposlovanja in delne zaposlitve ne rešujejo mladih pred socialnoekonomsko odvisnostjo od odraslih, ker so te oblike dostopne le manjšemu delu mladih in so praviloma časovno omejene.

Prehod iz šole v zaposlitev ima za mladostnika poseben pomen, pomeni prehod iz mladosti v odraslost. Dokler se tudi ekonomsko ne osamosvoji, živi še naprej neke vrste podaljšano otroštvo, v odvisnosti od družine in širše, v odvisnosti od družbe.

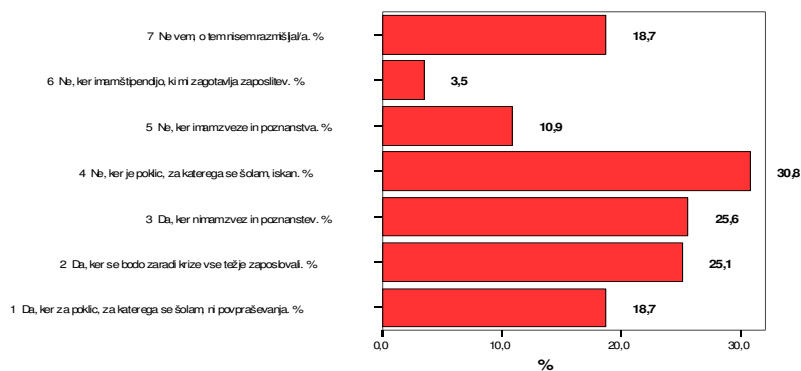
Pričakovanja v zvezi z prehodi v zaposlovanje smo analizirali s pomočjo naslednjih indikatorjev:

- percepcija težav pri zaposlovanju,
- zaželena poklicna pot oziroma poklicna kariera,
- kaj so pripravljene narediti za izboljšanje poklicnih možnosti,
- pripravljenost za odhod v tujino.

Pričakovane težave pri zaposlovanju v poklicu

Polovica študentov vključenih v raziskavo pričakuje težave pri zaposlovanju zaradi objektivnih težav pri zaposlovanju in zaradi pomanjkanja neformalnih socialnih omrežij, drugi pa zopet ne pričakujejo težav, predvsem zaradi socialnih mrež in zaradi tega, ker se šolajo za deficitarni poklic.

Ali ocenjuješ, da boš imel/a težave pri zaposlovanju v svojem poklicu? (možnih več odgovorov)

Bolj pa so zanimiva razmerja med spoloma in med socialnimi skupinami študentov. Primerjava med spoloma kaže, da študentke pričakujejo več težav pri zaposlovanju kot študentje.

Pričakovane težav pri zaposlovanju glede na spol

			Spol		Total
			Ženski	Moški	
Težave pri zaposlovanju	Da, ker za poklic, za katerega se šolam, ni povpraševanja.	f	384	174	558
		%	21,2	14,9	18,7
	Da, ker se bodo zaradi krize vse težje zaposlovali.	f	543	204	747
		%	30,0	17,4	25,1
	Da, ker nimam zvez in poznanstev.	f	532	232	764
		%	29,4	19,8	25,6
	Ne, ker je poklic, za katerega se šolam, iskan.	f	448	468	916
		%	24,8	40,0	30,7
	Ne, ker imam zveze in poznanstva.	f	171	154	325
		%	9,4	13,2	10,9
	Ne, ker imam štipendijo, ki mi zagotavlja zaposlitev.	f	40	64	104
		%	2,2	5,5	3,5
	Ne vem, o tem nisem razmišljal/a.	f	339	219	558
		%	18,7	18,7	18,7
Total	f	1810	1171	2981	
	%	100,0	100,0	100,0	

Tako tretjina več študentk kot študentov meni, da bo imela težave z zaposlovanjem, ker se

šolajo za poklic, za katerega ni povpraševanja. Prav tako skoraj dvakrat več študentk meni, da se bodo zaradi krize težje zaposlovale. Tudi polovica več študentk meni, da se bodo težje zaposlovale, ker nimajo poznanstev. Obratno pa skoraj dvakrat toliko študentov kot študentk meni, da se bodo lahko zaposlili, ker je njihov poklic iskan, več študentov ima tudi zveze in poznanstva.

Kakšna pa je zveza med težavami pri zaposlovanju in izobrazbo staršev? Tisti študentje, katerih starši imajo nižjo izobrazbo, so bolj zaskrbljeni za zaposlitev, ker nimajo zvez in poznanstev, bolj jih skrbi tudi splošna kriza zaposlovanja. Tisti, katerih starši imajo višjo izobrazbo, pa se manj bojijo težav pri zaposlovanju, ker se šolajo za poklic, ki je iskan.

Pričakovane težave pri zaposlovanju glede na materino izobrazbo

			Materina izobrazba				Total
			OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Težave pri zaposlovanju	Da, ker za poklic, za katerega se šolam, ni povpraševanja.	f	58	273	86	134	551
		%	19,9	19,1	16,1	19,4	18,7
	Da, ker se bodo zaradi krize vse težje zaposlovali.	f	74	386	131	146	737
		%	25,4	27,0	24,5	21,2	25,0
	Da, ker nimam zvez in poznanstev.	f	101	411	115	131	758
		%	34,7	28,8	21,5	19,0	25,8
	Ne, ker je poklic, za katerega se šolam, iskan.	f	78	392	170	262	902
		%	26,8	27,5	31,8	38,0	30,6
	Ne, ker imam zveze in poznanstva.	f	34	126	60	104	324
		%	11,7	8,8	11,2	15,1	11,0
	Ne, ker imam štipendijo, ki mi zagotavlja zaposlitev.	f	9	40	26	28	103
		%	3,1	2,8	4,9	4,1	3,5
	Ne vem, o tem nisem razmišljal/a.	f	54	283	105	106	548
		%	18,6	19,8	19,6	15,4	18,6
	Total	f	291	1428	535	689	2943
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

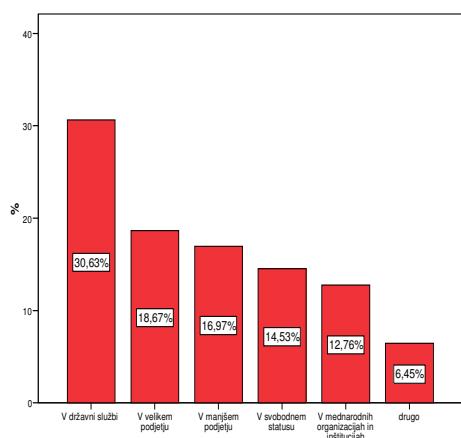
Pričakovane težave pri zaposlovanju glede na očetovo izobrazbo

			Očetova izobrazba				Total
			OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Težave pri zaposlovanju	Da, ker za poklic, za katerega se šolam, ni povpraševanja.	f	32	311	65	118	526
		%	14,1	21,3	14,2	16,8	18,5
	Da, ker se bodo zaradi krize vse težje zaposlovali.	f	68	407	105	128	708
		%	30,0	27,9	22,9	18,2	24,9
	Da, ker nimam zvez in poznanstev.	f	83	414	91	132	720
		%	36,6	28,4	19,9	18,8	25,3
	Ne, ker je poklic, za katerega se šolam, iskan.	f	66	419	136	267	888
		%	29,1	28,7	29,7	37,9	31,2
	Ne, ker imam zveze in poznanstva.	f	17	123	52	120	312
		%	7,5	8,4	11,4	17,0	11,0
	Ne, ker imam štipendijo, ki mi zagotavlja zaposlitev.	f	6	39	23	30	98
		%	2,6	2,7	5,0	4,3	3,4
	Ne vem, o tem nisem razmišljal/a.	f	42	249	113	128	532
		%	18,5	17,1	24,7	18,2	18,7
Total	f	227	1460	458	704	2849	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Kje bi želeli opravljati poklicno delo?

Najbolj zaželeno delo za študente je državna služba. Kar 31 % vprašanih študentov bi želelo opravljati poklicno delo v državni službi. V velikem podjetju bi želelo opravljati poklicno delo 19 % in v malem podjetju 17 % študentov in študentk. V mednarodnem podjetju bi jih želelo delati 13 %.

Kje bi najbolj želel/a opravljati svoje poklicno delo?

Primerjava po spolu pokaže, da je za študentke še bolj zaželena državna služba kot za študente. Kar 34 % študentk si želi državne službe in 26 % študentov. Tudi v mednarodnih institucijah bi delalo več študentk (14 %) kot študentov (10 %). Študentje pa bi nekoliko raje delali v velikem podjetju (21 %) kot študentke (17 %) in raje bi delali v svobodnem poklicu (17,5 %) kot študentke (12 %). Očitno si študentke bolj želijo varne službe, študentje pa so bolj pripravljeni tvegati. Primerjava z izobrazbo staršev pokaže, da si tisti z nižjo izobrazbo staršev, v večji meri želijo državno službo ali službo v večjem podjetju. Tisti, katerih starši pa imajo višjo izobrazbo, pa si v večji meri želijo poklicno delo v manjšem podjetju in v svobodnem poklicu.

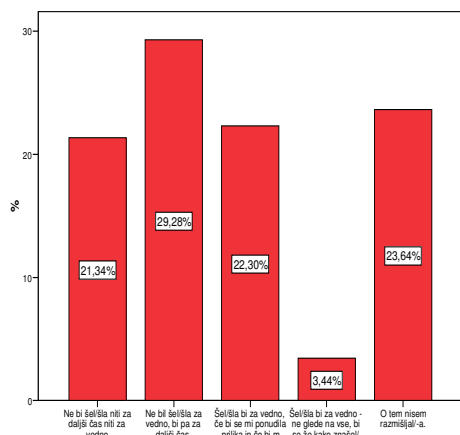
Zaželena služba glede na izobrazbo očeta

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Kje bi najbolj želel/a opravljati svoje poklicno delo?	V državni službi	39,5 %	32,3 %	31,4 %	24,4 %	30,8 %
	V velikem podjetju	21,5 %	18,9 %	18,5 %	16,5 %	18,5 %
	V manjšem podjetju	12,3 %	17,1 %	14,4 %	20,7 %	17,2 %
	V svobodnem statusu	11,0 %	12,5 %	15,0 %	19,0 %	14,4 %
	V mednarodnih organizacijah in institucijah	10,1 %	13,5 %	11,1 %	13,2 %	12,8 %
	6 drugo	5,7 %	5,7 %	9,6 %	6,2 %	6,5 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

V tujino po končanem študiju?

Največ vprašanih bi šlo v tujino za daljši čas, ne pa za vedno (29 %). 22 % bi jih šlo za vedno, če bi bila ugodna prilika ali nuja. 21 % pa jih v tujino ne bi hotelo. Ostali o tem niso razmišljali.

Ali bi po končanem študiju šel/šla v tujino?

Priljubljenost oditi v tujino glede na izobrazbo matere

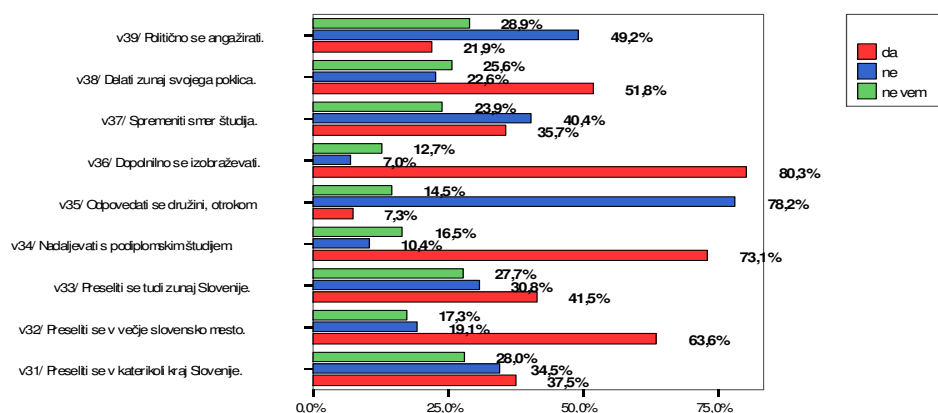
		Materina izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali bi po končanem študiju šel/šla za daljši čas ali za vedno v tujino?	Ne bi šel/šla niti za daljši čas niti za vedno.	24,4 %	22,1 %	20,2 %	19,3 %	21,3 %
	Ne bil šel/šla za vedno, bi pa za daljši čas.	25,4 %	28,9 %	30,1 %	31,4 %	29,4 %
	Šel/šla bi za vedno, če bi se mi ponudila prilika in če bi mi pogoji ustrezali.	18,2 %	22,3 %	21,5 %	24,2 %	22,2 %
	Šel/šla bi za vedno - ne glede na vse, bi se že kako znašel/la.	3,1 %	3,2 %	3,6 %	4,1 %	3,5 %
	O tem nisem razmišljal/a.	28,9 %	23,5 %	24,7 %	21,0 %	23,7 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Glede pripravljenosti za odhod v tujino ni razlik med spoloma. Obstajajo pa manjše tendence glede na izobrazbo staršev. Več tistih z nižjo izobrazbo staršev ne bi šlo v tujino, in več tistih z višjo izobrazbo staršev bi šlo za daljši čas ali za vedno v tujino.

Kako si izboljšati poklicne možnosti?

Kaj bi bili vprašani študentje še pripravljeni narediti, da bi si izboljšali svoje poklicne možnosti? Predvsem so se pripravljene dopolnilno izobraževati (80 %) in nadaljevati s podiplomskim študijem (73 %). Nadalje so se pripravljene preseliti v večje mesto (64 %). Ostale ponujene opcije so manj privlačne; 52 % jih je pripravljeno delati zunaj svojega poklica, 41,5 % bi se jih preselilo zunaj Slovenije, dobra tretjina (37 %) bi se jih preselila v katerikoli kraj v Sloveniji, 35 % bi spremenilo smer študija. Niso pa se pripravljene za izboljšanje kariernih možnosti politično angažirati (22 % jih je pripravljenih) in nikakor se niso pripravljene odpovedati otrokom (samo 7 %).

Če bi s tem izboljšal/a svoje poklicne možnosti, ali bi bil/a pripravljen/-a ...?

Študentke so bolj pripravljene nadaljevati s podiplomskim študijem ali pa se dopolnilno izobraževati, pa tudi spremeniti smer študija. Študentje pa so se v večji meri kot študentke pripravljene odpovedati družini in otrokom in se politično angažirati.

Primerjava pripravljenosti za izboljšanje svojih poklicnih možnosti glede na izobrazbo staršev ne pokaže tako izrazitih razlik kot pri spolu. Razlike so naslednje: študentje z višjo izobrazbo staršev so se nekoliko bolj pripravljeni preseliti zunaj Slovenije ali nadaljevati s podiplomskim študijem, študentje z nižjo izobrazbo staršev pa so nekoliko bolj pripravljeni spremeniti smer študija ali delati zunaj svojega poklica.

Pripravljeni storiti za kariero glede na spol

		Spol	
		Ženski	Moški
Preseliti se v katerikoli kraj Slovenije.	Da	38,1 %	36,4 %
	Ne	32,6 %	37,6 %
	Ne vem	29,3 %	26,0 %
Preseliti se v večje slovensko mesto.	Da	65,7 %	60,4 %
	Ne	16,3 %	23,4 %
	Ne vem	18,0 %	16,3 %
Preseliti se tudi zunaj Slovenije.	Da	40,0 %	43,9 %
	Ne	30,7 %	30,8 %
	Ne vem	29,3 %	25,3 %
Nadaljevati s podiplomskim študijem.	Da	77,9 %	65,6 %
	Ne	6,9 %	16,0 %
	Ne vem	15,2 %	18,4 %
Odpovedati se družini, otrokom	Da	5,5 %	10,1 %
	Ne	82,2 %	72,0 %
	Ne vem	12,3 %	17,8 %
Dopolnilno se izobraževati.	Da	84,4 %	74,0 %
	Ne	4,8 %	10,4 %
	Ne vem	10,8 %	15,6 %
Spremeniti smer študija.	Da	38,7 %	31,1 %
	Ne	36,7 %	46,3 %
	Ne vem	24,7 %	22,6 %
Delati zunaj svojega poklica.	Da	53,1 %	50,0 %
	Ne	20,6 %	25,7 %
	Ne vem	26,3 %	24,4 %
Politično se angažirati.	Da	19,7 %	25,3 %
	Ne	50,3 %	47,4 %
	Ne vem	30,0 %	27,3 %

Pripravljene storitve za kariero glede na materino izobrazbo

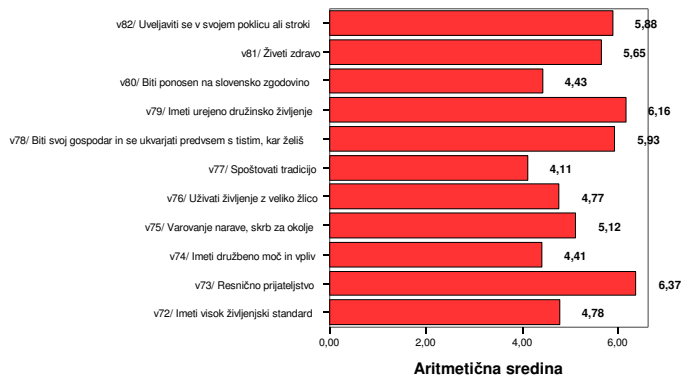
		Materina izobrazba			
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska
Preseliti se v katerikoli kraj Slovenije.	Da	34,7 %	38,3 %	38,5 %	36,3 %
	Ne	32,0 %	32,7 %	32,9 %	41,1 %
	Ne vem	33,3 %	29,0 %	28,6 %	22,5 %
Preseliti se v večje slovensko mesto.	Da	59,9 %	64,1 %	64,8 %	63,2 %
	Ne	23,8 %	17,4 %	17,2 %	21,8 %
	Ne vem	16,3 %	18,5 %	18,0 %	15,1 %
Preseliti se tudi zunaj Slovenije.	Da	33,9 %	39,2 %	43,3 %	48,3 %
	Ne	36,9 %	32,1 %	28,1 %	27,2 %
	Ne vem	29,2 %	28,8 %	28,7 %	24,5 %
Nadaljevati s podiplomskim študijem.	Da	67,3 %	72,3 %	70,2 %	79,2 %
	Ne	12,9 %	10,0 %	10,9 %	9,8 %
	Ne vem	19,7 %	17,7 %	18,9 %	11,1 %
Odpovedati se družini, otrokom	Da	5,8 %	7,2 %	8,4 %	7,3 %
	Ne	82,3 %	78,9 %	74,5 %	77,7 %
	Ne vem	11,9 %	13,9 %	17,1 %	15,0 %
Dopolnilno se izobraževati.	Da	81,7 %	80,1 %	76,6 %	83,0 %
	Ne	7,8 %	6,1 %	8,1 %	7,4 %
	Ne vem	10,5 %	13,8 %	15,3 %	9,6 %
Spremeniti smer študija.	Da	40,5 %	36,4 %	31,5 %	35,7 %
	Ne	39,5 %	38,2 %	40,8 %	44,8 %
	Ne vem	20,1 %	25,4 %	27,7 %	19,5 %
Delati zunaj svojega poklica.	Da	56,9 %	51,6 %	48,7 %	52,3 %
	Ne	21,0 %	21,3 %	24,9 %	24,1 %
	Ne vem	22,0 %	27,1 %	26,4 %	23,6 %
Politično se angažirati.	Da	25,1 %	20,6 %	21,0 %	23,8 %
	Ne	48,5 %	47,9 %	47,6 %	53,9 %
	Ne vem	26,4 %	31,5 %	31,5 %	22,3 %

Vrednote študentske mladine

Značilnosti vrednotnega prostora študentske mladine danes

Ker so del profila študentske mladine tudi cilji, osebne preference, vrednote, ideali, smo v raziskavo vključili tudi nekaj vprašanj o tem, kaj je za mlade vredno, pomembno, za kaj so se pripravljene tudi angažirati. Oblikovanje vrednotnega sveta je postalo za mlade del vsakdanjega iskanja ravnotežja med osebnimi željami in pričakovanji in možnostmi ter zahtevami družbe. Ravnotežje med tem, kar se od posameznika zahteva ali pričakuje in tem, kar lahko daje ali stori, je v sodobnem svetu le pogojno in izpostavljeno številnim tveganjem. Zato so tudi posamezne vrednotno-življenjske usmeritve pogojne in potencialno tvegane izbire. Vrednote so postale sestavina vsakdanjih življenjskih scen. Niso celoživljenjski ideali, temveč življenjski vzorci, ki si jih ljudje osvojijo v "trgovanju" z različnimi ponudbami življenjskih stilov.

Vrednote

Preference, kot so jih izkazali študentje in študentke v tej raziskavi, so grupirane takole:

1. vrednost: 6,37 – 5,93; resnično prijateljstvo, družinsko življenje, biti sam svoj gospodar in se ukvarjati predvsem s tistim kar želiš,
2. vrednost: 5,88 – 5,12; uveljaviti se v svojem poklicu ali stroki, živeti zdravo, varovanje narave, skrb za okolje;
3. vrednost: 4,79 – 4,77; imeti visok življenjski standard, uživati življenje z visoko žlico,

4. vrednost: 4,41- 4,11; imeti moč in vpliv, spoštovati tradicijo, biti ponosen na slovensko zgodovino

Najpomembnejše vrednote za študente so torej odnosi in svoboda delovanja. Na drugem mestu so vrednote samorealizacije skozi kariero in ekološke vrednote. Na tretjem mestu so tako imenovane materialno-hedonistične vrednote. Najmanj priljubljene so tradicionalne in avtoritarne vrednote moči in vpliva. Podobno grupiranje najpomembnejših vrednot srečujemo že nekaj časa med študentsko in mladinsko populacijo nasploh v raziskavah pri nas in drugje v Evropi; gre za vztrajne, sistematične in daljnosežne spremembe v vrednostnih orientacijah predvsem študentske mladine.

Premik vrednotnega prostora in razlike med spoloma

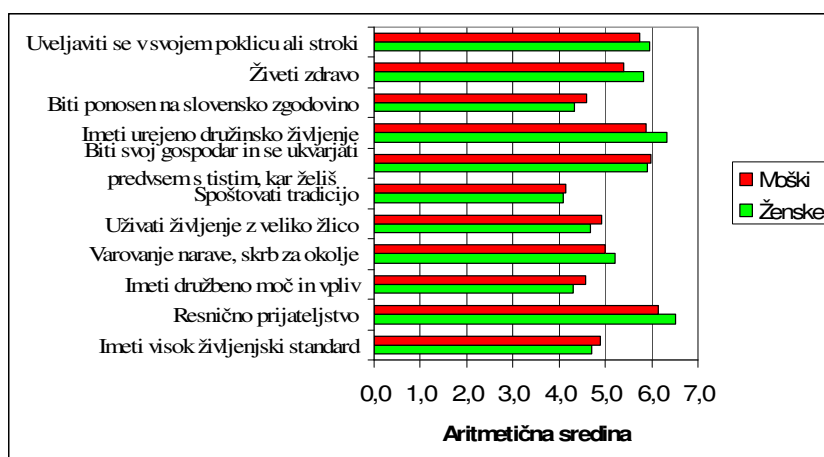
Primerjava med spoloma je pokazala na zanimive in pomembne razlike med spoloma v vrednostnih orientacijah.

Vrednote glede na spol

	Spol	Aritmetična sredina
Imeti visok življenjski standard	Ženski	4,71
	Moški	4,90
Resnično prijateljstvo	Ženski	6,51
	Moški	6,15
Imeti družbeno moč in vpliv	Ženski	4,31
	Moški	4,58
Varovanje narave, skrb za okolje	Ženski	5,21
	Moški	4,98
Uživati življenje z veliko žlico	Ženski	4,67
	Moški	4,90
Spoštovati tradicijo	Ženski	4,08
	Moški	4,14
Biti svoj gospodar in se ukvarjati predvsem s tistim, kar želiš	Ženski	5,90
	Moški	5,99
Imeti urejeno družinsko življenje	Ženski	6,34
	Moški	5,88
Biti ponosen na slovensko zgodovino	Ženski	4,32
	Moški	4,61
Živeti zdravo	Ženski	5,82
	Moški	5,39
Uveljaviti se v svojem poklicu ali stroki	Ženski	5,96
	Moški	5,76

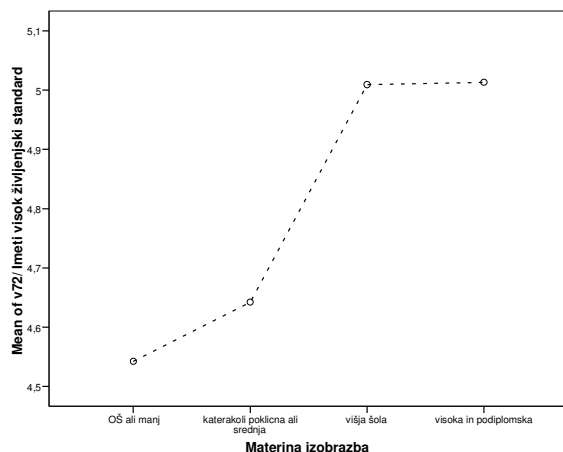
Za študentke so bolj pomembne vrednote odnosov, samorealizacije in ekološke vrednote. Za študente pa so bolj kot za študentke pomembne materialno-hedonistične vrednote ter tradicionalne in avtoritarne vrednote moči in vpliva. Torej študentke bolj težijo k postmodernim ekspresivnim vrednotam, študentje pa bolj k modernističnim in patriarhalnim vrednotam. Največja razlika med spoloma pa se je pokazala pri vrednotah "živeti zdravo" ter "imeti urejeno družinsko življenje."

Vrednote glede na spol

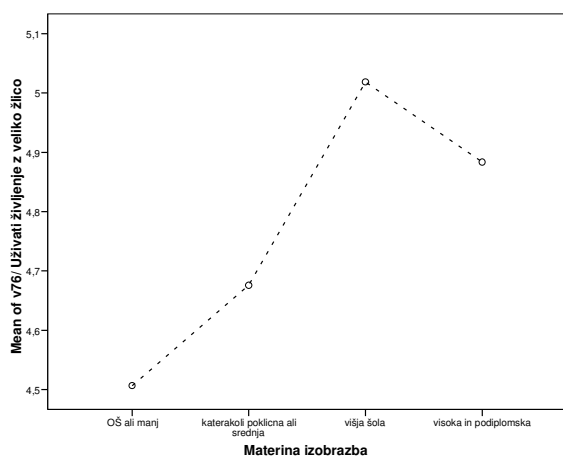

Primerjava vrednot študentov glede na izobrazbo staršev kaže, da se z večanjem izobrazbe staršev povečuje pomen življenjskega standarda, želja po uživanju življenja, a tudi pomen varovanja narave. Pri drugih vrednotah pa ni konsistentnih razlik.

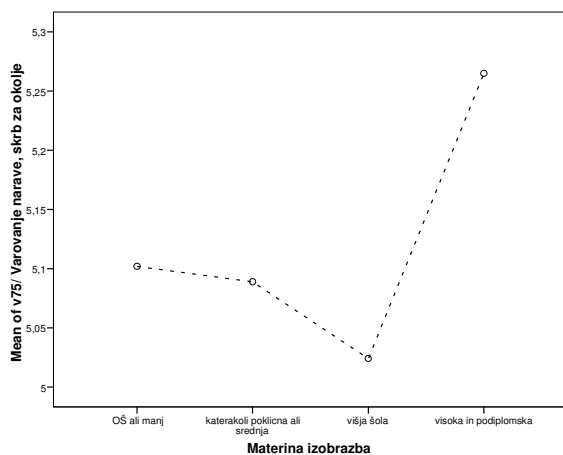
Imeti visok življenjski standard glede na izobrazbo matere

Uživati življenje z veliko žlico glede na izobrazbo matere

Varovanje narave, skrb za okolje glede na izobrazbo matere

Mladi se postopno distancirajo od modernističnega sklopa vrednot: delo/zaposlitev/kariera/zaslужek k bolj osebni sklopi vrednot: medosebni odnosi/osebni razvoj/kreativnost/izobrazba/kvalitetno vsakdanje življenje. Ne gre za to, da bi "delo" izgubilo na veljavi, pač pa se je koncept dela spremenil: ne zajema več le tradicionalne zaposlitve in delovnega časa/mesta, temveč celotno prizadevanje posameznika po večji kreativnosti in produktivnosti. Sem pa sodi tudi izobraževanje in ustvarjalnost v medosebnih odnosih in v osebni ekspresiji. Premik centralnih vrednotnih usmeritev od "materialnih-kariernih" k "postmaterialnim-osebnostnim" vrednotam pri sodobni mladini pomeni tudi premik v samemu

značaju vrednot. Medtem ko so se klasične industrijske vrednote kazale predvsem kot skupek jasnih norm, vedenjskih pravil, življenjskih ciljev, imamo sedaj opraviti z dokaj fluidno in spremenljivo strukturo **vrednotno-osebnih usmeritev**, ki jih je težko pojmovno in empirično identificirati. Vendar to ne opravičuje neokonservativnih pozivov k preplahu: češ, da mladi izgubljajo moralo, vrednote itd., da naj "vzgojne ustanove" poostrijo nadzor nad mladino itd. Poleg tega zgoraj navedeni glavni tok v vrednotnih spremembah sploh ni enoličen. Obstaja več nasprotnih tokov tako med mladino kot med ostalo populacijo.

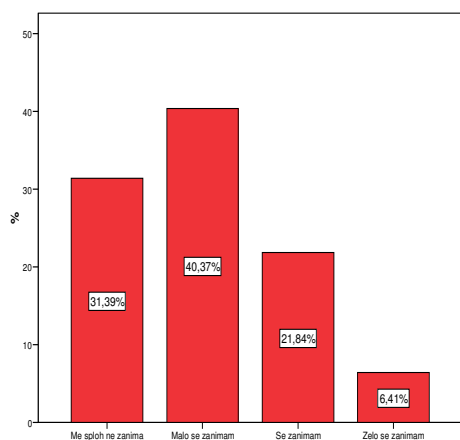
Raziskovalci poleg tega ugotavljajo, da je danes za študente značilen dokaj neorganiziran, fluiden in praviloma nehierarhiziran sklop vrednot, ciljev, idealov. Tudi vezanost na vrednote, cilje, ideale je oslabila. Zato danes lahko le pogojno govorimo o dobro zarisanih vrednotah in o jasnih preferencah med vrednotami in cilji. Podobno velja za "nevrednote". Tako tisto, kar študente oziroma mlade nasploh privlači, kot ono, kar jih odbija, je odvisno od konteksta, od vsakokratne socialne situacije, skupinskih povezav, informiranosti, osebnih kvalitiet posameznika. Gre za kompleksne vzorce reakcij na sedanje situacijske izzive in anticipacijo prihodnosti.

Vpliv na družbene spremembe, družbena in politična angažiranost, zadovoljstva, skrbi študentov

Interes za politiko

Za odnos študentske populacije do politike je povsod v zahodnem svetu značilen rastoč individualizem in razpad starih struktur reda, ki so prejšnjim generacijam dajale trdno orientacijo. Mladi pogosto reagirajo z mešanico navzven usmerjenega pesimizma in osebnega optimizma, kar je paradoks te generacije. Zdi se, da počasi izginjajo do sedaj veljavne norme skupinskega vedenja, da izginjajo stare predstave o kolektivnih dolžnostih in lojalnostih in **se uveljavlja nova individualizirana etika vsakdanjega življenja**. Kakšne so posledice iz tega?

Ali se zanimaš za politiko?

Kot kažejo podatki, 73 % študentov v naši raziskavi politika sploh ne zanima ali malo, samo 6 % študentov politika zelo zanima.

Interes za politiko glede na spol

		Spol		Total
		Ženski	Moški	
Ali se zanimaš za politiko?	Me sploh ne zanima	33,4 %	28,3 %	31,4 %
	Malo se zanimam	44,0 %	34,7 %	40,4 %
	Se zanimam	18,7 %	26,7 %	21,8 %
	Zelo se zanimam	3,9 %	10,3 %	6,4 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Politika še manj zanima študentke. Medtem ko 10 % študentov politika zelo zanima, je med študentkami takih le 4 %. Preverili smo tudi povezanost s starostjo oz. letnikom študija, oceno življenjskega standarda in velikostjo kraja stalnega bivališča. Razlike se kažejo le pri zadnji in sicer tako, da interes za politiko narašča z velikostjo kraja.

Interes za politiko glede na velikost kraja stalnega bivališča

		Od kod izhajaš?				Total
		Večje mesto (nad 50.000 preb.)	Primestje večjega mesta	Manjše mesto (do 50.000 preb.)	Vas	
Ali se zanimaš za politiko?	Me sploh ne zanima	26,3 %	29,7 %	31,8 %	34,3 %	31,3 %
	Malo se zanimam	38,2 %	41,9 %	40,8 %	40,8 %	40,4 %
	Se zanimam	27,3 %	24,2 %	19,9 %	19,5 %	21,9 %
	Zelo se zanimam	8,2 %	4,2 %	7,5 %	5,4 %	6,4 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Analiza izobrazbe staršev je pokazala rahlo tendenco, in sicer, da imajo otroci manj izobraženih staršev nekoliko manjši interes za politiko.

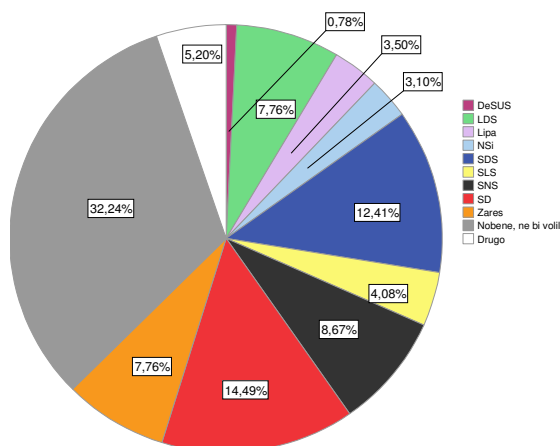
Interes za politiko glede na izobrazbo staršev

		Očetova izobrazba				Total
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Ali se zanimaš za politiko?	Me sploh ne zanima	37,4 %	32,8 %	30,0 %	27,7 %	31,5 %
	Malo se zanimam	39,1 %	41,6 %	39,3 %	38,1 %	40,2 %
	Se zanimam	19,6 %	19,6 %	24,6 %	25,7 %	21,9 %
	Zelo se zanimam	3,9 %	5,9 %	6,1 %	8,6 %	6,4 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Strankarske preference

Odločitev za stranko pokaže razdelitev, kot je bila v tem času značilna za splošne javnomnenjske raziskave (maj 2008).

Če bi bile v nedeljo volitve v državni zbor, katero izmed navedenih strank bi volil/

Strankarske preference glede na spol

		Spol		Total
		Ženski	Moški	
Če bi bile v nedeljo volitve v državni zbor, katero izmed navedenih strank bi volil/	1 DeSUS	,8 %	,8 %	,8 %
	2 LDS	8,6 %	6,5 %	7,8 %
	3 Lipa	3,5 %	3,6 %	3,5 %
	4 NSi	2,9 %	3,4 %	3,1 %
	5 SDS	10,9 %	14,8 %	12,4 %
	6 SLS	4,3 %	3,8 %	4,1 %
	7 SNS	6,4 %	12,2 %	8,6 %
	8 SD	14,1 %	15,2 %	14,5 %
	9 Zares	6,9 %	9,1 %	7,8 %
	10 Nobene, ne bi volil	36,6 %	25,5 %	32,2 %
	11 Drugo	5,1 %	5,2 %	5,2 %
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Strankarske preference se razlikujejo po spolu. Več študentk (37 %) kot študentov (25 %) ne bi volilo nobene stranke (25 %) in dvakrat več študentov (12 %) kot študentk (6 %) bi volilo SNS. Izbira politične stranke glede na letnik študija in oceno življenjskega standarda ne pokaže pomembnih razlik. Čim manjše je naselje, od koder izhajajo, tem manj so pripravljeni iti volit. Čim nižja je izobrazba staršev, manj bi jih šlo volit, več bi jih volilo SDS in SNS in manj bi jih volilo Zares, LDS in SD.

Strankarske preference glede na kraj stalnega bivališča

		Od kod izhajaš?				Total
		Večje mesto (nad 50.000 preb.)	Primestje večjega mesta	Manjše mesto (do 50.000 preb.)	Vas	
Če bi bile v nedeljo volitve v državni zbor, katero izmed navedenih strank bi volil/a	DeSUS	1,1 %	1,1 %	1,0 %	,3 %	,8 %
	LDS	9,3 %	7,7 %	8,7 %	6,3 %	7,8 %
	Lipa	4,5 %	4,3 %	4,1 %	2,3 %	3,5 %
	NSi	4,2 %	3,1 %	1,7 %	3,5 %	3,1 %
	SDS	10,7 %	14,5 %	11,8 %	13,3 %	12,5 %
	SLS	4,0 %	3,7 %	3,0 %	4,8 %	4,0 %
	SNS	7,3 %	8,0 %	6,6 %	11,1 %	8,7 %
	SD	15,4 %	16,5 %	17,5 %	11,6 %	14,5 %
	Zares	9,3 %	6,5 %	8,2 %	6,9 %	7,7 %
	Nobene, ne bi volil	28,7 %	29,5 %	32,1 %	35,0 %	32,2 %
	Drugo	5,4 %	5,1 %	5,4 %	4,8 %	5,2 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

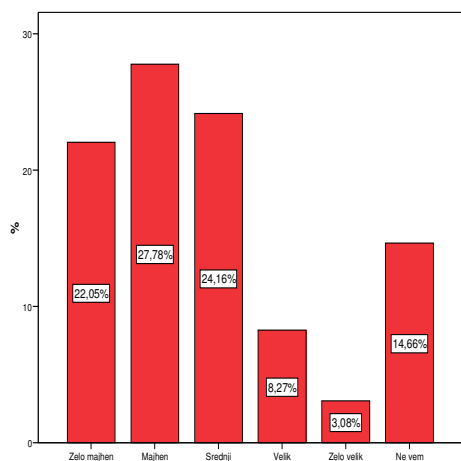
Strankarske preference glede na materino izobrazbo

		Materina izobrazba				Total
		Oš ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska	
Če bi bile v nedeljo volitve v državni zbor, katero izmed navedenih strank bi volil/	DeSUS	,3 %	,7 %	,8 %	1,0 %	,8 %
	LDS	5,9 %	7,1 %	7,0 %	10,4 %	7,7 %
	Lipa	2,4 %	4,0 %	3,4 %	2,5 %	3,4 %
	NSi	3,1 %	3,0 %	3,4 %	3,3 %	3,1 %
	SDS	15,9 %	12,3 %	13,7 %	10,6 %	12,5 %
	SLS	6,6 %	3,3 %	4,3 %	4,6 %	4,1 %
	SNS	9,0 %	9,6 %	8,1 %	6,7 %	8,6 %
	SD	12,1 %	14,7 %	14,1 %	15,9 %	14,6 %
	Zares	6,6 %	6,6 %	9,4 %	9,1 %	7,7 %
	Nobene, ne bi volil	34,3 %	33,2 %	32,2 %	29,8 %	32,3 %
	Drugo	3,8 %	5,7 %	3,6 %	6,0 %	5,2 %
Total	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Kako ocenjujejo študentje svoj vpliv na družbene spremembe

Kar 50 % študentov ocenjuje, da je njihov vpliv na družbene spremembe zelo majhen ali majhen in samo 11 % jih meni, da je velik ali zelo velik. Če upoštevamo, da so študentje vendarle del intelektualne elite z najnovejšim znanjem, je ta njihov občutek zanje in za družbo vsaj močno problematičen, če ne katastrofalen.

Kako ocenjuješ svoj osebni vpliv na družbene spremembe, ki se bodo zgodile v tvoji prihodnosti?

Spol študentov in izobrazba staršev nista povezana z oceno vpliva na družbene spremembe. Je pa zanimiva razlika v oceni vpliva na družbene spremembe glede na interes za politiko.

Vpliv na spremembe glede na interes za politiko

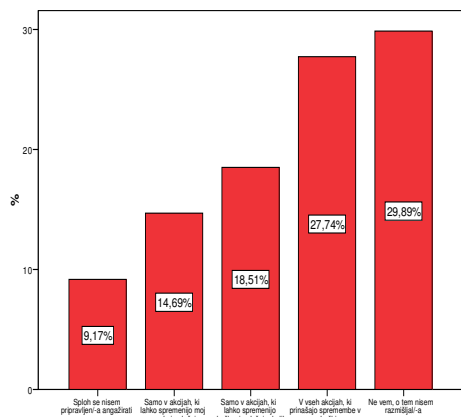
		Ali se zanimaš za politiko?				Total
		Me sploh ne zanima	Malo se zanimam	Se zanimam	Zelo se zanimam	
Vpliv na spremembe	Majhen	53,2 %	50,1 %	48,4 %	36,5 %	49,8 %
	Srednji	18,7 %	26,0 %	28,4 %	25,0 %	24,2 %
	Velik	7,4 %	10,0 %	13,7 %	30,2 %	11,3 %
	ne vem	20,7 %	13,8 %	9,5 %	8,3 %	14,7 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Čim manjši je interes za politiko med študenti, tem nižja je njihova ocena vpliva na družbene spremembe; na primer, kar 30 % tistih, ki se zelo zanimajo za politiko ocenjuje, da ima velik vpliv na družbene spremembe in samo 7 % tistih, ki jih politika ne zanima. Kdo se tu komu odpoveduje; politika, ki ne vključuje študentov ali študentje, ki se ne zanimajo za politiko in nimajo kanalov za družbeni vpliv?

Pripravljenost za družbeni angažma

Rezultati kažejo, da so se študentje pripravljene kar precej angažirati v izvajanju družbenih sprememb; kar 61 % se jih je pripravljene angažirati in samo 9 % se jih sploh ni pripravljeno angažirati. Največ se jih je celo pripravljene angažirati v vseh akcijah, ki prinašajo spremembe v družbi.

Koliko si se pripravljen/a angažirati v izvajanju družbenih sprememb?

Zanimivo je, da so se študentke pripravljene nekoliko več angažirati kot študentje, čeprav mlade ženske politika še bolj ignorira kot moške!

Pripravljenost za družbeni angažma glede na spol

		Spol		Total
		Ženski	Moški	
Koliko si se pripravljen/a angažirati v izvajanju družbenih sprememb?	Sploh se nisem pripravljen/a angažirati	6,6 %	13,2 %	9,2 %
	Samo v akcijah, ki lahko spremenijo moj osebni položaj	12,9 %	17,5 %	14,7 %
	Samo v akcijah, ki lahko spremenijo družbeni položaj mladih	18,7 %	18,1 %	18,5 %
	V vseh akcijah, ki prinašajo spremembe v družbi	29,0 %	25,7 %	27,7 %
	Ne vem, o tem nisem razmišljal/a	32,7 %	25,6 %	29,9 %
Total		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Razlik v pripravljenosti za družbeni angažma ni opaziti glede na izobrazbo staršev, so pa glede na interes za politiko. Samo 17 % tistih, ki se ne zanimajo za politiko, bi se angažiralo v izvajanju družbenih sprememb in kar 52 % tistih, ki se za politiko zanimajo.

Pripravljenost za družbeni angažma glede na interes za politiko

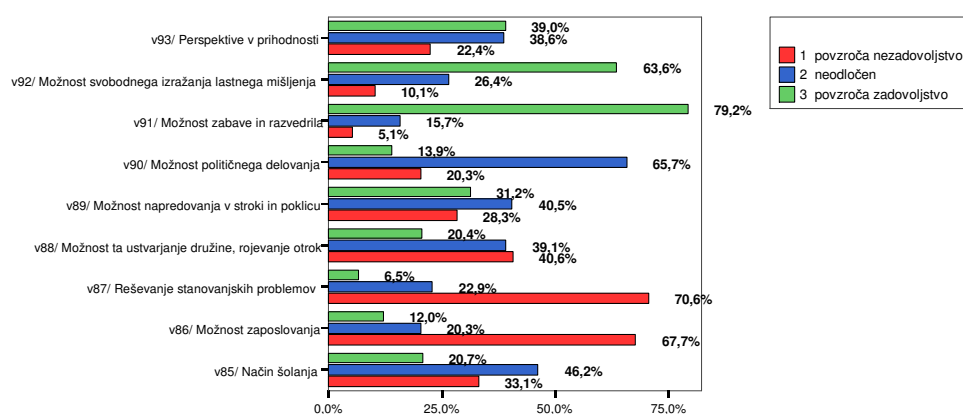
		Ali se zanimaš za politiko?				Total
		Me sploh ne zanima	Malo se zanimam	Se zanimam	Zelo se zanimam	
Koliko si se pripravljen/-a angažirati v izvajanju družbenih sprememb?	Sploh se nisem pripravljen/-a angažirati.	15,7 %	6,0 %	6,1 %	6,9 %	9,2%
	Samo v akcijah, ki lahko spremenijo moj osebni položaj.	14,2 %	14,9 %	16,6 %	9,6 %	14,7%
	Samo v akcijah, ki lahko spremenijo družbeni položaj mladih.	14,0 %	20,9 %	21,0 %	17,0 %	18,5%
	V vseh akcijah, ki prinašajo spremembe v družbi.	17,6 %	27,2 %	36,3 %	51,6 %	27,7%
	Ne vem, o tem nisem razmišljal/a.	38,4 %	31,0 %	19,9 %	14,9 %	29,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

V zadnjih dveh desetletjih so se mladi počasi odvrnili od kolektivnih dejavnosti. Na njihovo mesto je stopila individualna politika vodenja življenja. Politične stranke težko pridobivajo novo članstvo. Podobne težave imajo tudi sodobnejša civilna družbena gibanja. Zdi se, da so sodobni mladi prevzeli svobodo prejšnjih desetletij, ne pa tudi njihov idealizem. Pa vendarle se mladi zanimajo za določene teme, kot so na primer: socialna pravičnost, okoljske teme in problemi marginalnih skupin. Obenem pa se politiki naslanjajo na glasove starejših generacij, kar distanco med politiko in mladimi še pogloblja. S pozicije mlade generacije se jih tradicionalna politika ogne in ignorira njihove izkušnje in stališča.

Dejavniki (ne)zadovoljstva mladih

Študentje so najbolj nezadovoljni stistimi družbenimi pogoji in dejavnostmi, ki so najpomembnejši pogoji za njihov prehod v ekonomsko in družbeno samostojnost: pogoji zaposlovanja, pogoji urejanja stanovanjskega vprašanj in možnosti ustvarjanja družine. Zadovoljni pa so z možnostjo zabave in razvedrila in možnostjo svobode mišljenja in govora.

Kaj po tvojem mnenju pri mladih danes povzroča zadovoljstvo in kaj nezadovoljstvo?

Kot kažejo podatki, so s pogoji zaposlovanja značilno bolj nezadovoljne študentke kot študenti, kar 73 % jih je nezadovoljnih. Prav tako so bolj nezadovoljne z reševanjem stanovanjskih problemov in možnostjo ustvarjanja družine. To je pomemben podatek za ustvarjalce zaposlitvene in družinske politike. Podobne rezultate dobimo tudi ob primerjavi z izobrazbo staršev. Čim nižjo izobrazbo imajo starši, tem manj so študenti zadovoljni z možnostjo zaposlovanja, reševanja stanovanjskih vprašanj in ekonomskega osamosvajanja.

Zadovoljstvo glede na spol

		Spol	
		Ženski	Moški
Način šolanja	Povzroča nezadovoljstvo	32,3 %	34,2 %
	Neodločen	45,4 %	47,5 %
	Povzroča zadovoljstvo	22,2 %	18,3 %
Možnost zaposlovanja	Povzroča nezadovoljstvo	72,9 %	59,6 %
	Neodločen	15,8 %	27,4 %
	Povzroča zadovoljstvo	11,3 %	13,0 %
Reševanje stanovanjskih problemov	Povzroča nezadovoljstvo	73,7 %	65,6 %
	Neodločen	20,4 %	26,8 %
	Povzroča zadovoljstvo	5,9 %	7,5 %
Možnost ta ustvarjanje družine, rojevanje otrok	Povzroča nezadovoljstvo	42,7 %	37,3 %
	Neodločen	35,9 %	44,0 %
	Povzroča zadovoljstvo	21,4 %	18,7 %
Možnost napredovanja v stroki in poklicu	Povzroča nezadovoljstvo	30,9 %	24,3 %
	Neodločen	37,7 %	44,8 %
	Povzroča zadovoljstvo	31,4 %	30,9 %
Možnost političnega delovanja	Povzroča nezadovoljstvo	21,2 %	18,9 %
	Neodločen	65,2 %	66,7 %
	Povzroča zadovoljstvo	13,6 %	14,4 %
Možnost zabave in razvedrila	Povzroča nezadovoljstvo	4,9 %	5,4 %
	Neodločen	15,0 %	17,0 %
	Povzroča zadovoljstvo	80,1 %	77,6 %
Možnost svobodnega izražanja lastnega mišljenja	Povzroča nezadovoljstvo	10,0 %	10,3 %
	Neodločen	24,3 %	29,6 %
	Povzroča zadovoljstvo	65,7 %	60,2 %
Perspektive v prihodnosti	Povzroča nezadovoljstvo	23,5 %	20,7 %
	Neodločen	37,3 %	40,8 %
	Povzroča zadovoljstvo	39,2 %	38,5 %

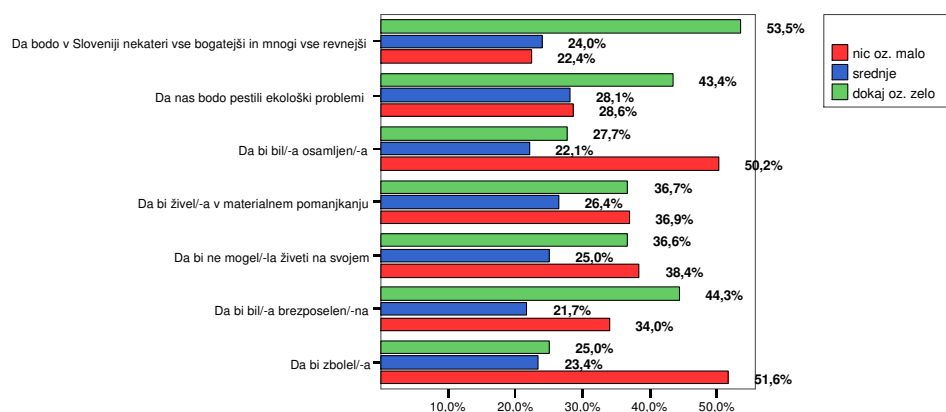
Zadovoljstvo glede na izobrazbo staršev

		Materina izobrazba			
		OŠ ali manj	Katerakoli poklicna ali srednja	Višja šola	Visoka in podiplomska
Način šolanja	Povzroča nezadovoljstvo	33,4 %	31,9 %	35,1 %	33,7 %
	Neodločen	51,5 %	48,3 %	43,0 %	42,2 %
	Povzroča zadovoljstvo	15,0 %	19,8 %	22,0 %	24,1 %
Možnost zaposlovanja	Povzroča nezadovoljstvo	73,2 %	69,7 %	63,6 %	65,2 %
	Neodločen	15,9 %	19,5 %	23,2 %	21,3 %
	Povzroča zadovoljstvo	10,8 %	10,8 %	13,3 %	13,5 %
Reševanje stanovanjskih problemov	Povzroča nezadovoljstvo	74,9 %	72,5 %	64,6 %	70,4 %
	Neodločen	17,6 %	21,5 %	27,1 %	23,8 %
	Povzroča zadovoljstvo	7,5 %	6,1 %	8,3 %	5,8 %
Možnost ta ustvarjanje družine, rojevanje otrok	Povzroča nezadovoljstvo	42,5 %	41,7 %	37,1 %	41,0 %
	Neodločen	36,4 %	39,1 %	40,1 %	39,2 %
	Povzroča zadovoljstvo	21,1 %	19,2 %	22,8 %	19,8 %
Možnost napredovanja v stroki in poklicu	Povzroča nezadovoljstvo	34,7 %	29,1 %	25,8 %	26,2 %
	Neodločen	36,4 %	39,4 %	44,3 %	41,3 %
	Povzroča zadovoljstvo	28,9 %	31,5 %	29,9 %	32,6 %
Možnost političnega delovanja	Povzroča nezadovoljstvo	25,2 %	20,0 %	17,9 %	20,8 %
	Neodločen	62,9 %	67,8 %	64,7 %	64,1 %
	Povzroča zadovoljstvo	11,9 %	12,2 %	17,4 %	15,0 %
Možnost zabave in razvedrila	Povzroča nezadovoljstvo	7,5 %	3,8 %	5,8 %	6,0 %
	Neodločen	17,6 %	14,7 %	17,6 %	16,0 %
	Povzroča zadovoljstvo	74,9 %	81,5 %	76,6 %	78,1 %
Možnost svobodnega izražanja lastnega mišljenja	Povzroča nezadovoljstvo	13,2 %	8,8 %	11,2 %	10,9 %
	Neodločen	27,1 %	26,7 %	26,0 %	25,3 %
	Povzroča zadovoljstvo	59,7 %	64,5 %	62,7 %	63,8 %
Perspektive v prihodnosti	Povzroča nezadovoljstvo	26,2 %	20,8 %	22,5 %	23,8 %
	Neodločen	38,4 %	40,2 %	40,8 %	34,3 %
	Povzroča zadovoljstvo	35,4 %	39,1 %	36,7 %	41,9 %

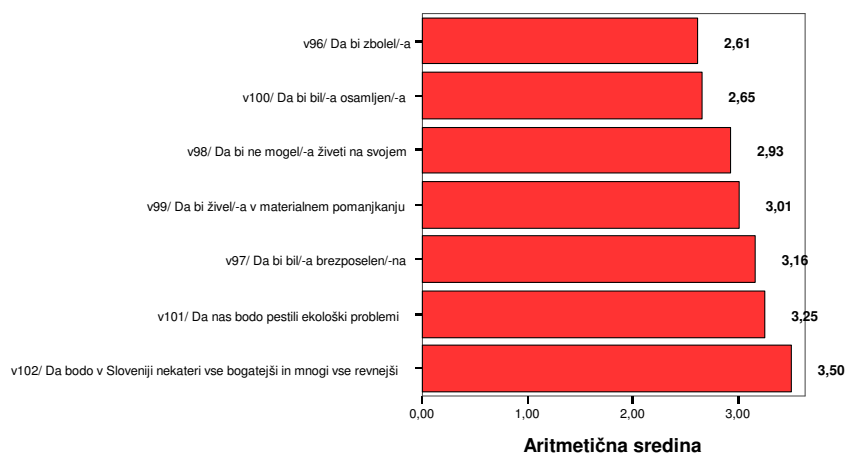
Skrbi o prihodnosti

Tisto, kar študente najbolj skrbi za prihodnost niso njihovi osebni problemi (bolezen, pomanjkanje, osamljenost) ampak družbeni problemi: povečevanje socialnih razlik, ekološki problemi, brezposelnost! To je zelo pomembna ugotovitev po tem, ko smo nekaj časa v mladinskih raziskavah ugotavljali močno orientiranost v osebne probleme stran od družbenih zadev in angažiranja v javnosti.

Katere skrbi imaš o prihodnosti?

Skrbi o prihodnosti po velikosti

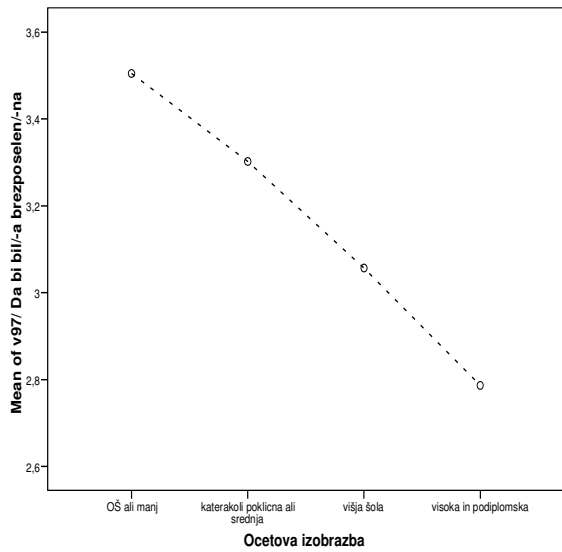
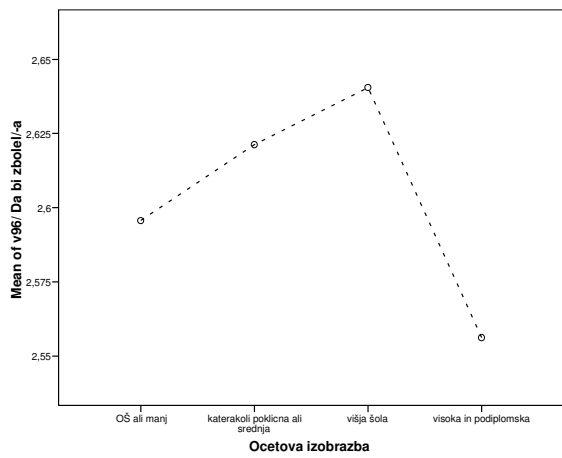

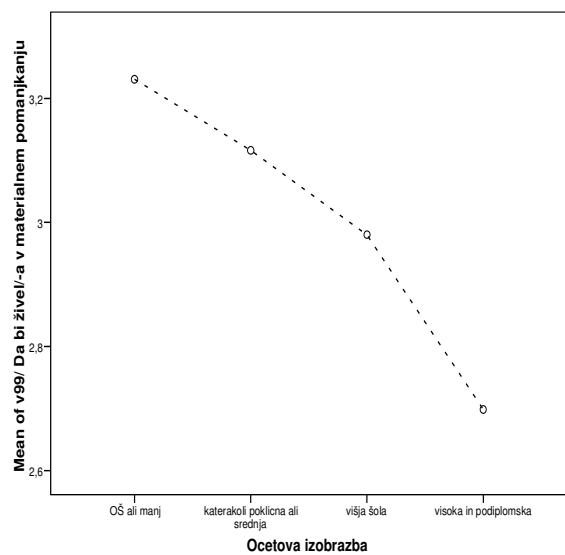
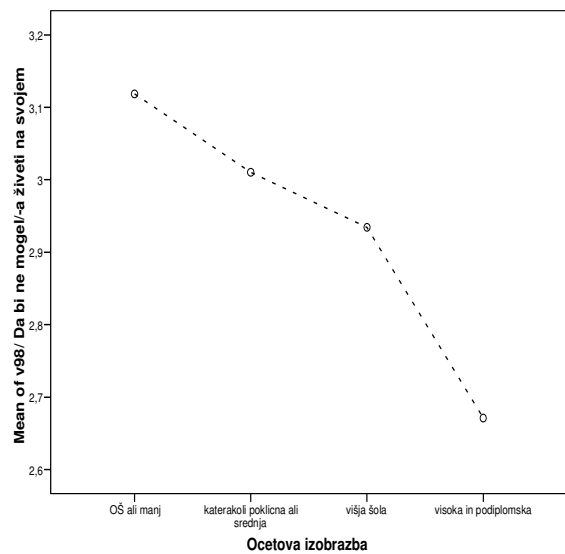
Kot kaže primerjava povprečnih vrednosti odgovorov študentov in študentk, so študentke v vseh situacijah bolj zaskrbljene kot študentje. Predvsem jih bolj skrbi, da bi bile brezposelne (razlika med povprečnima vrednostma je kar 0,694) . Kar 53 % študentk dokaj oz. zelo skrbi, da bodo brezposelne in 30 % študentov. Vsi ti rezultati kažejo, kako se prikrito slabša situacija žensk v naši družbi in se povečujejo prikriti pritiski nanje. Namreč prehod iz študija v zaposlitev je temeljna tranzicija v odraslost, ki omogoča vse druge tranzicije – lastno družino, otroke, polnopravno državljanstvo, socialno varnost. Razlike smo našli tudi glede na izobrazbo staršev: za prihodnost so bolj zaskrbljeni študenti, ki imajo starše z nizko izobrazbo.

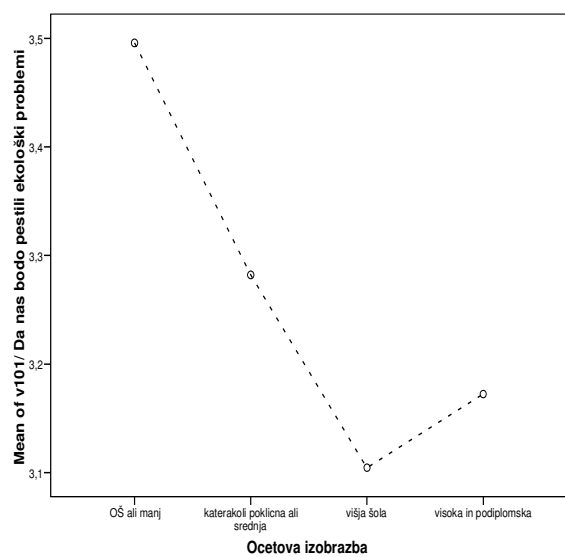
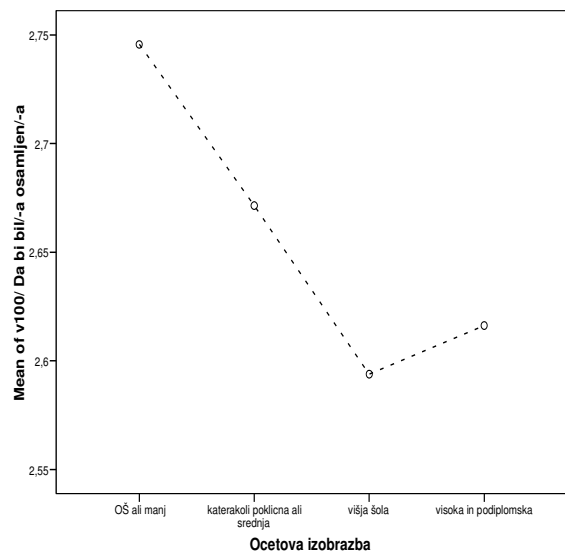
Skrbi o prihodnosti glede na spol

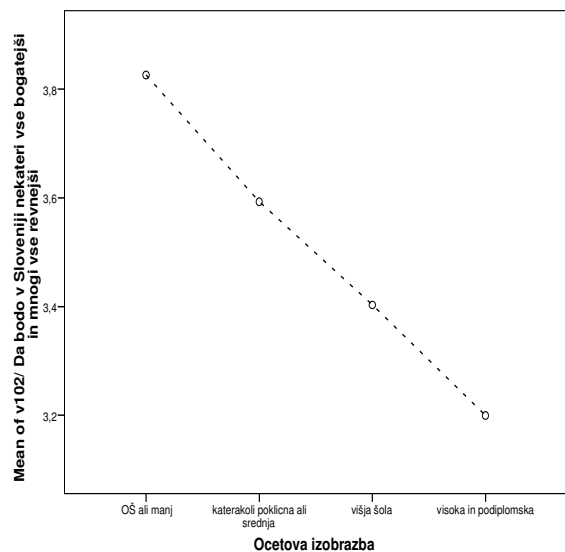
	Spol	Aritmetična sredina
Da bi zbolel/a	Ženski	2,73
	Moški	2,43
Da bi bil/a brezposelen/na	Ženski	3,43
	Moški	2,74
Da bi ne mogel/a živeti na svojem	Ženski	3,08
	Moški	2,69
Da bi živel/a v materialnem pomanjkanju	Ženski	3,16
	Moški	2,77
Da bi bil/a osamljen/a	Ženski	2,76
	Moški	2,47
Da nas bodo pestili ekološki problemi	Ženski	3,34
	Moški	3,10
Da bodo v Sloveniji nekateri vse bogatejši in mnogi vse revnejši	Ženski	3,58
	Moški	3,36

Skrbi o prihodnosti glede na izobrazbo očeta

V obdobju ene generacije je prišlo do radikalnih sprememb v življenjskih izkušnjah mladih v Sloveniji. Sočasno s podaljševanjem šolanja se razteza obdobje odvisnosti ali polodvisnosti mladih od izvornih družin. Podaljšana odvisnost od staršev, ki nikakor ni le materialne narave, je proces, ki je opazen povsod po Evropi, le da so regionalne razlike velike. Za Slovenijo velja, da je ta proces posebej izrazit. Sodobne evropske in tudi slovenska družba zahtevajo torej zgodnja mentalna in vedenjska prilagajanja ob hkratno kontradiktornih pogojih zanje: podaljšano izobraževanje in podaljšano obdobje ekonomske odvisnosti sta v ostrem nasprotju z zahtevami po zgodnjih izbirah in prevzemanjem odgovornosti zanje. Podobno kontradiktorni so izzivi, ki prihajajo iz "zunanjega sveta": informacijske tehnologije in mediji ponujajo elemente multikulturalnosti in globalnega internacionalizma ter mlade informirajo o novih kulturah in življenjskih stilih, kar po eni strani razširja njihova obzorja in jih "modernizira" (osvobaja tradicionalnih nacionalnih ujetosti), po drugi pa zlahka povzroča nove stiske in negotovosti.

Mladi ljudje so videti izredno dojemljivi za "tveganjske diskurze", kar nedvomno vpliva na njihove življenjske izkušnje, načrte in življenjske stile; to kažejo vse naše raziskave mladih v Sloveniji v zadnjem desetletju (Ule, Mihelj 1995; Ule idr.1996, Ule idr 2000). Individualizacija tveganja gre z roko v roki z individualizacijo odgovornosti in dosežkov; oboje nenehno promovirajo mediji, izobraževalni sistem, oglaševalska industrija in starši. Kombinacija pritiskov k individualni odgovornosti, ki je mehanizem discipliniranja na eni strani in izkušnje dejanske nemoči in ranljivosti na drugi, proizvajajo močne občutke vseprisotnosti tveganj in strahov. Negotovost in dvom pronicata v vse dimenzije življenja

mladih, samoidentitete postajajo fluidne in podvržene nenehnim reinterpretacijam. Giddens in Beck nenehno reinterpretacijo identitete razumeta kot življenje v pomenu "refleksivnega projekta", v katerem je potrebno nenehno spreminjati lastne biografije glede na spreminjajoče se izkušnje o možnostih in tveganjih (Beck, Giddens, Lasch, 1994).

Glavne ugotovitve raziskave

Cilj projekta je bil ugotoviti stanje na področju družbenoekonomskega položaja, pogojev študija, interesnih ter vrednotnih orientacij, pripravljenosti za družbeni angažma, skrbi in problemov študentske populacije na podlagi anketne raziskave študentov vseh štirih univerzitetnih središč (Ljubljana, Maribor, Koper, Nova Gorica).

Analiza demografskih kazalcev kaže, da struktura študentov in študentk vključenih v raziskavo po univerzah, spolu in letnikih študija odraža splošno strukturo študentov na javnih univerzah. Zato je v teh vidikih primerljiva s splošno študentsko populacijo, čeprav gre za kvotni in zato neverjetnostni vzorec.

Današnji status in profil študentske mladine izhaja iz dveh družbenih sprememb, ki bistveno spreminja tudi položaj mladosti in mladih:

- podaljšanja mladosti, ki jo zaznamuje čedalje daljši študij. Posledica tega je daljša ekonomska in socialna odvisnost od izvorne družine in družbe, podaljšano posredno državljanstvo,
- družbenih sprememb, ki jih označujemo s pojmi globalizacija, individualizacija, nova družbena tveganja, ki spreminjajo življenjski potek in življenjske možnosti predvsem tistih, ki šele pridobivajo polnopravni državljanski status, to so predvsem mladi v prehodu v odraslost.

Podatki iz mladinskih raziskav v Evropi in v Sloveniji kažejo, da je osnovna strategija mladih, da ostajajo vse dalj časa v izobraževalnem procesu in da zato podaljšujejo ekonomsko in socialno odvisnost od staršev ter drugih institucij. Zaradi spreminjanja vloge vrstnikov, zaradi povečane tekmovalnosti za omejene resurse (vstop v zaželeno šole, zaposlitev, kariere) se zmanjšuje pomen generacijske solidarnosti. Mladi imajo močno oporo v starših; zavezništvo in zagovorništvo se s strani staršev podaljšuje iz osnovne preko srednje šole na univerzitetni nivo. Zato se ni čuditi nenavadni zvezi familiaristične zasebnosti in mladostnega eksperimentiranja pri mnogih mladih, zlasti iz bolj izobraženih srednjih slojev.

Socialnodemografske karakteristike anketiranih študentov:

Skoraj polovica študentov vključenih v raziskavo živi doma pri starših (45 %). Primerjava z raziskavo Eurostudent 2008 pokaže, da je ta odstotek v Evropi nekoliko nižji (40 %) na račun

večjega deleža bivanja v študentskih domovih: 22,80 % v naši raziskavi nasproti 30 % v raziskavi Eurostudent 2008. Pomenljiv postane ta podatek, če ga primerjamo z zadovoljstvom z načinom bivanja. Eurostudent 2008 pravi, da je kar 50 % tistih, ki bivajo doma (zelo) nezadovoljnih z načinom bivanja. Najbolj zadovoljni pa so tisti, ki živijo v najetih sobah in stanovanjih. Je pa to po raziskavi Eurostudent 2008 najdražji način bivanja. Bivanje v študentskih domovih v povprečju stane po podatkih Eurostudenta 400 EUR, bivanje v privatnih sobah oz. stanovanjih pa 710 EUR.

Primerjava izobrazbe staršev študentov vključenih v našo raziskavo z izobrazbo staršev v raziskavi Eurostudent 2008 pokaže, da je izobrazba staršev študentov v Sloveniji bolj razpršena. Očitno je v Evropi študij bolj rezerviran za študente, ki izvirajo iz bolj izobraženih družin. V Sloveniji pa je (zaenkrat) omogočen tudi mladim, katerih starši imajo nižjo izobrazbo. Za to so lahko različni razlogi: postsocialistični ostanek egalitarnosti, povprečno srednjelosjske aspiracije slovenske populacije staršev, večja dostopnost študija itd.

Socialnoekonomski položaj:

Študentje v splošnem ocenjujejo, da je njihov življenjski standard približno enak kot pred enim letom. Primerjava po letnikih ne pokaže razlik, se pa slabša življenjski standard tistih, katerih starši imajo nižjo izobrazbo. Življenjski standard se slabša tudi tistim, ki živijo v študentskem domu, najeti sobi ali najetem stanovanju. Splošna ocena torej je, da se življenjski standard študentov z manj ugodnim socialnoekonomskim položajem izvorne družine slabša, za razliko od tistih iz premožnejših družin, kjer ostaja enak, ali se celo izboljšuje. Slabša se tudi standard tistih, ki v času študija ne živijo v izvorni družini. Tu prihaja do paradoksa: kot kažejo podatki raziskave Eurostudent 2008, je življenje v izvorni družini v času študija manj zadovoljujoče in zaželeno, obenem pa je cenejše in ugodnejše. Če morajo študentje zaradi gmotnih razlogov ostati v izvorni družini, temu prilagodijo najbrž tudi izbiro študija in univerze. To podaljšuje tudi njihovo odvisnost od staršev in družine, ki ni samo materialna ampak tudi psihosocialna, kar jim otežuje prehod v odraslost.

Glavni vir preživljanja študentov predstavljajo starši; le redki so, ki jim starši nič ne prispevajo, a to še zdaleč ne pomeni, da so starši edini vir. Razmerje med viri prihodkov (sam, starši, štipendija, drugi viri) je približno naslednje: študent sam: 23,5 %, starši, sorodniki: 36,1 %, štipendija: 29,4 %, drugi viri: 11,0 %. Študentje poročajo, da imajo v povprečju 338 EUR

mesečnih prihodkov. Spodnjih 25 % prejme do največ 200 EUR, polovica do največ 300 EUR, 75 % pa do največ 400 EUR.

Študentje poročajo, da imajo v povprečju 404 EUR mesečnih stroškov. Največ študentov ima stroške v višini 300 EUR. Statistična analiza kaže, da ima 25 % študentov in študentk stroške do 250 EUR, 50 % študentov in študentk ima stroške do 350 EUR in 75 % študentov ima stroškov do 500 EUR.

Preko 90 % študentov in študentk se prehranjuje na študentske bone. Četrtnina študentov se prehranjuje do petkrat na mesec in prav tako četrtnina od šest do desetkrat na mesec. Redno, torej več kot petnajstkrat se prehranjuje 20 % študentk in študentov. Kot kažejo rezultati, 88 % študentom število bonov zadošča.

90 % študentov ima prenosni ali stacionarni računalnik, 10 % pa ga nima. Posedovanje prenosnega računalnika je povezano z izobrazbo staršev. Med študenti, katerih starši imajo nižjo izobrazbo, je manj takih, ki imajo prenosni računalnik. To je najbrž povezano z višjo ceno prenosnikov. Obenem so pa prenosniki bolj ugodna in udobna oblika računalnikov, kar seveda daje prikrito prednost študentom iz socialno boljše stoječih družin. Nismo pa ugotovili konsistentnih socialnih razlik v lastništvu avtomobila. Največji odstotek lastnikov avtomobilov je med študenti, ki bivajo zunaj kraja študija (in se vozijo) ter med študenti (ki pa jih je peščica), ki že imajo lastno stanovanje. Glede na večje stroške bivanja izven doma v času študija, je najbrž še vedno ugodneje kupiti avto kot najeti sobo.

Odnos do študija:

Z izbiro študija je zadovoljna dobra polovica študentov in študentk, kar 55 % jih pravi, da bi se pri ponovni izbiri študija odločili enako. Samo 15 % študentov ne bi izbralo istega študija, 30 % pa jih ne ve, kako bi ravnali ponovno.

Najpomembnejši dejavnik pri izbiri študija je lastna poklicna želja. Kar v 79 % je precej ali zelo močno vplivala na izbiro študija, kar je zelo dobro. Na drugem mestu po vplivu so nasveti staršev. Kar v 20 % precej ali zelo močno vplivajo na izbiro študija študentov in študentk. Če dodamo še vpliv družinske tradicije (v 13 % precej ali zelo močno vpliva na izbiro študija), potem je vpliv družine na izbiro študija precej ali zelo močan kar pri tretjini študentov. Vsi ostali vplivi so manj pomembni. Tako na primer nasveti strokovnjakov kar pri 86 % študentov in študentk malo ali sploh ne vplivajo na izbiro študija. Tudi medijske informacije imajo kar pri 82 % študentov ali študentk majhen ali nikakršen vpliv na izbiro

študija. Odločitve prijateljev in znancev v 83 % malo ali sploh ne vplivajo na odločitev o izbiri študija. Zanimivo, da tudi bližina kraja študija kar za 80 % študentov nima vpliva, prav tako ne nezmožnost vpliva na kako drugo fakulteto (za 85 % študentov in študentk ni pomemben dejavnik). Izbira študija je torej predvsem osebna izbira in odločitev na katero kvečjemu vplivajo nasveti staršev ali družinska tradicija, manj pa drugi okoljski/družbeni dejavniki.

Primerjava po spolu pokaže, da več študentov kot študentk upošteva družinsko tradicijo, da v večji meri na odločitve študentov vplivajo odločitve prijateljev in znancev ter nasveti strokovnjakov. To je zanimiv podatek, saj kaže, da se fantje bolj naslanjajo na različne druge, zunanje dejavnike pri izbiri študija kot dekleta. Ni pa razlike po spolu glede nasvetov staršev, bližine študija, nezmožnosti vpisa na drugo fakulteto.

Pomenljive rezultate smo dobili tudi s križanji med dejavniki, ki vplivajo na izbiro študija in izobrazbo staršev. Čim višja je izobrazba matere, tem bolj sledijo študentje lastni želji pri izbiri študija. Z izobrazbo staršev se povečuje tudi vpliv družinske oz. poklicne tradicije. Podobno velja za nasvete staršev. Tudi ti imajo pomembnejši vpliv pri izbiri študija pri tistih z višjo izobrazbo mater in še bolj pri očetih. To lahko pomeni, da imajo tisti študentje, ki imajo bolj izobražene starše tudi več podpore pri izbiri študija.

Dobra polovica študentov in študentk (57 %) obiskuje predavanja pogosto oz. zelo pogosto. Nikoli ali redko obiskuje predavanja 21 % in prav toliko jih obiskuje predavanja redno. Bistvenih razlik med spoloma in glede na izobrazbo staršev ni.

Povprečna ocena študija se zgošča med ocenama 7 in 8 (47 % študentov in študentk) in 8-9 (32,3 % študentov in študentk. 8,1 % študentov in študentk ima višje povprečje študija kot 9 in 12,6 % študentov in študentk ima nižje povprečje pod 7. Ocene se med spoloma ne razlikujejo, glede na izobrazbo staršev pa.

Razlike med povprečno oceno in stopnjo materine izobrazbe so v prid tistim z višjo izobrazbo mater. Razlike glede na izobrazbo očetov so manjše, kar potrjuje siceršnje ugotovitve mladinskih študij, kako pomembna oseba v odraščanju mladostnikov je mati.

Študentje se običajno učijo tam, kjer bivajo. Javne prostore za študij uporabljajo zelo redko, vse prostore skupaj jih uporablja samo 6,8 % študentov in študentk.

Najpogosteje študijsko gradivo pri pripravi na izpit so zapiski, 49 % študentov jih uporablja vedno, kar 90 % pa od pogosto do vedno. Sledijo učbeniki/knjige/priročniki, ki jih vedno uporablja 28 % študentov in študentk, od pogosto do vedno pa 80 % in internet, ki ga

uporablja vedno samo 9,6 % študentov in študentk, od pogosto do vedno pa 50 % študentov in študentk. Vse tri vire skupaj pa od pogosto do vedno uporablja 38 % študentov in študentk. Spol in izobrazba staršev na uporabo virov ne vplivajo.

Na vprašanje "Ali kdaj uporabljaš internet", je 99,5 % vprašanih odgovorilo pritrdilno. Tudi dostopnost do interneta je dobra. Na vprašanje "Ali imaš tam, kjer stanuješ večino časa dostop do interneta?" je 92,5 % anketiranih odgovorilo pritrdilno. Kot kažejo rezultati uporabljajo študentje v 88 % internet skoraj vsak dan.

Študentje in študentke so v splošnem najbolj zadovoljni s kakovostjo in razumljivostjo predavanj (približno 20 % jih ni zadovoljnih), s pripravljenostjo profesorjev in njihovim odnosom do študentov, malce je manjše zadovoljstvo s potekom vaj in seminarjev ter pridobljenim znanjem, najmanj pa so zadovoljni s storitvami referatov za študentske zadeve (kar 42 % jih ni zadovoljnih) ter s porazdelitvijo izpitnih rokov (kar 52 % jih ni zadovoljnih).

Študentke so nekoliko bolj zadovoljne s kakovostjo in razumljivostjo predavanj, potekom vaj in seminarjev, pripravljenostjo profesorjev za sodelovanje s študenti in s pridobljenim znanjem med študijem. A so tudi bolj kot študenti nezadovoljne s številom in porazdelitvijo izpitnih rokov. Zadovoljstvo s fakulteto glede na izobrazbo staršev ne kaže bistvenih razlik.

Med anketiranimi študenti je do sedaj samo 3 % opravilo del dodiplomskega študija v tujini, kar je izjemno malo. V tujini je opravilo del študija več študentov (4,2 %) kot študentk (2,4 %). Prav tako je več tistih z višjo izobrazbo mater in očetov že študiralo v tujini; razlika glede na očetovo izobrazbo je celo malce večja kot glede na materino izobrazbo. Največ študentov (46 %) je preživelo v tujini en semester študija, 26 % jih je preživelo še krajši čas (do tri mesece). Tudi v prihodnje večina študentov ne namerava del študija opraviti v tujini. Le 14 % študentov se je pozitivno izreklo o tej nameri. V teh namerah ni razlik med spoloma, so pa razlike glede izobrazbe staršev. Čim višja je izobrazba staršev, tem bolj je ta namera izražena. Študentje kot možno destinacijo študija v tujini izbirajo predvsem tri države: Anglijo (21 %), Španijo (17 %) in Nemčijo (15,5). Vse ostale države so veliko manj zanimive za študente. Očitno je pri enem delu študentov izbira države predvsem racionalna (znanje jezik države gostiteljice in ugled njenih univerz), pri drugem pa bolj hedonistična (kakovost življenja, klima).

Pogledi na študentske organizacije:

79 % študentov bolj slabo ali sploh ne pozna Študentske organizacije Slovenije, 21 % pa jo pozna dobro ali zelo dobro. Čeprav je velika večina študentov rekla, da ŠOS (sploh) ne pozna, jih je le 39 % odgovorilo, da je ne more oceniti; 51 % meni, da dela srednje oz. dobro, in manjšina, da dela slabo (4 %) oz. zelo dobro (6 %).

Študentje slabo poznajo tudi delovanje svojega lokalnega študentskega kluba. 69 % jih pravi, da kluba sploh ne pozna ali slabo pozna in 74 % študentov v te klube ni včlanjenih. Večina ocen delovanja Zveze ŠKIS je v kategorijah srednje/mešano in dobro (46 %). 3 % se zdi, da ŠKIS dela zelo slabo, 6 % , da zelo dobro, 45 % pa se jih ni opredelilo.

Ocene potrebnosti, kakovosti, poštenosti, političnosti in skrbi za študente posameznih študentskih organizacij – ŠOU v Ljubljani, Mariboru in na Primorskem so razmeroma naklonjene. Večina študentov namreč meni, da je to bolj potrebna kot nepotrebna organizacija, da v glavnem dela dobro in pošteno, da bolj kot politične zastopa študentske interese, ter da njeni člani bolj kot zase skrbijo za študente. Vendar pa velja omeniti, da je precejšen odstotek ocen 3, – ki so morda tudi neopredeljeni.

Prehodi v zaposlitev:

Težave pri zaposlovanju pričakuje polovica študentov vključenih v raziskavo; predvsem zaradi objektivnih težav pri zaposlovanju in zaradi pomanjkanja neformalnih socialnih omrežij. Tisti, ki ne pričakujejo težav, jih ne predvsem zaradi socialnih mrež in zaradi tega, ker se šolajo za deficitarni poklic.

Bolj pa so zanimiva razmerja med spoloma in med socialnimi skupinami študentov glede težav pri zaposlovanju. Primerjava med spoloma kaže, da študentke pričakujejo pomembno več težav pri zaposlovanju kot študentje. Tako tretjina več študentk kot študentov meni, da bo imela težave z zaposlovanjem, ker se šolajo za poklic, za katerega ni povpraševanja. Prav tako skoraj dvakrat več študentk meni, da se bodo zaradi krize težje zaposlovale. Tudi polovica več študentk meni, da se bodo težje zaposlovale, ker nimajo poznanstev. Obratno pa skoraj dvakrat več študentov meni, da se bodo lahko zaposlili, ker je njihov poklic iskan, več študentov ima tudi zveze in poznanstva.

Kakšna pa je zveza med pričakovanimi težavami pri zaposlovanju in izobrazbo staršev? Študentje, katerih starši imajo nižjo izobrazbo, so bolj zaskrbljeni za zaposlitev, ker nimajo

zvez in poznanstev, bolj jih skrbi tudi splošna kriza zaposlovanja. Tisti, katerih starši imajo višjo izobrazbo pa se manj bojijo težav pri zaposlovanju, ker se šolajo za poklic, ki je iskan.

Najbolj zaželeno delo za študente je državna služba. Kar 31 % vprašanih študentov bi želelo opravljati poklicno delo v državni službi. V velikem podjetju bi želelo opravljati poklicno delo 19 % in v malem podjetju 17 % študentov in študentk. V mednarodnem podjetju bi jih želelo delati 13 %. Primerjava po spolu pokaže, da je za študentke še bolj zaželena državna služba kot za študente. Kar 34 % študentk si želi državne službe in 26 % študentov. Tudi v mednarodnih institucijah bi delalo več študentk (14 %) kot študentov (10 %). Študentje pa bi nekoliko raje delali v velikem podjetju (21 %) kot študentke (17 %), in raje bi delali v svobodnem poklicu (17,5 %) kot študentke (12 %). Očitno si študentke bolj želijo varne službe, študentje pa so bolj pripravljeni tvegati. Primerjava z izobrazbo staršev pokaže, da si tisti z nižjo izobrazbo staršev, v večji meri želijo državno službo ali službo v večjem podjetju. Tisti, katerih starši pa imajo višjo izobrazbo, pa si v večji meri želijo poklicno delo v manjšem podjetju in v svobodnem poklicu.

Največ vprašanih bi šlo v tujino za daljši čas, ne pa za vedno (29 %). 22 % bi jih šlo za vedno, če bi bila ugodna prilika ali nuja. 21 % pa jih v tujino ne bi hotelo. Ostali o tem niso razmišljali.

Glede pripravljenosti za odhod v tujino ni razlik med spoloma. Obstajajo pa manjše tendence glede na izobrazbo staršev. Več tistih z nižjo izobrazbo staršev ne bi šlo v tujino, in več tistih z višjo izobrazbo staršev bi šlo za daljši čas ali za vedno v tujino.

Kaj bi bili vprašani študentje še pripravljeni narediti, da bi si izboljšali svoje poklicne možnosti? Predvsem so se pripravljeni dopolnilno izobraževati (80 %) in nadaljevati s podiplomskim študijem (73 %). Nadalje so se pripravljeni preseliti v večje mesto (64 %). Ostale ponujene opcije so manj privlačne; 52 % jih je pripravljeno delati zunaj svojega poklica, 41,5 % bi se jih preselilo zunaj Slovenije, dobra tretjina (37 %) bi se jih preselila v katerikoli kraj v Sloveniji, 35 % bi spremenilo smer študija. Niso pa se pripravljeni za izboljšanje kariernih možnosti politično angažirati (22 % jih je pripravljenih) in nikakor se niso pripravljeni odpovedati otrokom (samo 7 %). Odgovori so zanimivi in kažejo tudi nekaj o vrednotnih orientacijah študentov.

Študentke so bolj pripravljene nadaljevati s podiplomskim študijem ali pa se dopolnilno izobraževati, pa tudi spremeniti smer študija. Študentje pa so se v večji meri kot študentke pripravljene odpovedati družini in otrokom in se politično angažirati.

Primerjava pripravljenosti za izboljšanje svojih poklicnih možnosti glede na izobrazbo staršev ne pokaže tako izrazitih razlik kot pri spolu. Razlike so naslednje: študentje z višjo izobrazbo staršev so se nekoliko bolj pripravljeni preseliti zunaj Slovenije ali nadaljevati s podiplomskim študijem, študentje z nižjo izobrazbo staršev pa so nekoliko bolj pripravljeni spremeniti smer študija ali delati zunaj svojega poklica.

Vrednote študentov in študentk:

Vrednote, za katere se zavzemajo študentje in študentke v tej raziskavi, so grupirane takole: 1. skupina najbolj zaželenih vrednot: resnično prijateljstvo, družinsko življenje, biti sam svoj gospodar in se ukvarjati predvsem s tistim kar želiš, 2. skupina vrednot: uveljaviti se v svojem poklicu ali stroki, živeti zdravo, varovanje narave, skrb za okolje; 3. skupina vrednot: imeti visok življenjski standard, uživati življenje z visoko žlico, 4. skupina vrednot: imeti moč in vpliv, spoštovati tradicijo, biti ponosen na slovensko zgodovino.

Najpomembnejše vrednote za študente so torej odnosi in svoboda delovanja. Na drugem mestu so vrednote samorealizacije skozi kariero in ekološke vrednote. Na tretjem mestu so tako imenovane materialno-hedonistične vrednote. Najmanj priljubljene pa so tradicionalne in avtoritarne vrednote moči in vpliva.

Primerjava med spoloma je pokazala na zanimive razlike med spoloma v vrednotnih orientacijah. Za študentke so bolj pomembne vrednote odnosov, samorealizacije in ekološke vrednote. Za študente pa so bolj kot za študentke pomembne materialno-hedonistične vrednote ter tradicionalne in avtoritarne vrednote moči in vpliva. Torej študentke bolj težijo k postmodernim ekspresivnim vrednotam, študentje pa bolj k modernističnim in patriarhalnim vrednotam.

Mladi se postopno distancirajo od modernističnega sklopa vrednot: delo-zaposlitev-kariera-zaslужek k bolj osebnemu sklopu vrednot: medosebni odnosi-osebni razvoj-kreativnost - izobrazba-kvalitetno vsakdanje življenje. Ne gre za to, da bi "delo" izgubilo veljavo, pač pa se je koncept dela spremenil: ne zajema več le tradicionalne zaposlitve in delovnega časa-mesta, temveč celotno prizadevanje posameznika po večji kreativnosti in produktivnosti. Sem pa sodi tudi izobraževanje, kreativnost v medosebnih odnosih in v osebni ekspresiji.

Kaj povzročča (ne)zadovoljstvo študentov?

Študentje so najbolj nezadovoljni s tistimi družbenimi pogoji in dejavnostmi, ki so najpomembnejši pogoji za njihov prehod v ekonomsko in družbeno samostojnost: pogoji zaposlovanja, pogoji urejanja stanovanjskega vprašanj in možnosti ustvarjanja družine. Zadovoljni pa so z možnostjo zabave in razvedrila in možnostjo svobode mišljenja in govora.

Kot kažejo podatki, so s pogoji zaposlovanja značilno bolj nezadovoljne študentke kot študenti, kar 73 % jih je nezadovoljnih. Prav tako so bolj nezadovoljne z reševanjem stanovanjskih problemov in možnostjo ustvarjanja družine. To je pomemben podatek za ustvarjalce zaposlitvene in družinske politike. Podobne rezultate dobimo tudi ob primerjavi z izobrazbo staršev. Čim nižjo izobrazbo imajo starši, tem manj so študenti zadovoljni z možnostjo zaposlovanja, reševanja stanovanjskih vprašanj in ekonomskega osamosvajanja.

Skrbi o prihodnosti:

Tisto, kar študente najbolj skrbi za prihodnost niso njihovi osebni problemi (bolezen, pomanjkanje, osamljenost) ampak družbeni problemi: povečevanje socialnih razlik, ekološki problemi, brezposelnost! To je zelo pomembna ugotovitev potem, ko smo nekaj časa v mladinskih raziskavah ugotavljali močno orientiranost v osebne probleme stran od družbenih zadev in angažiranja v javnosti. Študentke so v vseh situacijah bolj zaskrbljene kot študentje. Predvsem jih bolj skrbi, da bi bile brezposelne. Kar 53 % študentk dokaj oz. zelo skrbi, da bodo brezposelne in 30 % študentov. Vsi ti rezultati kažejo, kako se prikrito slabša situacija žensk v naši družbi in se povečujejo prikriti pritiski nanje. Namreč prehod iz študija v zaposlitev je temeljna tranzicija v odraslost, ki omogoča vse druge tranzicije (lastno družino, otroke, polnopravno državljanstvo, socialno varnost). Strah pred brezposelnostjo je tudi bolj značilen za študente z nižjo izobrazbo staršev.

Interes za politiko:

Kot kažejo podatki, 73 % študentov v naši raziskavi politika sploh ne zanima ali malo, samo 6 % študentov politika zelo zanima. Politika še manj zanima študentke. Medtem ko 10 % študentov politika zelo zanima, je med študentkami takih le 4 %. Odločitev za stranko pokaže razdelitev, kot je bila v tem času značilna za splošne javnomnenjske raziskave (maj 2008). Strankarske preference se razlikujejo po spolu. Več študentk (37 %) kot študentov (25 %) ne

bi volilo nobene stranke (25 %) in dvakrat več študentov (12 %) kot študentk (6 %) bi volilo SNS. Čim manjše je naselje, od koder izhajajo, tem manj so pripravljeni iti volit. Čim nižja je izobrazba staršev, manj bi jih šlo volit, več bi jih volilo SDS in SNS in manj bi jih volilo Zares, LDS in SD.

Za odnos študentske populacije do politike je povsod v zahodnem svetu značilen rastoč individualizem in razpad starih struktur reda, ki so prejšnjim generacijam dajale trdno orientacijo. Mladi pogosto reagirajo z mešanico navzven usmerjenega pesimizma in osebnega optimizma, kar je paradoks te generacije. Zdi se, da počasi izginjajo do sedaj veljavne norme skupinskega vedenja, da izginjajo stare predstave o kolektivnih dolžnostih in lojalnostih in se uveljavlja nova individualizirana etika vsakdanjega življenja.

Kako ocenjujejo študentje svoj vpliv na družbene spremembe:

Kar 50 % študentov ocenjuje, da je njihov vpliv na družbene spremembe zelo majhen ali majhen in samo 11 % jih meni, da je velik ali zelo velik. Če upoštevamo, da so študentje vendarle del intelektualne elite z najnovejšim znanjem, je ta njihov občutek zanje in za družbo vsaj močno problematičen, če ne katastrofalen. Rezultati kažejo, da so se študentje pripravljani kar precej angažirati v izvajanju družbenih sprememb; kar 61 % se jih je pripravljanih angažirati in samo 9 % se jih sploh ni pripravljanih angažirati. Največ se jih je celo pripravljanih angažirati v vseh akcijah, ki prinašajo spremembe v družbi.

V zadnjih dveh desetletjih so se mladi počasi odvrnili od kolektivnih dejavnosti. Na njihovo mesto je stopila individualna politika vodenja življenja. Politične stranke težko pridobivajo novo članstvo. Podobne težave imajo tudi sodobnejša civilna družbena gibanja. Zdi se, da so sodobni mladi prevzeli svobodo prejšnjih desetletij, ne pa tudi njihov idealizem. Pa vendarle se mladi zanimajo za določene teme, kot so: socialna pravičnost, okoljske teme, problemi marginalnih skupin, so tudi tolerantnejši. Obenem pa se politiki naslanjajo na glasove starejših generacij, kar distanco med politiko in mladimi še pogloblja. S pozicije mlade generacije se jih tradicionalna politika ogne in ignorira njihove izkušnje in stališča.

V obdobju ene generacije je prišlo do radikalnih sprememb v življenjskih izkušnjah mladih v Sloveniji. Sočasno s podaljševanjem šolanja se razteza obdobje odvisnosti ali polodvisnosti mladih od izvornih družin. Podaljšana odvisnost od staršev, ki nikakor ni le materialne nerave, je proces, ki je opazen povsod po Evropi, le da so regionalne razlike velike. Za Slovenijo velja, da je ta proces posebej izrazit. Sodobne evropske in tudi slovenska družba

zahtevajo torej zgodnja mentalna in vedenjska prilagajanja ob hkratno kontradiktornih pogojih zanje: podaljšano izobraževanje in podaljšano obdobje ekonomske odvisnosti sta v ostrem nasprotju z zahtevami po zgodnjih izbirah in prevzemanjem odgovornosti zanje. Podobno kontradiktorni so izzivi, ki prihajajo iz "zunanjega sveta": informacijske tehnologije in mediji ponujajo elemente multikulturalnosti in globalnega internacionalizma ter mlade informirajo o novih kulturah in življenjskih stilih, kar po eni strani razširja njihova obzorja in jih "modernizira" (osvobaja tradicionalnih nacionalnih ujetosti), po drugi pa zlahka povzroča nove stiske in negotovosti.

Viri

Adorno T.W. (ur.) 1993. *Der Positivismusstreit in der Deutschen Sociologie*. Frankfurt, DTV.

Beck, U. (1997): *Kinder der Freiheit*. Suhkamp, Frankfurt/M

Eurostudent 2008: *Handbook of data Conventions and data input templates*

<http://www.his.de/abt2/ab21/Eurostudent/docs/handbook.pdf>

Helve, H. in Bynner, J. (2007). *Youth and Social Capital*. London: Tufnell Press

Mizen, P. (2004). *The Changing State of Youth*. New York: Palgrave MacMillan

Ule, M. in Miheljak, V. (1995). *Pri(e)hodnost mladine*. Ljubljana: ZPS.

Ule, M. in dr. (1996). *Predah za študentsko mladino*. Ljubljana: ZZŠ.

Ule, M. (2002). Mladina: fenomen dvajsetega stoletja. V V. Miheljak (ur.): *Mladina 2000. Slovenska mladina na prehodu v tretje tisočletje*. Maribor: Aristej.

Internet 1: http://www.stat.si/novice_poglej.asp?ID=477 (22. 9. 2008).

Internet 2: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb69/eb69_si_nat.pdf (22. 9. 2008).

Sumarno poročilo in vprašalniki